

VÁC VÁROS

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
MŰVI ÉS RÉGÉSZETI ÉRTÉKVÉDELEM

2017. ÁPRILIS

Pest Megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.
Műterem: 1085 Budapest, VIII. Kőfaragó u. 9.
Telefon: 267-0508, 267-7078
E-mail: pestterv@pestterv.hu
Honlap: <http://www.pestterv.hu>

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

Vác Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala megrendelésére

KÖZREMŰKÖDŐK:

Mátyás-Varga Eszter	okl. építészmérnök, településrendezési vezető tervező É 01-4863 TT/1 01-4863
Mákkai Krisztina	települmérnök, városépítési szakmérnök TT/01-4921
Rácz Miklós PhD	építészmérnök-régész, műemléki szakértő nyilvántartási szám: 21-0007
Mag Hella	művészettörténész-régész
Batizi Zoltán	Régészeti szakértő nyilvántartási szám: 17-003
Schuchmann Péter	Ügyvezető igazgató

Pest Megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.
Műterem: 1085 Budapest, VIII. Köfaragó u. 9.
Telefon: 267-0508, 267-7078
E-mail: pestterv@pestterv.hu
Honlap: <http://www.pestterv.hu>

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	5
2. Örökségvédelmi vizsgálat	9
2.1. A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása).....	9
2.2. A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással.....	17
2.3. A védett műemléki értékek értékleltára.....	18
2.3.1. A világörökségi, és a világörökségi várományos helyszínek és területek.....	18
2.3.2. Az országos építészeti örökség elemei.....	18
2.3.3. A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek és a nyilvántartott régészeti lelőhelyek	25
2.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára.....	33
2.4.1. Településszerkezet bemutatása.....	34
2.4.2. Telekstruktúra és az utcavonal-vezetés bemutatása.....	36
2.4.3. Településkép és utcaképek, utcaképrészletek bemutatása.....	37
2.4.4. Településkarakter egyéb elemeinek bemutatása.....	38
2.4.5. Építményrészlet, jellemző anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás.....	40
2.4.6. Táj- és kertépítészeti alkotás, egyedi tájérték, növényzet bemutatása.....	42
2.4.7. Jellemző szobrok, képzőművészeti alkotások, utcabútorok bemutatása.....	44
2.4.8. Helyi örökségi értékek felsorolása és elemzése (javasolt helyi védelem).....	44
3. A tervezett változások hatáselemzése:.....	46
3.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése.....	46
3.1.1. Településhálózat, tájhasználat, településszerkezet, területhasználat, infrastrukturális változás bemutatása.....	46
3.1.2. Műemléki értékek középtávon tervezett a települési értékleltárban szerepeltetett létesítmények megjelenését érintő beavatkozások megnevezése és rövid ismertetése.....	48
4. A változások hatásai:.....	50
4.1. A változások hatásai a régészeti örökségre.....	50
4.2. A változások hatásai a történeti településre, település- és tájszerkezetre.....	50
4.3. A változások hatásai a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre.....	51
4.4. A régészeti emlékek, műemléki értékek feltárhatóságának, megmaradásának, elfedésének, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei.....	54
4.5. A műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági lehetőségei.....	55
4.6. A környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései.....	55
4.7. Folyamatok iránya, visszafordíthatósága.....	55
4.8. A kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei.....	55
5. Értékvédelmi terv.....	58
5.1. Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények.....	58
5.1.1. A jelenlegi szabályozás.....	58
5.1.2. Az értéktár elemei és állapota.....	59
5.1.3. Szempontok a szabályozás módosításához ill. továbbfejlesztéséhez.....	60
5.2. Önkormányzati feladatok.....	62
5.2.1. Irányítás.....	62
5.2.2. Tájékoztatás.....	63
5.2.3. Ösztönzés, támogatás.....	63
6. Összefoglalás.....	65
6.1. Művi értékek összefoglalója.....	65
6.2. Régészeti értékek összefoglalója.....	65
6.3. Javaslatok.....	66
6.3.1. A HÉSZ-be javasolt előírások.....	66
6.3.2. Helyi településképvédelmi rendelet előírásaira vonatkozó javaslat.....	67
7. Nyilatkozat.....	72
8. Hatályos jogszabályok.....	73
9. Mellékletek.....	74
1. számú melléklet: Műemléki értékek értékleltára.....	
2. számú melléklet: Országos műemléki védelemre érdemes további értékek.....	

3. számú melléklet: Hatályos helyi védelem elemeinek értékléltára
4. számú melléklet: Javasolt helyi védelem elemeinek értékléltára
5. számú melléklet: Vizsgált régészeti lelőhelyek leírása és értékléltára
6. számú melléklet: Örökségvédelmi tervlap.....
7. számú melléklet: Örökségvédelmi tervlap-Régészeti értékvédelem.....

1. Bevezetés

Jelen tanulmány Vác Város településfejlesztési koncepciójának, Településrendezési eszközeinek, alátámasztó elemeként Vác város közigazgatási területére készül.

Az örökségvédelmi hatástanulmány a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendeletnek és a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendeletnek megfelelően a településrendezési eszközökhöz készül.

A hatástanulmány szerkezetét és tartalmát a 2001. évi LXIV. törvény 85/A. § (1) és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XIII. 28.) Korm. rendelet 68. § (1) a) és (2) bekezdés a) – c) pontjai, illetve a 12. számú melléklete határozza meg.

Jelen munkát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. alapján szerzői jogi védelem illeti meg. A közölt adatok szerződéstől eltérő célra való felhasználása, régészeti lelőhelyre vonatkozó adatok nyilvánosságra hozása vagy továbbadása csak a szerző engedélyével, a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 13/2015. (III. 11.) MvM. rendelet, valamint a muzeális intézményekben folytatható kutatásról szóló 47/2001. (III. 27.) Korm. rendelet szabályai szerint történhet.

A vizsgálatnál figyelembe vett, a kulturális örökség régészeti vonatkozásait érintő speciális törvények és rendeletek:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről – amely a földvárak és halmok (temetkezési helyek) védelméről rendelkezik (23. §),
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről,
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2001. évi LXIV. törvény a Kulturális örökség védelméről (a továbbiakban: Kötv.),
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól – az I. fokú örökségvédelmi hatóság hatósági eljárásait ez alapján végzi,
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartó rendszerről – különösen az alábbi szabálysértésnek minősülő cselekmények: lopás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, szándékos rongálás ötvenezer forintot meg nem haladó értékre – 177. § (3) bekezdése szerinti minősített esetei,
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről – különösen az alábbi bűncselekmények: műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása – 357. §, védett kulturális javakkal visszaélés – 358. §, lopás – 370. § (3) bekezdés bb) pontja, rongálás – 371. § (3) bekezdés ba) pontja és (4) bekezdés b) pontja, jogtalan elsajátítás – 378. § (2) bekezdése, orgazdaság – 379. § (3) bekezdés b) pontja szerinti minősített esetei,
- 149/2000. (VIII. 31.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Európa Tanács tagállamai között 1992. január 16-án kelt, Vallettában aláírt, a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről,
- 47/2001. (III. 27.) Korm. rendelet a muzeális intézményekben folytatható kutatásról,
- 191/2001. (X. 18.) Korm. rendelet az örökségvédelmi bírságról,
- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről,
- 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról
- 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól.
- 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

Fogalmi meghatározások

A régészeti elemek vizsgálatát a kulturális örökség védelméről hozott 2001. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: Kötv.) meghatározott – és így a hatástanulmányban alkalmazott – alábbi fogalmi meghatározások alapján végeztük el.

Fenntartható használat (Kötv. 7. § 4.): a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosított fennmaradásuk a jelen és jövő nemzedékek számára.

Előzetes régészeti dokumentáció (Kötv. 7. § 3): valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájában, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

Gyűjtemény (Kötv. 7. § 6.): a gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött, ritkaságából vagy jellegéből adódóan különös jelentőséggel bíró javak összessége, amelynek egységességében megnyilvánuló kulturális értéke meghaladja egyes darabjainak együttes értékét.

Kulturális örökség elemei (Kötv. 7. § 11.): a régészeti örökség, műemléki értékek, valamint a kulturális javak.

Nagyberuházás (Kötv. 7. § 20.): az alábbi, földmunkával járó beruházás:

- a) a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,
- b) a Kormány által rendeletben nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított beruházás,
- c) a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,
- d) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó tározó-építés vagy
- e) azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.

Nyilvántartott régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 23.): a közhiteles nyilvántartásba vett, e törvény alapján általános védelem alatt álló régészeti lelőhely.

Megelőző feltárás (Kötv. 7. § 13.): írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás (régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes felületű feltárás), amely a földmunkával járó fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul, kivéve a nagyberuházást.

Mentő feltárás (Kötv. 7. § 14.): régészeti emlék vagy lelet régészeti feltáráson kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló azonnali beavatkozás.

Régészeti emlék (Kötv. 7. § 28.): a régészeti örökség ingatlan eleme.

Régészeti érdekű terület (Kötv. 7. § 29.): valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.

Régészeti feltárás (Kötv. 7. § 30.): tudományos módszerrel végzett tevékenység (régészeti megfigyelés, terepbejárás, próbafeltárás, megelőző feltárás, mentő feltárás, tervásatás, műszeres lelet- és lelőhely-felderítés, beleértve a fémkereső műszer használatát), amelynek célja a régészeti örökség elemeinek felkutatása.

Régészeti lelet (Kötv. 7. § 33.): a régészeti örökség érzékelt, felfedezett, feltárt – jellegénél fogva – ingó eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult,

elmozdították-e vagy sem. Nem minősülnek régészeti leletnek azon kulturális javak, amelyek 1711 előtt keletkeztek és bizonyítottan műgyűjteményben maradtak fenn.

Régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 35.): az a földrajzilag körülhatárolható terület, amelyen a régészeti örökség elemei történeti összefüggéseikben találhatóak és amelyet a Hivatal nyilvántartásba vett.

Régészeti megfigyelés (Kötv. 7. § 36.): a földmunkával járó fejlesztések, beruházások régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése és annak dokumentálása.

Régészeti örökség (Kötv. 7. § 37.): az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, mely segít rekonstruálni az emberiség történetét és kapcsolatát környezetével.

Régészeti védőövezet (Kötv. 7. § 38.): a védetté nyilvánított régészeti lelőhely környezete, amely biztosítja annak fenntarthatóságát, megközelíthetőségét, tájképi védelmét.

Teljes felületű feltárás (Kötv. 7. § 40.): nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti örökség elemeinek a földmunkával érintett terület teljes egészén történő feltárása.

Terepbejárás (Kötv. 7. § 41.): minden olyan felszínen végzett kutatás, adatgyűjtés és kiértékelő dokumentálás, amely a régészeti örökség nem ismert elemének felfedezésére vagy a régészeti lelőhely állapotának ellenőrzésére, illetve azonosítására irányul, függetlenül attól, hogy együtt jár-e a leletek összegyűjtésével vagy sem.

Tervásatás (Kötv. 7. § 42.): tudományos célból végzett, tudományos szempontok alapján előre tervezett régészeti feltárás.

Védetté nyilvánított régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 45.): miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű, nyilvántartott régészeti lelőhely.

Védett örökségi elem (Kötv. 7. § 46.): az e törvény erejénél fogva védelem alatt álló, illetve miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem.

Kötv. 7/A. §: A régészeti örökség védelme kiterjed a régészeti örökség felkutatására, értékelésére, számbavételére, nyilvántartására.

Kötv. 8. § (1): A föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon.

A Kötv. 9. §-a kimondja, hogy a régészeti lelőhelyeket – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak. A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni, ennek érdekében régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük a Kötv. 10. §-a alapján.

Általános védelem (Kötv. 11. §): a régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítása (Kötv. 12–16. §): az ország és annak régiói kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű régészeti lelőhelyeit jogszabályban kell védetté nyilvánítani (12. §). A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti (13. § 1.). A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába kell sorolni (13. § 3.).

A Kötv. 19.§ (1) bekezdése alapján a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyont kitermelését is a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.

A régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 5. § (3) bekezdése szerint a földmunkával járó beruházással el kell kerülni

- a) a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyet,
- b) a nyilvántartott tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyet és
- c) az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emléket.

Ez alól kizárólag az örökségvédelmi hatóság döntése alapján a belterületen tervezett földmunkával járó beruházások, illetve a természetvédelmi vagy örökségvédelmi célú beruházások képezhetnek kivételt (39/2015. (III. 11.) Korm. r. 65. §).

A Kötv. 19. §-a alapján a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. A régészeti feltárások költségeit – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A hatósági ár mértékét a Korm. r. 5. sz. melléklete határozza meg.

A Kötv. 82. §-a szerint örökségvédelmi bírsággal kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki

- jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély nélkül vagy attól eltérő módon végzi,
- a védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja, valamint
- a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti,
- régészeti feltárást feltárási jogosultság nélkül végez.

Bírsággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

A bírságot a hatóság szabja ki. A bírság mértéke nyilvántartott régészeti lelőhely esetén az örökségvédelmi bírságról szóló 191/2001. (X. 18.) Korm. rendelet alapján 10 ezertől 250 millió forintig terjedhet.

2. Örökségvédelmi vizsgálat

2.1. A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása, a történeti településmag)

Vác a 10-11. században egy itt élő vagy itt birtokló Vác nevű személyről magyar szokás szerint, egy személynév helynévvé válása folytán kapta nevét. A Vác személynév a szláv Váciáv (magyarul Vencel) rövidült alakja.

A város története

Kedvező adottságai miatt a terület évezredek óta lakott hely, már a honfoglalás korában is település volt a mai Vác helyén. A Vác névvel a 11. században találkozhatunk először a Garamszentbenedeki Apátság alapítólevelében. A Váci Püspökség alapjait Szent István király rakta le. Ettől kezdve az egyház folyamatosan jelentős szerepet játszott a város életében. A mindenkori püspök volt a város földesura, a jelenlévő főpapi udvartartás révén a város építészeti és kulturális szerepét tekintve a kezdetektől fontosnak számított. A kora középkorban épült ki egy Duna melletti kiemelkedésen a püspökség központja és az azt védő erődítmény, a váci vár. A védművek formája és anyaga idővel változott, az árok, palánk, földfal alkotta rendszerből alakult ki a kőfalakból emelt erőd. Ennek jelentőségét és a városnak a korabeli országban elfoglalt központi szerepét mutatja, hogy a magyar történelem meghatározó hadi eseményei mindig érintették. Így történt ez az 1241-42-es tatárjárás idején is, mikor a mongolok az ott biztonságot kereső lakossággal együtt felégették a székesegyházat és a püspöki udvartartás épületeit. A tatárok távozása után IV. Béla délnémet vidékről hívott telepeseket az elnéptelenedett városba, akik az addigi központtól északabbra telepedtek le, létrehozva a mai főtér városmagját.

A XV. században a nagyhírű humanista püspök, Báthori Miklós tevékenysége eredményezett fellendülést a városnak. A főpap építkezéseihez a kor jeles itáliai alkotóit, reneszánsz művészeit hívta Vácra, építészeket, szobrászokat, festőket. A reneszánsz kor békés virágzásnak a török idők harcai vetettek véget, a három részre szakadt országnak egyik végvára volt Vác. A háborúskodásban több mint negyven ostromot szenvedett a város, élt hosszabb – rövidebb ideig minden hadakozó erő fennhatósága alatt. A béke a törökök városból való utolsó kiűzésével jött el 1686-ban.

Az újjáépítést a Rákóczi-szabadságharc és az 1731-es tűzvész is hátráltatta, így a mai barokk város csak a 18. század második felére alakulhatott ki. A reformáció térhódításának hatására a 18. század elején Kollonich püspök nem engedte a saját városrészében más vallásúak megtelepedését, így jött létre, és élt több évtizedig önálló életet Kisvác.

Mindeközben a város élénk fejlődésnek indult a 18. század második felének meghatározó püspökei (Althann Mihály Frigyes, Althann Mihály Károly, Eszterházy Károly, Migazzi Kristóf) folyamatosan fejlesztették a várost. A korban gyakran felbukkanó pusztító pestisjárványok megállítására érdekében emelték a Szent Rókus Kápolnát és a Szentháromság szoborcsoportot. A püspökök szerzetesrendeket is letelepítettek a városban. A század közepén fejeződtek be a Piarista templom, a Ferences templom és a Domonkosok temploma munkálatai. 1764-ben Mária Terézia személyesen látogatott Vácra, az ő fogadására építették az ország máig egyetlen Diadalívét. Az uralkodói látogatásról több érdekes történet, legenda kering, de kézzel fogható eredményei is voltak. A királynő alapítványából épült például a szegény sorsú nemes ifjak számára egy iskola, melyben később egy időre a Ludovika Akadémiát helyezték el és ennek kibővített épületében működik immár több mint száz éve a váci fegyház.

A 19. században a város iparosodásnak indult, a céheket manufaktúrák, majd gyárak váltották fel. 1846-ban megnyílt a Vácot Pesttel összekötő első magyar vasútvonal (a vasútállomáson tábla őrzi az esemény emlékét), ami azonban a helyi kereskedelmi forgalom visszaesését is eredményezte.

Az 1848-49-es szabadságharc két nagy csatája zajlott Vácott, melyeknek a város déli kapujánál, a Hétkápolna közelében állítottak emléket. A kiegyezést követően a századfordulóra felgyorsult a polgárosodás, az iskolahálózat fejlődése, a gazdaság erősítése, sportklubok és egyesületek sokasága, virágzó helyi sajtó jellemezte a várost. A 20. század két világháborúja is nyomot

hagyott természetesen a városon. Áldozatok, jogfosztottak, hadirokkantak, árvák, menekült és kitelepített családok, megszállás, fizikai és lelki tírás, megnyomorítás. A II. világháborút követő társadalmi váltással, az államosítással az 1950-es évekre alapvetően megváltoztak a tulajdonviszonyok a gazdaságban. Változott az intézményfenntartók köre az oktatásban, a kultúrában. Megszüntették az egyesületeket, s az egyházi intézményrendszert az állam drasztikusan megcsönkítette. Állami tulajdonú nagyüzemek működtek a városban, a folyamatosan gyarapodó lakosság befogadására lakótelepek épültek, az alapvető és kényszerű életmódváltásból eredően a város társadalmi élete is átalakult. A kultúra terén a művészeti oktatás, a közgyűjtemények léte, a művelődési ház és az üzemek népművelő tevékenysége mentette át a hagyományokat, hozott létre újabb közösségeket, eredményeket. Vác megyei jogú városként 1950-ig a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye része volt, 1950-től – a város Pest megye egyik fontos városa, járási székhelye, 2003-tól kistérségi központ lett.

A magyarországi rendszerváltással Vác élete újabb fordulóponthoz érkezett. A nagyipar felszámolásával a munkahelyek jelentős hányada megszűnt, ugyanakkor a város új lehetőségekhez jutott, a gazdasági élet átstrukturálódott. Az oktatás terén újra intézményfenntartóként jelent meg az egyház, gazdagítva az egyébként is jelentős, közel 150 településre kiható vonzáskörzettel rendelkező középiskolai hálózatot. Felsőfokú oktatási intézményként a Gábor Dénes Főiskola kihelyezett tagozata és a Teológiai Főiskola mellett az Apor Vilmos Katolikus Főiskola is Vácon folytatja működését. Vác ma dinamikus fejlődő középváros, fejlett intézményhálózattal, aktív közélettel, látványosan megújuló történelmi épületállománnyal, jelentős ipari létesítményekkel. Barokk főtere, kiépített Duna-partja, műemlékei, gyűjteményei, múzeumi vonzó turisztikai és idegenforgalmi célponttá teszik. A város a vízi és a kerékpáros turizmus potenciális fellelővára.

Az 1990-es évek közepén bukkant a Fehérek templomának plébánosa a templom befalazott kriptájára, s az ott festett koporsókban főként a XVIII. században eltemetett polgárok maradványaira. A krypta kiürítése muzeológiai módszerekkel történt, a zömmel mumifikálódott emberi maradványok és a velük temetett tárgyak is közgyűjteményekbe kerültek, kutathatóvá váltak. Különlegesen nagy esetszámban, a tárgyakhoz köthető, az értelmezésüket segítő sok adat és tudás birtokában vizsgálhatják a kutatók a leleteket. A váci múmiák embertani kutatása során már eddig is számos szenzációt, a mai orvoslásnak is hasznos adatokat szolgáltatott. A leletanyag egy részét a templom közelében, a Memento Mori címet viselő kiállításon láthatja a nagyközönség. 2006-ban átadták a teljesen átépített, megszépült Március 15. teret, melynek köszönhetően az egykoron a tér közepén álló középkori templom maradványai a nagyközönség számára is megtekinthetővé váltak.

Vác településszerkezetének fejlődése

A településszerkezet alakulását, fejlődését legjobban a Hadtörténeli Múzeum térképtárának katonai topográfiai térképei alapján követhetjük nyomon:

A település 1763-85 között készült első katonai felvételen Waitzen néven szerepel. Ezen az ősi településmag látható csak, melyek a mai 2. sz. út és a Duna közötti területek. Látható, hogy Vác a természeti adottságokhoz alkalmazkodva É-D-i irányban fejlődött, eredetileg egyutcás település volt. Az egykori főútcán végighaladva (Budapesti főút, Köztársaság út, Dózsa György út) megfigyelhető, hogy a város történelmi városmagjának alapjait a főútvonalra felfűződő terek sorozata, együttese alkotja.

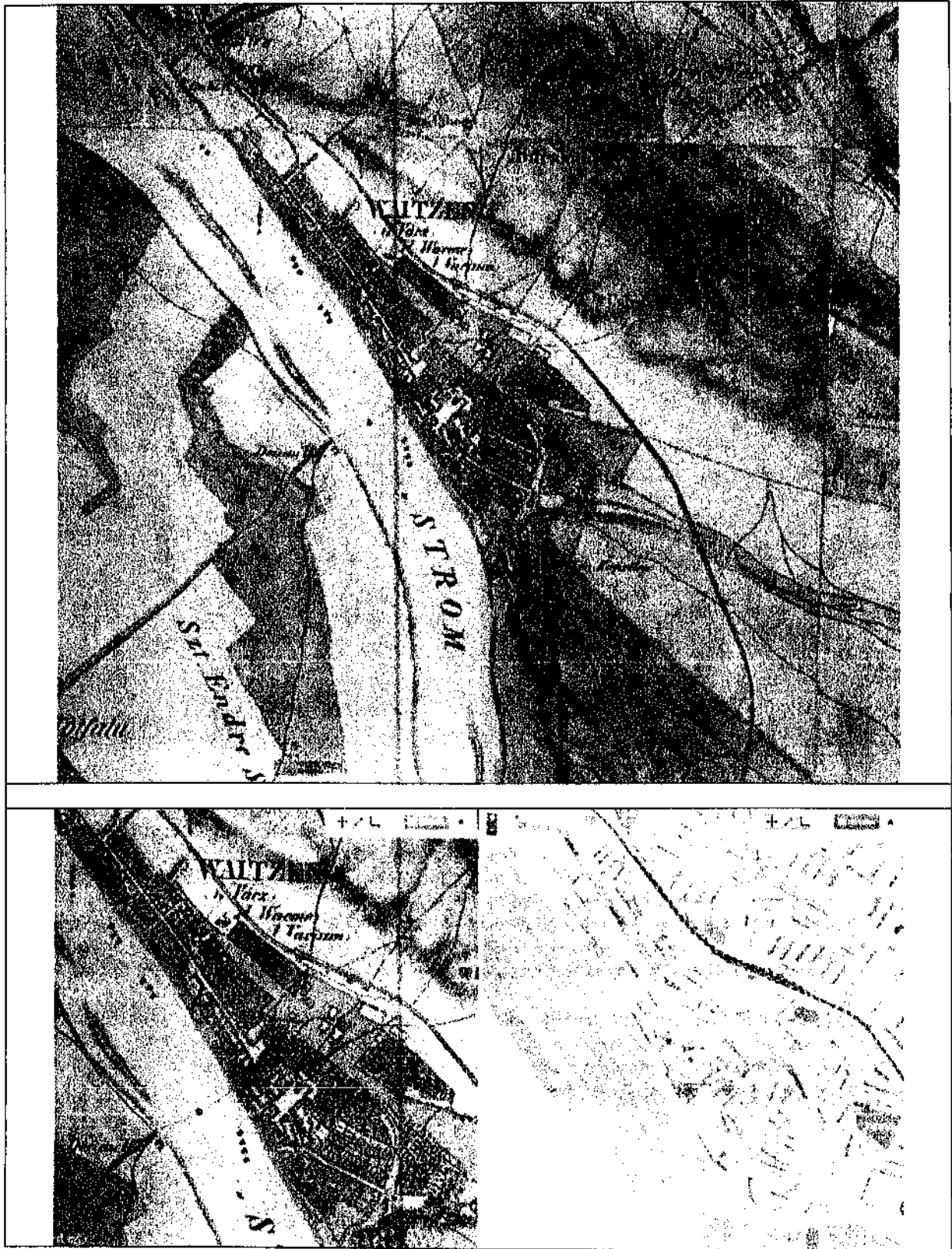

Forrás: mapire.eu/hu

A 19. század közepéről való második katonai felmérésen (1806-1869) látható, hogy a város területe kismértékben már növekedett. Ezen a térképen már látszik az ekkoriban már megépült vasút vonala is. Vác a Duna és a Naszály között, északi irányban keskenyedő háromszög alakú területre települt, mely a Duna mentén viszonylag sík, attól eltávolodva a Naszály-hegy lábainál dombokra kapaszkodó. Ez a természeti adottság a város területfelhasználására döntő hatással volt.

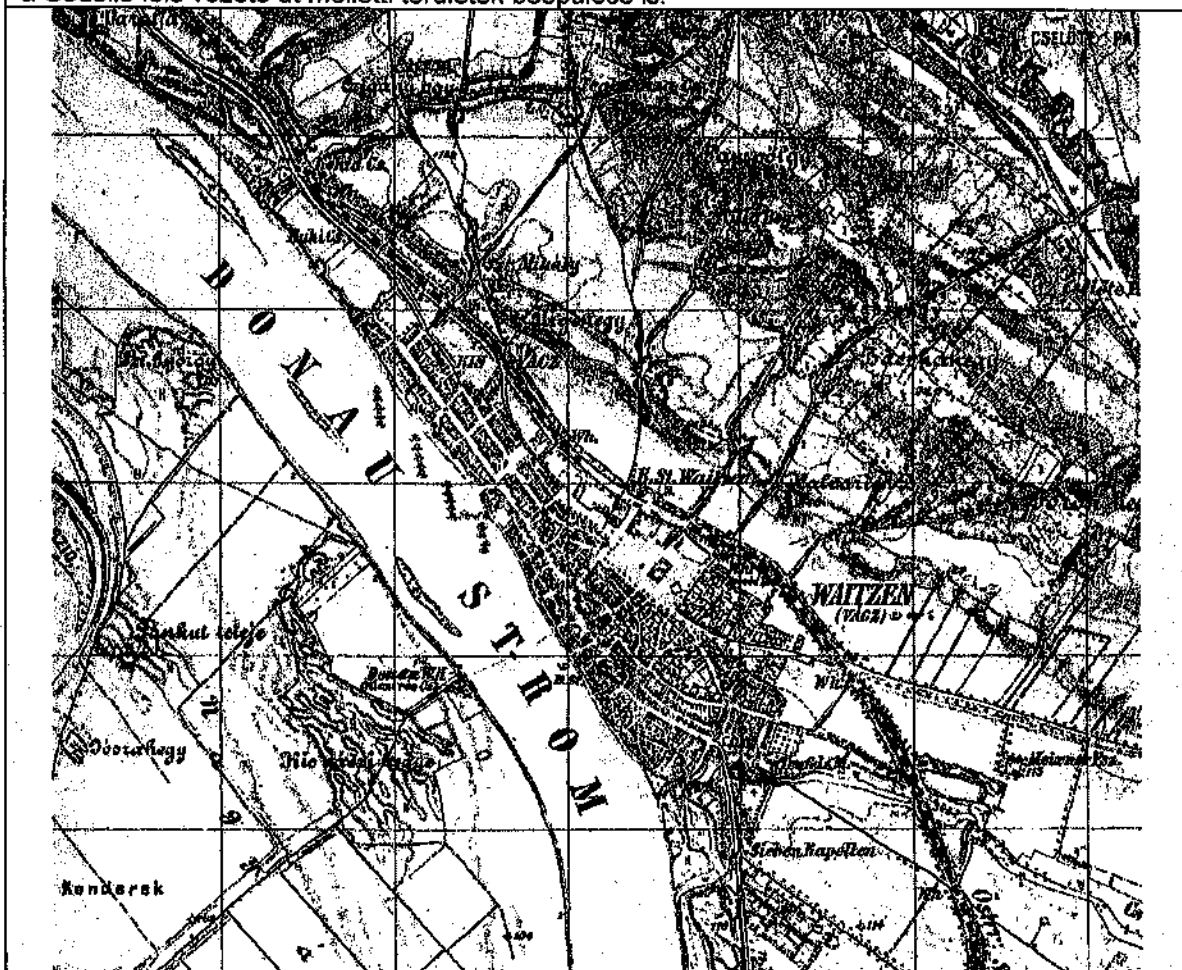
Az ősi település a Duna-part mentén hosszan elnyúló, egyutcás település volt. Ennek szélén az egykori városfalakon kívül, a régi főutcával párhuzamosan épült a régi 2. sz. főút, majd utána a hegyek felé a vasút. E két párhuzamos, illetve déli irányban széttartó közlekedési vonal a város területét keskeny csíkokra szabdalta.

A Március 15. tér, a Fő tér a város polgári életének központja, fóruma volt. A tér alaprajzaiban és térfalaiban egységes barokk tér, mely hazánk egyik legszebb, legértékesebb tere. Szokatlan, háromszög alakú formája, a betorkolló utcák teljes egészében őrzik a régi utca- és térrendszert. A tér dél felé szélesedik, tölcéséresedik, és legyezőszerűen kinyílván utcák nyílnak belőle.

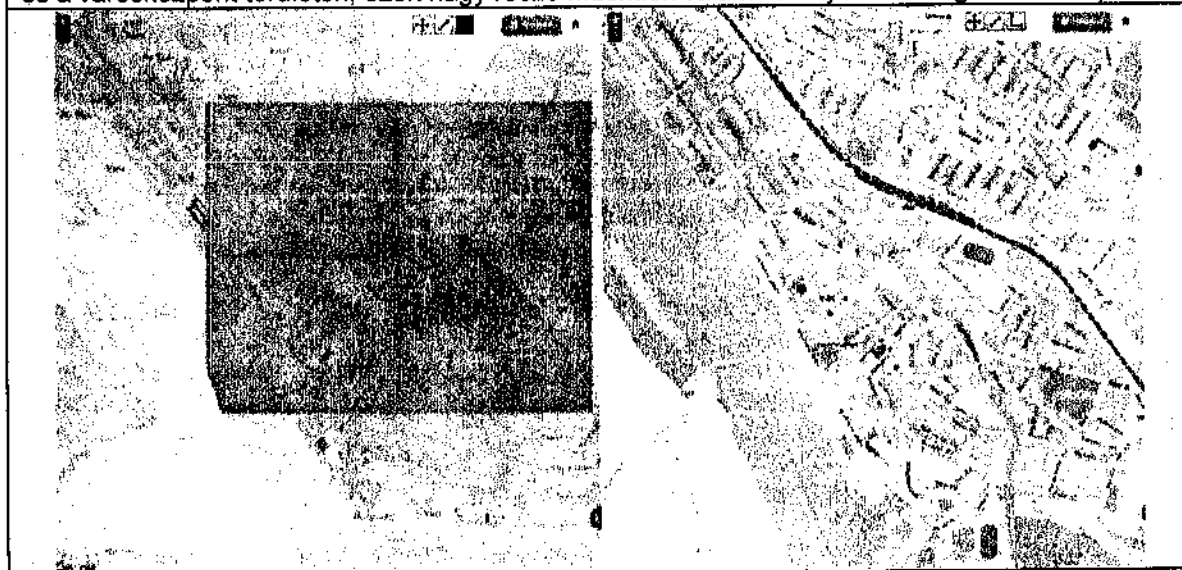
forrás: mapire.eu/hu

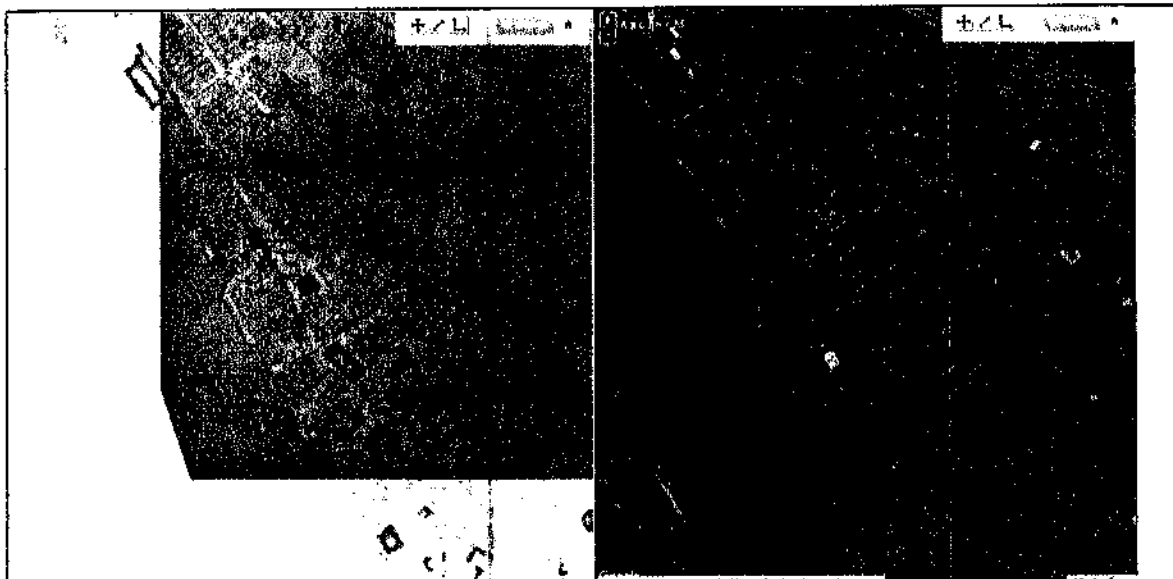
Az 1869-87 közötti időkben készült harmadik felújított katonai felvételen Vác további növekedést mutat. A vasútig terjedő terület már jobban beépült ebben az időben, és megindul a vasút melletti területek beépülése, valamint megfigyelhető, hogy a vasúttól tovább szórványosan kisebb területek is kezdenek épülni, melyek később a város területei lesznek majd. Látható már a térképen a Gödöllő felé vezető út melletti területek beépülése is.

forrás: mapire.eu/hu

Az alábbi kataszteri térképeken megfigyelhető épületek, intézmények nagy része ma is áll a város és a városközpont területén, ezek nagy része műemlék valamint helyi védettség alatt álló épület.

forrás: mapire.eu/hu

Vác 61,6 km² kiterjedésű közigazgatási területéről jelenleg 157 helyhez köthető régészeti lelőhely ismert. Ez a szám a jövőben még emelkedhet, hiszen az évtizedek óta füvel, bozóttal, erdővel fedett területeken nem volt lehetőség az utóbbi évtizedekben régészeti terepbejárást végezni. Más területek a 20. századi régészeti kutatás megindulásakor már beépítettek voltak, így itt sem folyt régészeti kutatás. Emellett előfordul, hogy a szakemberek által korábban egyszer vagy kétszer bejárt, megvizsgált szántókon is felbukkannak új, eddig észre nem vett lelőhelyek, hiszen a különböző módon és mélységben történő talajművelésnek köszönhetően egyes lelőhelyek bizonyos bejárásokkor nem vehetők észre. E lelőhelyek néha csak a második vagy harmadik bejárásakor kerülnek elő, mikor az adott évi földművelés szerencsés módon felszínre hozza a kerámia vagy egyéb anyagot. Temetők esetében a nagyobb mélységű művelés eredményezheti a temető felfedezését – és a művelés általi rongálását, megbolygatását. Vác határának régészeti lelőhelyei különböző jellegű kutatások eredményeként váltak ismertté. A belváros 14-16. századi pincéinek egy részét már a szakszerű régészeti kutatások előtt amatőr kutatók török korinak vagy korábbinak határozták meg. A 18. századi ferences építkezések nyomán évszázadok óta ismert a régi váci vár helye és tudni lehetett a ferences kolostor és belső udvara, valamint külső kertje alatti ősi maradványokról. A 20-21. században a legtöbb lelőhely a régészeti terepbejárások nyomán vált ismertté, de a bel- és külvárosi építkezések során is számos lelőhely, illetve ismert lelőhelyek újabb részletei kerültek elő. Az 1980-as évek óta egyre több belvárosi építkezés előtt volt alkalmuk kutatásra a helyi régészeknek. A 2001. évi LXIV. törvény életbe lépése után a próbafeltárások és a megelőző feltárások száma jelentősen megnőtt.

A város területén számos ásatás folyt az utóbbi három évtizedben. A legtöbb tervszerű kutatás Miklós Zsuzsa nevéhez fűződik, aki a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetének munkatársaként az 1970-es évek végétől haláláig, 2014-ig munkaidejének jelentős idejét Vác kutatásával töltötte. A váci belvárosi pincék közül több tucatnyiban végzett kisebb ásatásokat vagy végzett felméréseket. Az 1980-as évektől 2002-ig a váci vár területén folytak tervásatások, melyek 11 év szünet után 2013 őszétől 2015 nyaráig folytatódtak. 2014 őszén a Konstantin tér és a Báthori utca sarkán lévő püspökségi ingatlanon folyt tervásatás, mely célja a Szent Margit-templom és a városfal kutatása volt. (Templomra utaló jelenség nem került elő.)

Megelőző feltárásokra 2001. évi LXIV. törvény életbe lépése óta volt leginkább lehetőség. Az ismert lelőhelyeken tervezett építkezések előtt általában 2002 óta megelőző feltárásra (vagy ennek egy változatára, a próbafeltárásra) került sor. 2002 előtt az ilyen jellegű, tehát az építkezéseket megelőző régészeti kutatásokat leletmentésnek nevezték. A legjelentősebb leletmentések a 1992. évi kutatások az M2 út nyomvonalán, ezek mellett a belvárosban folytak.

- Széchenyi utca 3-7. leletmentés 1986-1989.
- Köztársaság út 5. 1989.
- Téglaházi-dűlő, 12107. (MRT. 31/44. lh.) lelőhelyen 1992-ben az M2 út építése előtt Simon László avar temető részletét tárta fel.

- Katona Lajos utca 10-12. 1994.
- Piac utca (Lyra könyvesház) 1998
- Székhegy-dűlő (Pogányvár) 1999
- Fürdő utca 1. 2000
- Szent Mihály-templom és temetője feltárása a Március 15. téren 2003-2005.
- Siketek Intézete udvarának keleti része 2004
- Bécsi kapu feltárása a Köztársaság u. 32-34. szám előtt 2005. május-június
- Zichy utca 20. nyugati rész feltárása 2005 szeptember-október
- Vác – Máriaudvar (Rádi úttól délre, Csendesrét Lakókerfő tervezett helye) feltárása 2006. április-november
- Köztársaság utca 23. feltárása 2006. július-augusztus
- Múzeum utca 9. feltárása 2006. szeptember
- Piac utca (mélygarázs) feltárása 2008-2009
- Köztársaság utca 19. 2010.
- Káptalan utca 14. feltárása 2010
- Hatvani kapu feltárása a Széchenyi utcában 2011. július

Nagyobb nyomvonalas beruházásokhoz kapcsolódó régészeti szakfelügyelet 1992-ben történt az M 2-es út építése kapcsán. A város közigazgatási területén a Kötv. hatályba lépése óta minden régészeti lelőhelyet érintő vagy megközelítő bejelentett földmunka esetében előírásra került a régészeti szakfelügyelet.

Vác területén leletmentések leginkább a belterületen történtek a Kötv. hatályba lépése (2002) előtt. (Azóta általában jelen van egy-egy régész a lelőhelyeken végzendő, bejelentett földmunkáknál.) A megelőző feltárások felsorolásakor Kötv. hatályba lépése előtti jelentősebb leletmentések felsorolásra kerültek. Ezek mellett évi több alkalommal került sor kisebb időtartamú (néhány órás vagy egy-két napos) és munkaigényű (egy vagy két fővel elvégzett) leletmentésekre. Ezek színhelye a belterületen belül is nagyrészt a belváros volt, ahol középkori emlékek mentése történt meg.

Helyszínelések szintén az 1970-es évektől a Kötv. hatályba lépéséig történtek nagyobb számban. Sokszor előfordult ebben az időszakban, hogy a földmunkákat végzők felismerve az előkerült jelenségek, leletek régészeti értékét, haladéktalanul értesítették a helyi múzeum régészeit. Sajnos az utóbbi másfél évtizedben a munkavégzők igen ritkán értesítik a múzeumokat. (Igaz, az ismert régészeti lelőhelyeket érintő földmunkáknál már megtörténik a régészeti szakfelügyelet.)

A Magyarország Régészeti Topográfiája 9. kötetének terepbejárásait Miklós Zsuzsa kezdte meg egyetemi szakdolgozata részeként 1973-ban. Az ő munkájába 1981-ben csatlakozott be a Kövári Klára és Torma István. A Szobi és a Váci járás településeinek régészeti lelőhelyeit bemutató kötet 1993-ban jelent meg. Az azóta eltelt időben nagyságrenddel kevesebb terepbejárást végeztek a váci múzeum és a Régészeti Intézet munkatársai. 2004-ben a város településrendezési tervéhez kapcsolódva végzett Virágos Gábor az Archeosztráda Kft. munkatársa állapotfelmérő terepbejárást a város teljes határában. 2016-ban az M 2 autópályát kiszélesítése előtt végzett a Forster Központ terepbejárást az út által érintett lelőhelyeken. Jelen örökségvédelmi hatástanulmány készítése során a település területének lelőhelyein ellenőrző terepbejárás történt.

Vác város közigazgatási területének régészeti kutatottsága a fentiek alapján igen jónak minősíthető.

A város határának kiterjedéséhez és a megtelepedésre alkalmas területek nagyságához viszonyítva az ismert régészeti lelőhelyek száma reálisnak mondható, így azok megoszlásából már bizonyos következtetéseket le lehet vonni.

Az őskori lelőhelyek száma a legmagasabb, összesen 138 eltérő korú vagy/és elhelyezkedésű őskori régészeti lelőhely ismert a település közigazgatási határából. Idő- és térbeli eloszlásuk egyenletesnek mondható.

3 lelőhely biztosan, egy pedig nagy valószínűséggel a paleolitikumra keltezhető.

Egy mezolitikus lelőhely mellett 8 biztos és 4 valószínűsített lelőhely általánosan az őskorhoz (újkökortól a római korig terjed az őskor) kapcsolt. Őskori (és nem pontosabb) meghatározást kapott egy hamvasztásos temetkezés is. Hét lelőhelyünk általában az újkorra tehető. Az újkoron belül a Kottafejes kerámia csoportjának hat telepe, a Zselizi kultúrának öt telepe, a késő újkorban virágzó

Lengyeli kultúrának pedig szintén 5 telepe ismert. Egy telepénél nem dönthető el, hogy a Lengyeli kultúra hagyatéka vagy pedig a kora rézkorban létezett, egy másik telepénél pedig a Lengyeli kultúra és a középső rézkori datálás közt ingadoznak a szakemberek. Három lelőhely az újkőkor végére vagy a rézkor elejére tehető.

Egy telep rézkori, egy lelőhely pedig a Tűzdelt barázdás kerámia kultúrájához (középső rézkor) tartozik. A Bodrogkeresztúri kultúra (középső rézkor) földvára és telepe egy lelőhelyen található meg, de emellett a kultúra egy másik (nem védett) teleppel és egy temetővel is képviselteti magát Vác területén. Három telep a középső rézkorra datálódik. A késő rézkori Badeni kultúrának 11 vagy 12 telepe ismert. Lehetséges, hogy e 12. telepnyom (kerámiatöredékek) valójában egy temetkezés része, ez esetben 11 telepről és egy temetkezésről kell beszélni. A szintén késő rézkori Bolerázi csoportnak hét telepét sikerült eddig azonosítani.

8 telepet biztosan, kettőt feltételesen lehet általában a bronzkorhoz kötni. A kora bronzkori Makói kultúrának és Nagyrévi kultúrának egy-egy telepe ismert Vácról. A kora bronzkori Harangedényes kultúra egy telepe és egy hamvasztásos temetője került elő eddig. A kora és középső bronzkori Hatvani kultúrának egy földvára (vagy korábbi földvárban létrejött telepe) ismert, ezen kívül három biztosan Hatvani telep és egy valószínűleg ide köthető telep létezik a település határán belül. A középső bronzkori Vatyai kultúra egy földvára (vagy korábbi földvárban létesített telepe) és egy urnás temetője ismert. A késő bronzkori Halomsíros kultúra két telepe és egy temetője került eddig elő Vácról. Az Urnamezős kultúrát hat, a Pílinyi kultúrát és a Csekei csoportot egy-egy telep képviseli. Két telep biztosan késő bronzkori, kettőnél pedig ez a keltezés csak valószínűsíthető. Egy hamvasztásos temetkezés talán a bronzkorra tehető, pontosabb lehatárolás nem lehetséges. Egy telep kerámiaanyaga lapaján vagy késő bronzkori vagy kora vaskori. Két földvárat használtak a kora vaskorban (itt egy-egy váron belüli telepről van szó) és hat kora vaskori telepről is tudomásunk van. Egy lelőhelyen általában a vaskorra datált anyag volt gyűjthető. A keltákhoz (La Tene-kultúra) 22 telep és egy temető kötődik. Utóbbi vegyes rítusú: csontvázas, urnás és szórthamvas sírok is feltárássra kerültek itt.

A népvándorlás első időszakát képviselő germán kvádoknak két lelőhelye ismert, ahol nem dönthető el, hogy telepről vagy temetőből származnak az előkerült edények. 15 lelőhelyükönél viszont biztos, hogy telepről van szó, két lelőhelyénél pedig valószínű, hogy a kerámiaanyag az ő telepük maradványa. Az alföldi szarmaták öt telepére utal a Vác területén előkerült kerámia. A szakirodalom szerint Vác határának délkeleti része volt az iráni nyelvű szarmaták és a velük nagyjából egy időben a Kárpát-medencébe érkező germán kvádok határzónája. A római korból három éremlelet ismert, az 5. századból pedig egy temető részlete került elő. Általában a népvándorlás időszakára tehető egy telep.

A kora és közép avar korra tehető egy temető. 8-9. századra tett, tehát a középső és a késői avar korra datált 6 telep, késő avar kori 5. Egy lelőhelyen vagy avar telep vagy avar temető kerámiaja jött elő. Egy avar temető a Téglaházi-dűlőben, egy pedig a Kavicsbányánál Máriaudvar közelében került elő.

Hat telep biztosan a honfoglalás korában létezett, három esetében pedig ez valószínű. két telep a honfoglalás kora vagy a korai Árpád-korra datálható. Két temetőnél a leletek megengednek 10. századi, azaz honfoglalás kori keltezésre is, de a 11. század első felére (az Árpád-kor elejére) is datálhatjuk leleteiket. Ismertté vált egy ismeretlen helyű honfoglalás kori temetőnek a leletanyaga is. (Valószínűleg a csörögi szőlők táján rejtőzködik.)

Három telep esetében középkori keltezésre használhatunk, azaz bizonytalan, hogy az Árpád-korra, a késő középkorra vagy a török korra helyezhetőek.

34 Árpád-kori telep és három Árpád-kori temető ismert. Egy telep Árpád-kor vagy késő középkori, a kerámia alapján nem dönthető el. Az Árpád-kort 2 éremlelet képviseli. Két szórványlelet e korszakból nem lokalizálható. Négy templomról tudunk Vácon, amelyeket biztosan az Árpád-korban építettek fel, mellettük az ötödik a várban állt székesegyház. (A négyből két templom körül biztosan volt temető.) Késő középkori építésű templom és ispotály a Szent Lélek-templom és a mellette állt épület. Körülöttük temető működött. Szintén későközépkori építésű az Ágostonos rendi Szent Jakab-kolostor és temploma. Az Árpád-korban vagy a 14-15. században épülhetett fel a Vác körüli három kis helység: Naszály, Gyada és Csörög temploma. Körülöttük temető található. Egy templom szintén ebben az időszakban épült, de temetőjéről nem tudni. Az Árpád-korra tehető egy részben elkészült földvár építése. A késő középkori városfal és árka a Magyar és a Német várost is védte. E rendszernek négy vagy öt kapujáról tudni. A Német város közepén városháza állt. Mindkét városrészben, sőt a várban is

kerültek elő kőpincék és egyéb kő lakóépületek. A későközépkori püspöki vár a török korban végvárként működött.

19 telep biztosan, kettő valószínűleg későközépkori. Ismert egy későközépkori szórványtelep is. Emellett egy pontosan nem lokalizálható későközépkori szórványtelepünk is van. Egy középkorinak tartható vas kincslelet csak szóbeli közlésből ismert.

12 török kori telep mellett két dzsámiról tudunk. Egy további dzsámi a várban lévő, a székesegyházból átalakított épület, melyhez minaret is épült. A Magyar és a Német városból egy-egy török fürdőről van tudomásunk. A vártól délre található az egykori török temető. Három török kori és egy későközépkori vagy török kori szórványtelep ismert. Egy török kori fém „kincslelet” (16 vas ágyúgolyó és fém pitykék) valószínűleg a keresztény csapatokhoz tartozik. Egy török kori érmelelet mellett két török kori sánc és egy török kori vagy 18. századi vízszállító csatorna is megtalálható a váci határban. A város területének déli részén állt kivégzőhely (Akasztófa-dűlő) a későközépkorban vagy a török korban kezdetett működni, de lehetséges, hogy a 18. században kezdődtek csak az itteni kivégzések.

A késő középkorban építhették a Csörögi-tónak nevezett halastó gátját a Gombás-patakon. Szintén ekkorra tehető a gyadai halastógát készítése is. A vár közelébe tehető halastórendszerhez zsilipek, gátak tartoztak. (Most beépített terület.)

A fentiek mellett egy ismeretlen korú faragot kő és három szintén ismeretlen korú csontvázas temető zárja a lelőhelyek sorát.

Vác határából több, főként a 19. század végén és a 20. század első felében előkerült lelőhelyről tudunk, amelyeket jelenlegi ismereteink szerint nem tudunk helyhez kötni, de mindenképpen számolni kell velük, és szerencsés esetben a későbbiekben sikerülhet helyüket meghatározni. Szintén számítani lehet arra, hogy az írásos forrásokból ismert objektumok egyszer előkerülnek majd. Az 1570. évi összeírásban például a konyhakertek felsorolásában említenek egy kő tornyot, mely a mai Konstantin tér és a Gombás-patak közti részen keresendő. Vác török kori ostromai és a város körüli összecsapások idején több nagyméretű árokrendszer is készült. Ezek közül még csak két sáncot ismerünk, de bármikor felbukkanhatnak újabbak.

2.2. A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással

A terepbejárás eredményei

A hatástanulmány elkészítéséhez 2017-ben terepbejárást végeztem a város határában, amelynek során a lelőhelyek állapotát ellenőriztem, leletet gyűjtöttem.

Jelenlegi ismereteink szerint összesen 157 régészeti lelőhely ismert a község bel- és külterületén.

2.3. A védett műemléki értékek értéklejtára

2.3.1. A világörökségi, és a világörökségi várományos helyszínek és területek

Vác város területe nem érintett az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) 3/6. melléklet szerint a világörökségi és világörökségi várományos terület által. Továbbá a város nem szerepel a magyar Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékében sem.

2.3.2. Az országos építészeti örökség elemei

Az országos védelem alatt álló területek, épületek, építmények (A Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért felelős helyettes államtitkarság nyilvántartási irodája 2017. februári adatszolgáltatása alapján):

törzsszám	azonosító	cím	név	védelem	helyrajzi szám
11652	20493	Széchenyi u., MAV telep u.	felvételi épület	Műemlék	1829/47
11652	20494	Széchenyi u., MAV telep u.	pályafenntartási épület	Műemlék	1829/81
7461	20848		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 3748, 3747, 3745, 3744, 3519, 3517
7422	29663		Szent István-szobor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3467/1, 3488, 3489, 3482, 3488, 3489, 3490, 3492, 3759, 3765/1, 3777, 2131/3, 2131/6, 3470/5
7403	29664		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3437, 4001, 4000, 3999, 3433, 3432/2, 3432/1, 3429, 3997, 3448, 3447, 3428
7404	29665		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3428, 3433, 3435, 3436, 3438, 3439, 3447, 3448
7405	29666		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3421, 3428, 4005, 4009, 4006, 4003/1, 3420
7407	29668		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3421, 3425/1, 3425/2, 3426, 3428, 4003/1, 3423, 4002
7408	29669		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3420, 3423, 3424, 3428, 4003/1, 4004, 3422
7409	29670		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3410, 3411, 3418, 3420, 3428, 4005
7458	29671		Szent Sebastyén-szobor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3467/1, 3468, 3482, 3488, 3489, 3490, 3492, 3759, 3765/1, 3777, 2131/3, 2131/6, 3489, 3470/5
7459	29672		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 3486, 3487, 3495, 3497, 3765/1
7460	29673		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 3483, 3484, 3485, 3497, 3499, 3760, 3764, 3765/2
7411	29674		Honvéd emlék ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	0443/10, 1830/6, 4543, 4546, 4550/1, 4535/2
7472	29675		Városfalszakaszok ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 2898, 2905, 2906, 2907, 2908, 2910/1, 2910/2, 2911, 2913, 2914, 2959, 2960, 2962, 3084, 3086, 3088, 3096, 3195/5, 3198/2, 3483, 3498/1, 3498/2, 3499, 3500, 3501, 3507, 3508, 3509, 3510, 3514, 3515/1, 3515/5, 3517, 3522/2, 3523, 3526, 3527, 3534, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3734, 3736, 3737, 3739, 3768, 3759, 3761, 3763, 3764, 3769, 2883, 2970/1, 3574/1, 3574/2
7437	29676		Magtár, ún. Vörös-ház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3327, 3328/2, 3312, 3330, 2561/2, 3379, 3346, 3348, 3378/1, 3378/2, 3376, 3375, 3382, 3383, 3396, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3329, 3412, 3413, 3287, 3271, 3272, 1830/10, 1830/11, 1830/8

7412	29677	Hétkápolna ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	1830/6, 4528, 4531, 4535/2, 4536, 4543, 4548, 4549, 4550/1, 4552/7, 4553/1, 4542, 4539, 4538, 4551/1, 4551/2, 0443/10
7415	29680	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2108, 2109, 2131/1, 2148, 2147, 2149/1, 2149/2, 2150, 2151
7416	29681	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2085, 2086, 2131/1, 2169, 2176, 2177, 2181
9423	29682	Zsinagóga ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3032, 3027, 3033, 3034/1, 3035, 3036, 3041, 3042, 3043, 3047, 3084
7417	29683	Pietá-szobor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 3483, 3489, 3500, 3501, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515/2, 3515/4, 3515/5, 3517, 3758, 3759, 3760
7418	29684	Kőkereszt ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 3499, 3500, 3501, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515/2, 3515/4, 3515/5, 3517, 3758, 3759, 3760
7421	29685	Római katolikus templom, volt ferences templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3508, 3509, 3510, 3514, 3515/1, 3515/4, 3517, 3507
7420	29686	Ferences kolostor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3507, 3508, 3514, 3515/1, 3515/2, 3517, 3523, 3525, 3528, 3527, 3574/1
7423	29687	Görögkeleti templom (múzeum és kiállítóterem) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3104, 3110, 3112, 3113/1
7424	29688	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3099/1, 3099/2, 3100, 3101, 3102/1, 3104, 3112, 3113/1, 3118, 3119/2, 3121, 3122
7438	29689	Faragott kő kapuzat ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3095, 3096, 3097, 3098, 3141, 3183, 3184, 3165, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3182, 3183, 3184, 3187, 3188, 3208, 3211, 3212/1, 3212/2, 3213, 3215/1, 3216, 3217, 3218, 3219/1, 3220, 3285, 3442, 3443, 3444, 3488, 3487/1, 3487/2, 3210/1, 3214, 3191, 3190
7425	29690	Püspöki székesegyház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3160, 3162/1, 3163, 3428, 3444, 3445, 3446, 3483/2, 3486, 3487/2, 3489, 3491, 3759, 3777, 3779, 3487/1, 2131/8
7426	29691	Szeminarium (gimnázium) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 2131/8, 3483/1, 3483/2, 3487/1, 3488, 3470/5, 3491, 3492, 3759, 3785/1, 3776, 3779, 3780
7427	29692	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3446, 3483/2, 3487/1, 3487/2, 3468
7428	29693	Kisréposti palota ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3183, 3438, 3439, 3443, 3445, 3467/1, 3468
7429	29694	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3446, 3483/2, 3487/1, 3487/2, 3468
7430	29695	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3428, 3438, 3445, 3447, 3450/1, 3450/2, 3451, 3483/2, 3468, 3487/1, 3487/2, 3488
7431	29696	Kálvária ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	416/2, 417, 365, 363/17, 364/3, 363/27, 416/1, 428/8, 427, 433, 506/4, 520/8, 529/3
7432	29697	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3162/1, 3162/2, 3163, 3165, 3173, 3174, 3211, 3220, 3285, 3442
7433	29698	Ferences, majd piarista rendház (iskola) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3148, 3147, 3158, 3159, 3160, 3181, 3183, 3164, 3165, 3166, 3167/2, 3168, 3169, 3170/2, 3171, 3172, 3173, 3174, 3211, 3218, 3219/1, 3220, 3467/1, 3468
9899	29699	Vendégfogadó, uradalmi kocsmá (Pannonia-épület) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2950, 2953, 2954, 3078, 3079, 3080, 3082/1
7434	29700	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2957, 2958, 2965, 2966, 2988, 3069, 3070/1, 3071
7435	29701	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/4, 2830, 2832, 2834/1, 2862, 2864/4, 2860, 2863
7436	29702	Diadalív ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/4, 2847, 2864/4
7439	29703	Szent József-szobor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2942, 2943/4, 2943/6, 2944/2, 2945, 3082/1, 3083/1, 3084, 3091, 3092, 3095, 3096, 3101, 3102/1, 3104, 3105, 3106, 3107, 3187, 3188, 3189/2, 3190, 3191, 3194, 3192

7440	29704	Mária-szobor ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2942, 2943/4, 2943/6, 2944/2, 2945, 3082/1, 3083/1, 3084, 3091, 3092, 3095, 3096, 3101, 3102/1, 3104, 3105, 3108, 3107, 3187, 3188, 3189/2, 3190, 3191, 3192, 3194
7441	29705	Nagypréposti palota ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2944/2, 2945, 3083/2, 3084, 3097, 3082/1, 2943/4
7442	29706	Süketnéma intézet ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2943/4, 2943/8, 3033, 3041, 3042, 3043, 3044, 3048, 3049, 3050, 3083/1, 3083/2, 3086, 3088, 3087, 3088, 3090, 3091, 3097, 3037, 3038/1
7443	29707	Irgalmasrendi zárda (kórház és római katolikus kápolna) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2898, 2929, 2931, 2943/3, 2943/6, 2944/2, 3083/1, 3084, 3097
7444	29708	Kanonok-ház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2942, 2943/6, 3084, 3090, 3092, 3093/1, 3097
7446	29709	Piarista iskola, lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2942, 3091, 3093/1, 3095, 3097, 3105, 3106, 3107, 2131/6
7447	29710	Városháza ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2898, 2941, 2942, 2943/3, 2943/4, 3097, 3107, 3108, 3109, 3110, 3084, 3091, 3092
7448	29711	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3092, 3093/1, 3096, 3097, 3105, 3106, 3107, 3189/2, 3190, 3192, 3194
7450	29712	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3095, 3096, 3097, 3105, 3107, 3194
7451	29713	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3097, 3102/1, 3102/2, 3103, 3105, 3110, 3112, 3113/1, 3192, 3095, 3096, 3190, 3191, 3192, 3194, 3208, 3210/1, 3211, 3212/2, 3097, 3180, 3188
7452	29714	Curia szálló ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3097, 3101, 3102/2, 3104, 3187, 3188, 3189/2
7453	29715	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3097, 3101, 3102/2, 3104, 3187, 3188, 3189/2
7454	29716	Domonkos rendház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3084, 3091, 3092, 3085, 3096, 3097, 3180, 3187, 3189/2
7455	29717	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3097, 3100, 3102/1, 3102/2, 3187
7456	29718	Római katolikus templom, volt domonkos templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3098, 3099/1, 3100, 3101, 3180, 3184, 3188, 3097
7457	29719	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3098, 3099/2, 3100, 3102/2, 3138, 3139/1, 3139/2, 3140, 3141, 3187
8791	29720	Pincerendszer ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2943/4, 2944/2, 2946, 3082/2, 3083/1, 3084, 3091, 3092, 3095, 3096, 3190, 3191, 3194, 2942, 2943/6, 3101, 3102/1, 3104, 3105, 3108, 3107, 3187, 3188, 3189/2, 3192, 3148, 3155, 3156/2, 3157, 3159, 3160, 3469, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3482, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3574/1, 3476
7470	29721	Püspöki palota ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/3, 2131/6, 3469, 3470/5, 3490, 3491, 3493, 3759, 3765/1, 3777
7471	29722	Püspöki könyvtár ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	1830/13, 1830/14, 1830/15, 2784, 2785, 2786, 2822, 2824, 2833, 2834/1, 2834/2, 2835
7462	29723	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2717/1, 2720, 2727, 2728, 2729, 2733/2, 3340, 3341
7463	29724	Szent Rókus-kápolna ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3146, 3162/1, 3166, 3167/1, 3167/2
7464	29725	Római katolikus templom, volt piarista templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3134, 3144, 3145, 3147, 3158, 3161, 3162/1, 3166, 3167/1
7465	29726	Szentháromság-oszlop ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3088, 3090, 3093/1, 3095, 3096, 3097, 3102/1, 3104, 3105, 3191, 3192, 3195/5, 3198/2, 3208, 3210/3, 3212/4
10138	29727	Középkori pince ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3084, 3088, 3091, 3093/1, 3195/1, 3195/5
7467	29728	Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	

7468	29730		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3084, 3088, 3088, 3098, 3195/5, 3198/2
7469	29731		Református templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2113, 2115, 2117, 2118, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2120
10883	30447		Középkori pince ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3098, 3141, 3180, 3183, 3187
10884	30448		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	3096, 3097, 3103, 3104, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3192, 3194, 2131/8
10924	30449		Középkori pince ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/8, 3093/1, 3095, 3096, 3097, 3102/1, 3104, 3105, 3192, 3195/1, 3195/5
11007	12679	Spinyér-hegy	Szent Kereszt-kápolna	Műemlék	20734
11007	12680	Spinyér-hegy	Szent Kereszt-kápolna remetelakja (szőlőlak)	Műemlék	20733, 20734
11007	13192	Spinyér hegy	Szent Kereszt-kápolna, kereszt és szőlőlak műemléki környezete	Műemléki környezet	20669/2, 20660, 20736/1, 20731/2, 20731/18, 20735/2
11105	13193	Burgundia utca	Huszárlaktanya lovardájának műemléki környezete	Műemléki környezet	3645/3, 3645/2, 3645/6, 3645/7, 3645/8, 3645/9, 3645/10, 3645/11, 3645/12, 3645/4, 3645/5
11107	13195	Petrőczy utca 5.	Rendőrség műemléki környezete	Műemléki környezet	3147, 3159, 3157, 3155, 3146, 3156/1, 3156/2, 2131/6
11442	13196	Vám utca	KODAK, majd FORTE gyár műemléki környezete	Műemléki környezet	4429/16, 4429/18, 4429/21
11007	14967	Spinyér-hegy	Szent Kereszt-kápolna keresztje	Műemlék	20733, 20734
11442	14968	Vám utca	KODAK gyár irodaépülete	Műemlék	4429/16
11442	14969	Vám utca	KODAK gyár barát öntödéje	Műemlék	4429/16
11442	14970	Vám utca	KODAK gyár víztornya	Műemlék	4429/21
11442	14971	Vám utca	KODAK gyár kazánháza és kéménye	Műemlék	4429/16
11442	14972	Vám utca	KODAK gyár irodaépülete (faház)	Műemlék	4429/16
11442	14973	Vám utca	KODAK gyár Hajnal-szobra	Műemlék	4429/16, 4429/18, 4429/21
7472	16661	Budapesti főút 14.	Vár(os)kapu (maradványai)	Műemlék	3780
7472	16663	Széchenyi u. 14.	várfalak: városfalzakasz	Műemlék	3087
7472	16664	Géza király tér 2-10	Várfalak: középkori vár barbakánjának maradványai	Műemlék	3515/2, 3515/3, 3515/4
7410	17469		Gombás patak hídja ex lege műemléki környezete	Műemléki környezet	4547, 4549, 4520, 4521, 4522, 4546, 4548, 4526/8, 1830/8, 3694, 3695, 4524, 4525, 4528
7472	18065	Burgundia u. 7.	Várfalak	Műemlék	3525
7472	18066	Liszt Ferenc sétány	Várfalak: Várfal és kerék bástya	Műemlék	2909/1, 2909/2, 2912
7472	18067	Budapesti főút 26-28.	várfalak	Műemlék	3735, 3738
4312	19273		Vác, a történelmi városrag műemléki jelentőségű területe ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 2898, 2950, 2951, 2952, 2953, 3082/1, 3083/1, 3084, 3091, 3092, 3093/1, 3096, 3192, 3195/1, 3195/5, 3180, 3188, 3189/2, 3190, 3191, 3212/2, 3161, 3162/1, 3163, 3164, 3166, 3167/2, 3181, 3182, 3183, 3184, 3428, 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 2131/3, 2921, 2922, 2924, 2925, 2828, 2929, 2931, 2932, 2934, 2941, 2942, 3112, 3113/1, 3113/2, 3118, 3119/2, 3121, 3122, 3125, 3127, 3128, 3134, 3135, 3136, 3137, 3147, 3158, 3159, 3160, 3483/2, 3466, 3470/6, 3482, 3488, 3489, 3492, 3493, 3494, 3759, 3765/1, 3777, 3779, 3208
7469	29731		Református templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2113, 2115, 2117, 2118, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2120
10883	30447		Középkori pince ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/6, 3098, 3141, 3180, 3183, 3187

					3147, 3158, 3159, 3160, 3169, 3470/5, 3491, 3779, 3777, 3759, 3765/1, 3492, 3493, 3490, 3489, 3488, 3482, 3091, 3092, 3093/1, 3095, 3097, 3096, 3195/1, 3195/2, 3194, 3192, 3191, 3190, 3189/2, 3188, 3187, 3180, 3184, 3183, 3182, 3181, 3187/2, 3187/1, 3186, 3161, 3162/1, 3163, 3442, 3441, 3440, 3443, 3444, 3445, 3428, 3446, 3466, 3463/2, 3463/1, 3467/1, 3468, 2950, 2944/1, 2944/2, 2945, 2943/4, 2943/3, 2943/6, 2942, 3112, 3111, 3110, 3109, 3108, 3107, 3106, 3105, 3104, 3103, 3102/1, 3102/2, 3101, 3100, 3099/1, 3099/2, 3098, 3138, 3139/1, 3139/2, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3134, 3146, 3082/1, 3083/1, 3083/2, 3084, 3164, 2131/3, 2898, 3137, 3136, 3135, 3469, 2131/6, 3467/2, 3494
4312	7527	Március 15. tér	Vác, a történelmi városmag műemléki jelentőségű területe	Műemléki jelentőségű terület	
7403	7484	Báthori István utca 5.	Lakóház	Műemlék	3448
7404	7485	Báthori István utca 6.	Lakóház	Műemlék	3437
7405	7486	Báthori István utca 13.	Lakóház	Műemlék	4004
7406	7487	Báthori István utca 15., Görgey Artúr utca 15.	Lakóház	Műemlék	4005
7407	7488	Báthori István utca 16.	Lakóház	Műemlék	3424
7408	7489	Báthori István utca 18.	Lakóház	Műemlék	3421
7409	7490	Báthori István utca 22., Görgey Artúr utca 45.	Lakóház	Műemlék	3419
7410	7495	Budapesti út	Gombás patak hídjá	Műemlék	1830/6
7411	7496	Budapesti út	Honvéd emlék	Műemlék	4545
7412	7499	Budapesti út	Hétkápolna	Műemlék	4544, 4546
7414	7501	Dózsa György út 54.	Református lelkészlak	Műemlék (nyilvántartott)	2124
7415	7502	Dózsa György út 75.	Lakóház	Műemlék	2148
7416	7503	Dózsa György út 97.	Lakóház	Műemlék	2180, 2179, 2178
7417	7505	Géza király tér	Pietá-szobor	Műemlék	3515/1
7418	7506	Géza király tér	Kőkereszt	Műemlék	3515/1
7420	7509	Géza király tér 10-12.	Ferences kolostor	Műemlék	3515/4, 3515/5, 3515/3
7421	7507	Géza király tér	Római katolikus templom, volt ferences templom	Műemlék	3515/2
7422	7482	Migazzi Kristóf tér	Szent István-szobor	Műemlék	3491
7423	7510	Katona Lajos utca 6.; Március 15. tér	Görögkeleti templom (múzeum és kiállítóterem)	Műemlék	3103
7424	7511	Katona Lajos utca 8-12.	Lakóház	Műemlék	3102/2
7425	7513	Konstantin tér	Püspöki székesegyház	Műemlék	3468
7426	7514	Múzeum utca 3., Gasparik Kázmér utca 3., Konstantin tér 3.	Szeminárium (gimnázium)	Műemlék	3777
7427	7515	Constantin tér 9.	Lakóház	Műemlék	3466
7428	7516	Konstantin tér 10.	Kisréposti palota	Műemlék	3444
7429	7517	Constantin tér 9.	Lakóház	Műemlék	3466
7430	7518	Constantin tér 13.	Lakóház	Műemlék	3446
7431	7519	Argentí Dörme tér	Kálvária	Műemlék	415/2
7432	7520	Kossuth Lajos tér 3.	Lakóház	Műemlék	3164

7433	7521	Konstantin tér 6.	Ferences, majd piarista rendház (iskola)	Műemlék	3162/1, 3162/2
7434	7524	Köztársaság út 32.	Lakóház	Műemlék	2967
7435	7525	Köztársaság út 47.	Lakóház	Műemlék	2881
7436	7526	Köztársaság u. (közterület)	Dladalív	Műemlék	2848
7437	7498	Csányi László dr. körút 52.	Magtár, ún. Vörös-ház	Műemlék	3380/1, 3380/2, 3380/4, 3380/5, 3380/7, 3380/8, 3381
7438	7512	Káptalan utca [mellett]	Faragott kő kapuzat	Műemlék	3180, 3189/2, 3190
7439	7528	Március 15. tér	Szent József-szobor	Műemlék	3097
7440	7529	Március 15. tér	Mária-szobor	Műemlék	3097
7441	7530	Március 15. tér 4.	Nagypréposti palota	Műemlék	3083/1
7442	7531	Március 15. tér 6., Eötvös utca 6.	Süketnéma Intézet	Műemlék	3084
7443	7532	Március 15. tér 7.	Irgalmasrendi zárda (kórház és római katolikus kápolna)	Műemlék	2943/4
7444	7533	Március 15. tér 8.	Kanonok-ház	Műemlék	3091
7446	7534	Március 15. tér 10.	Piarista iskola, lakóház	Műemlék	3092
7447	7535	Köztársaság út 11.	Városháza	Műemlék	2943/6
7448	7536	Széchenyi István utca 2.	Lakóház	Műemlék	3095
7449	7483	Eszterházy Károly utca 2.	Lakóház	Műemlék	3107
7450	7537	Március 15. tér 15.	Lakóház	Műemlék	3106
7451	7539	Köztársaság út 19.	Lakóház	Műemlék	3104
7452	7540	Március 15. tér 20.	Curia szálló	Műemlék	3189/2
7453	7541	Március 15. tér 21.	Lakóház	Műemlék	3102/1
7454	7542	Március 15. tér 22.	Domonkos rendház	Műemlék	3188
7455	7543	Március 15. tér 23.	Lakóház	Műemlék	3101
7456	7544	Március 15. tér 24.	Római katolikus templom, volt domonkos templom	Műemlék	3187
7457	7545	Köztársaság út 27.	Lakóház	Műemlék	3099/1
7458	7491	Migazzi Kristóf tér	Szent Sebestyén-szobor	Műemlék	3491
7459	7492	Budapesti főút 9.	Lakóház	Műemlék	3496
7460	7493	Budapesti főút 13.	Lakóház	Műemlék	3498/1, 3498/2
7461	7494	Budapesti főút 21.	Lakóház	Műemlék	3518
7462	7549	Rákóczi út 7.	Lakóház	Műemlék	2823
7463	7550	Széchenyi utca és Zrínyi Miklós utca	Szent Rókus-kápolna	Műemlék	2719
7464	7551	Szentháromság tér	Római katolikus templom, volt piarista templom	Műemlék	3161
7465	7552	Szentháromság tér	Szentháromság-oszlop	Műemlék	3146
7467	7556	Széchenyi István utca 8.	Lakóház	Műemlék	3090
7468	7557	Széchenyi István utca 14.	Lakóház	Műemlék	3087
7469	7558	Klevác, Takács Ádám u.	Református templom	Műemlék	2114
7470	7547	Migazzi Kristóf tér 1.	Püspöki palota	Műemlék	3470/5, 3470/2, 3470/4
7471	7548	Budapesti főút 2., Migazzi Kristóf tér 2.	Püspöki könyvtár	Műemlék	3492
7472	7497	Tabán utca 28.	Városfalszakaszok	Műemlék	3515/3, 3515/2, 3760, 3087, 2909/2, 2909/1, 3525, 2912, 3515/4, 3738, 3735
8791	7546	Március 15. tér [a tér alatt]	Pincerendszer	Műemlék	3097

9345	7508	Géza király tér (József Attila sétány, Bajcsy- Zsilinszky u., Petőfi u. stb.)	Vác, Géza király tér műemléki környezete	Műemléki környezet	2131/8, 3803, 2131/3, 3645/2, 3534, 3547, 3560, 3548, 3549, 3561, 3562, 3563, 3564, 3565, 3774, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3539, 3537, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3475, 3474, 3473, 3472, 3470/4, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486, 3499, 3498/1, 3498/2, 3497, 3487, 3496, 3495, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3494, 3760, 3761, 3762, 3763, 3764, 3769, 3768, 3767, 3765/1, 3765/2, 3759, 3467/1, 3546, 3545, 3777, 3778, 3776, 3775, 3781, 3780, 3782, 3783, 3784, 3785, 3773, 3790, 3758, 3747, 3748, 3749, 3750, 3751, 3757, 3756, 3755, 3752, 3754, 3753, 3772, 3786, 3771, 3787, 3788, 3770, 3538, 3745, 3744, 3740, 3739, 3738, 3737, 3736, 3735, 3734, 3733, 3732, 3731, 3741, 3742, 3743, 3746, 3528, 3527, 3629, 3630, 3574/1, 3574/2, 3531, 3532, 3533, 3789, 3522/1, 3522/2, 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515/1, 3515/2, 3515/3, 3515/4, 3516/5, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3523, 3525, 3526
9423	7504	Eötvös József utca 3-5.	Zsinagóga	Műemlék	3034/2
9899	7523	Köztársaság út 19.	Vendégfogadó, uradalmi kocsmá (Pannonia- épület)	Műemlék	3081
10138	7555	Március 15. tér 14.	Középkori pince	Műemlék	3195/1, 3194, 3195/4, 3195/2
10883	7522	Köztársaság u. 11.	Középkori pince	Műemlék	3184
10884	7538	Köztársaság út 17.	Lakóház	Műemlék	3105
10924	7553	Március 15. tér 14.	Középkori pince	Műemlék	3194
11007	11162	Spinyér-hegy	Szent Kereszt-kápolna, Kereszt és remeteház (szőlőlak) együttese	Műemlék	20733, 20734
11105	11614	Burgundia utca 12.	Huszárlaktanya lovardája	Műemlék	3644/1, 3644/2
11107	11616	Köztársaság út 4.	Rendőrségi épület	Műemlék	3158
11442	11464	Vám utca	KODAK, majd FORTE gyár és a Hajnal c. szobor történeti épületegyüttese	Műemlék	4429/21, 4429/16, 4429/18
11647	20454	Köztársaság út (mellett)	kőkapuzat	Műemlék	3180
11652	20492	Széchenyi u., MAV telep u.	vasútállomás épületei	Műemlék	1829/47, 1829/81

2.3.3. A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek és a nyilvántartott régészeti lelőhelyek

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek azonosítóival

A 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény (továbbiakban Kótv.) alapján a Forster Központ közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásában szereplő azonosított lelőhelyek általános (szakmai) régészeti védelem alatt állnak.

azonosító	lelőhely száma	név	Helyrajzi szám
12077	50	Násznép-bartang	0501
78943	15	Duna part	0438/1, 0437, 0443/9
12064	1	Géza király tér (Vár)	3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3548, 3534, 2131/3, 3514, 3513, 3512, 3511, 3510, 3509, 3508, 3507, 3505, 3504, 3503, 3502, 3501, 3500, 3515/1, 3515/2, 3515/3, 3515/4, 3515/5, 3517, 3518, 3521, 3523, 3528, 3519, 3520, 3522/1, 3522/2, 3525, 3527, 3528, 3574/1
12065	2	Magyar város	3497, 3498/1, 3498/2, 3499, 3500, 3483, 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3470/4, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3515/1, 3745, 3746, 3747, 3748, 3749, 3750, 3751, 3752, 3753, 3754, 3755, 3756, 3757, 3758, 3759, 3760, 3761, 3762, 3763, 3764, 3765/1, 3765/2, 3767, 3768, 3769, 2131/3, 3770, 3771, 3772, 3773, 3774, 3775, 3776, 3777, 3780, 3781, 3782, 3783, 3784, 3785, 3786, 3787, 3788, 3789, 3790, 3779, 3487/1, 3488, 3162/1, 3161, 3166, 2131/6, 3147, 3148, 3158, 3159, 3157, 3156/1, 3156/2, 3155, 3160, 3470/2, 3489, 3470/5, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515/2, 3515/4, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3148, 3482, 3490, 3574/1, 3744, 3740, 3463/2
12066	3	Német város	3218, 3219/1, 3219/2, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3228, 3231, 3115, 3117/1, 3117/2, 3118, 3119/1, 3119/2, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139/1, 3139/2, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 2131/6, 3042, 3044, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055/1, 3055/2, 3055/3, 3055/4, 3056/1, 3056/2, 3057/3, 3057/4, 3058, 3059/1, 3059/2, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070/1, 3070/2, 3071, 3072, 3073, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082/1, 3082/2, 3083/1, 3083/2, 3084, 3086, 3087, 3088, 3090, 3092, 3093/1, 3095, 3096, 3195/5, 3196/2, 3202, 3203, 3204, 3205, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 3574/1, 3156/1, 3156/2, 3160, 3168, 3169, 3469, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943/3, 2944/1, 2945, 2950, 2951, 2954, 2958, 2960, 2961, 2962, 2965, 2966, 2968, 3041, 3098, 3099/2, 3100, 3108, 3109, 3110, 3112, 3113/1, 3163, 3165, 3167/1, 3167/2, 3170/2, 3171, 3181, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3178, 3179, 3182, 3183, 3195/4, 3211, 3212/1, 3213, 3214, 3215/1, 3215/2, 3216, 3217, 3467/1, 3162/2, 2943/4, 2943/6, 3470/2, 3470/5, 2898, 2909/1, 2909/2, 2910/1, 2910/2, 2923, 2924, 3232, 3233, 3235, 3236, 3285, 3435, 3436, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3445, 3155, 3157, 3159, 2883/3, 2883/2, 3113/2, 3210/3, 3177, 3111, 2912, 3091, 2955, 3148, 3107, 3437, 2911, 3103, 3102/2, 3101, 3180, 3468, 3444, 3164, 3162/1, 3184, 2967, 3097, 2883/1, 2944/2, 3182, 3186, 3106, 3105, 3104, 3189/2, 3102/1, 3188, 3187, 3099/1, 3181, 3194, 3195/1, 3158, 3116, 2962, 2969, 2953, 2956, 2957, 2964
12067	4	Burgundia	3630, 3631, 3632, 3633, 3634, 3635, 3636, 3637, 3638, 3639, 3640, 3641, 3642, 3643, 3534, 3550, 3551, 3553, 3554, 3555, 3556, 3564, 3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572, 3573/4, 3573/3, 3595, 3598, 3597, 3598, 3599, 3600, 3601, 3602, 3603, 3604/1, 3604/4, 3552, 3605/1, 3605/2, 3606, 3607, 3608, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3614, 3615, 3616, 3617, 3618, 3619, 3620, 3621, 3622, 3623, 3624, 3625, 3626, 3627, 3628, 3629, 3645/2, 3547, 3574/1
12068	5	Szent Margit-templom	3487/1, 3483/2, 3777, 3428, 3448, 3447, 3448, 3449, 3450/1, 3450/2, 3451, 3452/1, 3452/2, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3480, 3481, 3482, 3483/1, 3486, 3779, 3997, 3978/2, 3981, 3982, 3984, 3985
12069	6	Fegyház (Szentlélek-ispotály)	2864/2, 2864/4, 2461, 2131/4, 2865/1
12070	7	Szent Péter-templom	3696/4, 1830/8, 4518/14, 4518/11, 4300/10, 4460, 4510
12071	8	Halastavak	3483/2, 3446, 3450/2, 3451, 3452/1, 3452/2, 3453, 3454, 3456, 3790, 3803, 3748, 3749, 3750, 3751, 3745, 3744, 3740, 3741, 3742, 3743, 3748, 3747, 3792/1, 3792/2
12072	9	Szőliget	0442
12073	10	Török-sánc	0389/1, 0344/5, 0344/4, 0343/3, 0342/20, 0342/14, 0342/61, 0342/62, 0342/206, 0342/201, 0342/204, 0342/73, 0342/75, 0342/76, 0342/78, 0342/15, 0342/71, 0342/68, 0342/64, 0342/63, 0342/208, 0342/69, 0342/67, 0342/66, 0342/79
12074	11	Tüzérfaktanya	1899/30, 1900/5, 1902/1, 2057, 1899/4, 1899/5, 1899/6, 1899/7, 1899/8, 1899/9, 1901/1, 1901/2, 1901/3, 1902/3, 1903, 1905, 1899/28, 1969
12075	12	Építők útja	1896/26, 1896/14, 1896/15, 1896/24, 1899/34, 1897/4, 1899/28, 1897/1, 1893, 1894, 1896/13, 1896/21, 1896/23, 1896/27, 1896/28, 1896/29, 1899/24, 1896/22, 1899/2
12076	13	Pogányvár (Vártető, Sánc-dűlő)	05/32, 05/34, 05/35, 05/30, 20049/38, 20059/5, 20061, 2898, 2808/1, 2909/2

12078	15	Gorbás	21359/1, 21295/4, 21298/3, 21355/1, 21355/2, 21357, 21358, 21359/2, 21360/1, 21360/2, 21361/1, 21361/2, 21362, 21363, 21364, 21365/7, 21293/1, 21356, 21292, 21367/1, 21363, 21362, 21350, 21486, 21295/3, 21293/4, 21293/8, 21487, 21367/3, 21349, 21348, 21488/1, 21488/2, 21346/6
12079	16	Török-csatorna	4429/21, 4429/27, 4429/20, 1829/69, 1829/67, 0342/20, 4526/5, 4427, 4429/8, 4429/9, 0342/14, 4474/27, 4474/24, 4474/25, 4474/26, 4526/1
12080	17	Bácska	302/1, 302/2, 304, 305, 306/1, 301/1, 301/2, 301/3, 309, 299/4, 289/6, 300/1, 286/2, 300/2
12081	18	Kavicsbánya (Kisréti-dűlő)	5770/5, 5770/4, 0392/10, 5770/11, 5770/10, 5770/2, 5770/9, 5770/1, 4533/4
12082	19	Hétkápolna	4549, 4546
12083	20	Derecske (Akasztófa-dűlő, Mészhomoktéglagyár)	4543, 4553/1, 4553/2, 4553/3, 4553/4, 4552/11, 4552/12, 1830/6, 4558/80, 4558/61, 4544, 4546, 4550/1, 4552/7, 4552/8, 4552/9, 4558/12, 4558/13, 4558/48, 4558/14, 4558/30, 0503
35073	23	4-es főút 4/17. leállóhely	0693/10, 0693/39, 0693/40, 0693/41, 0693/42, 0693/43, 0693/45, 0837/1, 0837/2, 0837/3, 0837/4, 0823, 0837/10, 0837/9, 0893/66, 0893/65, 0837/6, 0837/5, 0837/8
12084	21	Naszály	0114/2, 0115, 0116/1
12085	22	Gyada	0114/1
12086	23	Cigány-völgy	1789, 0244/12, 0244/13, 0244/14, 0244/15, 0244/16, 0244/17, 0244/18, 0244/19, 0244/20, 0244/23, 0244/26, 0244/27, 0244/28, 0244/29, 0244/30, 0244/31, 0244/32, 0244/33, 0244/34, 0244/35, 0244/36, 0244/38, 0244/39, 0244/40, 0244/41, 0244/42, 0244/43, 0244/44, 0244/45, 0244/46, 0244/47, 0244/48, 0244/49, 0244/50, 0244/56, 0244/8, 0244/37, 0244/11, 0244/10
12087	24	Cigány-völgy	0244/46, 0244/47, 0244/48, 0244/49, 0244/50, 0244/51, 0244/56, 0244/64, 0244/65, 0244/66, 0244/67, 0244/70, 0244/69, 0244/68
12088	25	Cigány-völgy	0238/3, 0238/1
12089	26	Zsellér-dűlő	22407, 22408, 22409, 0389/1, 22401/3, 22401/4, 22401/9, 22403, 22404, 22405, 22406/1, 22406/2, 0389/4, 0420/3
12090	27	Kláraháza	0325, 0324, 0322/2, 0322/1
12091	28	Kláraháza - Török-domb	0351
12092	29	Űrge-hegy	1319, 1350, 1353, 1354, 1357, 1358, 1345, 1346, 1349, 1369, 1356, 1355, 1352, 1351, 1348, 1347, 1459
12093	30	Forrás-dűlő	0322/1, 0323, 0321, 0319/2, 0319/1, 0316, 0310, 031/4, 031/5, 031/3, 031/2, 031/1
12094	31	Mihálytanya	0301, 0294/39, 0294/40, 0295, 0296
12095	32	Kis-Szabad-földek	0298/5, 0298/1, 0299/2, 0299/3, 0299/4, 0299/5, 0299/6, 0299/7, 0299/8, 0299/9, 0299/10, 0299/11, 0299/12, 0299/13, 0299/14, 0299/15, 0299/16, 0299/17, 0299/18, 0299/19, 0299/20, 0299/21, 0299/22, 0299/23, 0299/24, 0299/25, 0299/26, 0299/31, 0299/37, 0299/38, 0299/39, 0299/40, 0299/41, 0299/42, 0299/43, 0299/44, 0299/51, 0299/52, 0299/45, 0299/46, 0299/47, 0299/48, 0299/49, 0299/50, 0299/36
12096	33	Kis-Szabad-földek	0298/3, 0298/4, 0298/5, 0299/1, 0299/52, 0299/53, 0299/54, 0299/55, 0301, 0308
12097	34	Kis-Szabad-földek	0306, 0301, 0299/1, 0299/64, 0299/65, 0299/66, 0299/67, 0299/68, 0299/69, 0299/70, 0299/71, 0299/72, 0299/73, 0299/74, 0299/75, 0299/76, 0299/77, 0299/78, 0299/79, 0298/3
12098	35	Nagy-Gomb-híd	0306, 0301, 0299/1, 0305, 0304, 0303, 0302, 0299/86, 0299/89, 0299/90, 0299/91, 0299/92, 0299/93, 0299/94, 0299/95, 0299/96, 0299/97, 0299/98, 0299/99, 0299/100, 0299/101, 0299/102, 0299/103, 0299/104, 0299/105, 0299/106, 0299/107, 0299/108, 0299/109, 0299/110, 0299/111, 0299/116, 0299/124, 0254, 0256/13, 0252, 0250, 0251, 0253, 0257, 0256/11, 0256/12, 0299/83, 0299/84, 0299/85, 0299/86, 0299/87
12099	36	Mária-udvar	0340/1, 0342/133, 0342/134, 0342/215, 0342/153, 0342/154, 0342/155, 0342/156
12100	37	Csörögi-rét	1829/68, 0344/5, 0344/4, 0389/1
12101	38	Csörögi-rét	0344/5, 0345, 0346/3
12102	39	Csörögi-rét	0346/3, 0347/3, 0348, 0349/5, 0331/2, 0349/1, 0350, 0353/5, 0347/1, 0346/1, 353/12, 353/13, 353/40, 353/15, 353/14, 353/6, 353/8, 353/9, 353/10, 353/11, 353/7, 353/44, 353/43, 353/42, 353/41, 0349/2
12103	40	Szentmárkpuszta	0413/3, 0413/2, 0413/1
12104	41	Látó-hegy	0167/1
12105	42	Szék-hegy	05/33, 05/30, 20071/3, 20076, 20063/1, 20063/2, 20064/1, 20064/2, 20064/3, 20068/4, 20068/5, 20069, 20070/5, 20070/8, 20070/9, 20070/10, 20070/11, 20070/12, 20070/13, 20070/15, 20070/16, 20070/23, 20061, 20070/24, 20070/25, 20070/26, 20070/27, 20070/28, 20070/29, 20070/30, 20070/31, 20070/32, 20072/2, 20072/3, 20072/4, 20073, 20075/3, 20078/1, 20079/1, 20080/4, 20081, 20082/1, 20064/5, 20064/6
12106	43	Gorbás	0242/6, 0242/7, 0242/8, 0242/72, 0242/69, 0242/73, 0243/5
12107	44	Téglaházi-dűlő	0251/34, 0251/4, 0251/5, 0251/6, 0251/7, 0243/1, 0243/2, 0242/47, 0242/44
12108	45	Gorbás	21131, 21113/5, 21113/6, 21124, 21127/1, 21127/2, 21129, 21278, 21296, 21269, 21270, 21271, 21272, 21273, 21276, 21277, 21137, 21140, 21141, 21145
12109	46	Gorbás	21167/7, 21167/6, 21167/19, 21167/21, 21167/22, 21167/2, 21160, 21156/1, 21156/2, 21016, 21040, 21041/1, 21041/4, 21042/4, 21043/1, 21044/1, 21045/2,

			21046/1, 21048, 21049, 21050/1, 21050/2, 21050/3, 21054, 21056, 21057, 21059/1, 21059/2, 21073, 21074/2, 21078, 21077/1, 21131, 21129, 21041/2, 21060, 21130, 21167/23, 21167/14, 21136, 21167/13, 21137, 21140, 21141, 21145, 21167/24, 21167/17, 21167/25, 21167/26, 21167/27, 21167/28, 21167/29, 21167/12, 21167/20
12110	47	Egyház möge	0258/6, 22551/2, 22554
12111	48	Duna-part	0433/4, 7200/2
12112	49	Duna-part	0433/4, 0438/1, 0439
12113	50	Kőhíd-parti-dűlő	1834/1, 1837/3, 1839, 1835, 1836, 1840, 1841, 1837/1, 1837/2, 1838, 1842, 1843, 1845, 1833/2, 1844, 1846
12114	51	Szék-hegy	02, 20047/5, 20049/26, 20049/27, 20049/38, 20046/2, 20049/28
12115	52	Szék-hegy	20049/36, 013/1
12116	53	Krakkó	1962/3, 1962/4, 1962/7, 1962/15, 1962/16, 1962/17, 1962/18, 1962/2, 1962/5, 1962/6, 1962/8, 1962/9, 1962/19, 1962/11, 2057, 1968/1, 1962/1
12117	54	Forte	4429/22, 4429/27
12118	55	Lemez utca	2560/12, 1829/53, 2560/13
12119	56	Alsóváros	4055, 4056, 4057, 3968, 3969, 3970, 3971, 3972, 3973, 3799, 3800, 3791, 3876, 3879, 3880, 3881, 3882, 3883, 3884, 3885, 3886, 3887, 3888, 3889, 3890, 3891, 3892, 3893, 3894, 3895, 3897, 3898, 3899, 3934, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3959, 3960, 3961, 3962, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967/1, 3967/2, 3938, 3944, 3945, 4058, 4030, 4031, 4032, 4033, 4034, 4035, 4036, 4037, 4038, 4039, 4040, 4064, 3790, 3542, 3522/1, 3522/2, 3520, 3521, 3525, 3526, 3448, 3446, 3645/2, 3428, 3447, 3449, 3450/1, 3450/2, 3451, 3452/1, 3452/2, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3896/1, 3718, 3717, 3718, 3760, 3762, 3539, 3640, 3541, 3543, 3547, 3537, 3538, 3745, 3546, 3463/2, 3896/2, 3900/1, 3534, 3808, 4059, 3943, 3946, 3947, 3751, 3787, 3788, 3744, 3740, 3739, 3747, 3738, 3737, 3736, 3735, 3734, 3733, 3732, 3731, 3741, 3742, 3743, 3746, 3997, 3803, 3544, 3545, 3870, 3871/1, 3871/2, 3872, 3877, 3719, 3720, 3721, 3722/2, 3722/3, 3723, 3724, 3725, 3726, 3727, 3728, 3729, 3730, 3804, 3805, 3806, 3807, 3801, 3802/1, 3802/2, 3861, 3862, 3863, 3864/1, 3865, 3866, 3868, 3869, 3871/3, 3873, 3874, 3875/1, 3875/2, 3876, 3792/1, 3792/2, 3793, 3794, 3795, 3796, 3797, 3798, 3974, 3975, 3976, 3977, 3978/1, 3978/2, 3979, 3980, 3981, 3982, 3984, 3985, 3986, 3987, 3988, 3989, 3990, 3991, 3992, 3993, 4012/1, 4012/2, 4022, 4023/1, 4023/2, 4024, 4025, 4026, 4027, 4028, 4029, 2131/3, 3958, 3851, 3850, 3849, 3996, 4001, 4000, 3999, 3998, 3994, 4011, 4013, 3995
12120	57	Naszály	0111/9, 0501
12121	58	Csőrögi-hegy	353/151, 353/152, 353/153, 353/154, 353/155, 353/156, 353/198, 353/3, 353/150, 353/149, 353/148, 0353/3, 048/1
12122	59	Téglagyár	4851/11, 0236/1
12123	60	Kis-Hermány	054/20, 054/37
12124	61	Kis-Hermány	054/44, 054/27, 20699/1, 054/23
12125	62	Kis-Hermány	054/28, 054/31, 054/32, 054/44, 20699/1, 054/35
12126	63	Kis-Hermány	056/4, 057/49
12127	64	Betongyár	5770/9, 5770/10, 0390/2
12128	65	Liliom utca 17.	2047, 2019/2, 2020, 2022, 2030/1, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2049, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019/1, 2023, 2024, 2025, 2050, 2051, 2052, 2063, 2054, 2055, 2056, 2058, 2026, 2029, 2045, 2046, 2048, 2021, 2009, 1995/4, 2007, 2008, 2008, 2012, 2011, 2027, 2026, 2000, 1999, 2001, 2003, 2004, 2006, 2010, 2002
12129	66	Kosdi út	6207, 5916, 5917, 5918, 5919, 5915, 5920, 5922, 5196/4, 5196/1, 5199/1, 5199/3, 5200, 5199/4
12130	67	Dózsa György utca 44, 47.	2131/1, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2331/1, 2403, 2363, 2402, 2384, 2130, 2404, 2400/1, 2399, 2398, 2395, 2409, 2408
12131	68	Sánc	20022/2, 20021, 20042, 20044, 20045, 20023, 20025/1
12132	69	Damjanich tér	1830/8, 4256, 4266, 4125, 4082, 4081, 4080, 4079, 4078
12133	70	Vaskapu alja	042, 043, 044/3, 045, 046, 047, 023/2, 056, 057
12134	71	Posta-dűlő	018/1, 017, 016, 4851/11, 20010, 20035/1, 20035/2, 20011/11
12135	72	Gyada	0120, 0121, 0117/2, 0118, 0119/2, 051/2
12136	73	Gyada	0111/2, 0111/9, 0115, 0117/3, 0117/4, 0117/5, 0112/3, 0112/4
12137	74	Máriaudvar	5523, 5524, 5525, 5526, 5527, 5528, 5533, 5534, 5535, 5536, 5537, 5538, 5552, 5516, 5519, 5520, 5539/3, 5545, 5546, 5547, 5548, 5549
12138	75	Vaskapu alja	033/9, 036/1, 034/1
12139	76	Vaskapu	0111/9
12140	77	Katalinpuszta	22526, 22529, 22530, 22531, 22532, 22533, 22534, 22535, 0111/9, 22525/2, 22525/3, 22526, 22527, 22525/1

12141	78	Cindróka	0499, 0265, 0498, 0266, 0268/1, 0479/1, 0479/3, 0479/4, 0479/5, 0479/6, 0479/7, 0446, 0495, 0494, 0479/2, 0477, 0478
12142	79	Öreg-Gombás	0215, 0207/17, 0207/1, 0206, 0199/6, 0199/7, 0200, 0201, 0204, 0205/1, 0205/2, 0199/5
12143	80	Egyház möge	21531, 21532, 21529, 21530, 0290
12144	81	Hattyú utca 12-18.	3870, 3871/1, 3871/2, 3877, 3891, 3892, 3895, 3896/1, 3896/2, 3897, 3898, 3899, 3900/1, 3863, 3864/1, 3865, 3869, 3889, 3890, 3893, 3894, 3934
12145	82	Duna-part	2076, 2077/4, 2079/2, 2080/3, 2080/4, 2083/3, 2087/3, 2432, 2079/3, 2082/3, 2084/3, 2084/4, 2085, 2088/5, 2082/3, 2102, 2103/1, 2104/1, 2104/2, 2107, 2108/1, 2110/2, 2115, 2117, 2118, 2119/1, 2119/2, 2403, 2428, 2429/1, 2430, 2431, 2433, 2434/1, 2434/2, 2436, 2437, 2438, 2440
12146	83	Kis-Hermány	20660, 20663, 20664, 20703, 20706/1, 20706/2, 20706/3, 20708/1, 20708/2, 20708/3, 20708/4, 20710/1, 20710/2, 20699/1, 20665, 20635/2, 20635/1, 20636, 20638, 20639/4, 20640, 20641, 20642/2, 20643/2, 20653, 20654, 20655/1, 20655/2, 20655/3, 20655/4, 20656, 20657/1, 20657/2, 20658/4, 20661, 20662/1, 20662/2, 20666, 20667, 20716, 20745/2, 20713, 20735/4, 20737, 20740, 20745/1, 20748, 20747, 20746/2, 20746/1, 20714, 20704/2, 20704/4, 20711, 20702/1, 20702/2, 20669/1, 20668, 20704/1, 20704/3
12147	84	Sánc alja	019/16, 019/17, 019/18, 019/19
12148	85	Nyulas	20438/4, 20434/13, 20434/7, 20434/8, 20434/9, 20445/1, 20439/3, 20439/2
12149	86	Budapesti főút	2131/3, 3662, 3653, 3654, 3655, 3656, 3657/1, 3658, 3661, 3665, 3668, 3671, 3702, 3704, 3705, 3707, 3708, 3709, 3710, 3711, 3712, 3714, 3715, 3666, 3667, 3672, 3673, 3701/2, 3703/1, 3703/2, 3651
12150	87	Alsóvárosi temető	4536, 4531, 4534, 4530/12, 4530/424, 4530/41, 4530/414, 4530/42, 4630/43, 4530/44, 4530/45, 4530/46, 4530/47, 4530/82, 4530/81, 4530/83, 4530/84, 4530/85
12151	88	Közlegelő	0431/114, 0431/115, 7009/48, 7009/14, 7009/13, 1882, 1881, 1880
12152	89	Közlegelő	7001/70, 7001/2, 7003, 7004/1, 7001/51, 7001/74, 7001/71, 7001/73
12153	90	Dr. Csányi László körút	1830/11, 3298, 3304, 3311, 3315, 1830/8, 1830/10, 3287, 3288, 3289, 3288, 3303, 3316, 3317, 3305, 3308, 3314, 3306
12154	91	Szurdok	0242/21, 0242/30
12155	92	Rákóczi Ferenc utca 10.	2834/1, 2824, 2784, 2825, 2826, 2827, 2780, 2779, 1830/15, 2861, 2823, 1830/13, 1830/14, 2834/2, 2828/1, 2828/2, 2828/3, 2829, 2831, 2832, 2833, 2830, 2862
12156	93	Kis-ér	4550/1, 4551/1
12157	94	Kút-völgy	0173/22, 0173/23, 0173/24, 0173/25, 0173/26, 0173/21, 0172, 0171/4, 0162, 0168
12158	95	Kosdi út	6331, 6332, 6333, 6329, 6330, 6334, 0228/3, 0228/2, 0256/3
12159	96	Török-hegy	6151, 6152/1, 6152/2, 6157, 6210/2, 6211/2, 6207/1, 6207/2, 6208/1, 6208/2, 6209, 6153, 6154, 6155, 6156
12160	97	Alte Schanze	0417/1, 0416, 0413/3, 0413/1
12161	98	Csörög (Csörögliszőlők)	0356, 0357/157, 0357/140, 0357/141, 0357/143, 0357/87, 12614, 12600, 12609, 12605/1, 12602/2, 12602/1, 12610/3, 12610/1, 0357/137, 0357/136
12162	99	Galcsek utca	4097, 4098, 4099, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, 4120, 4121, 4125, 4130, 4131, 4132/1, 4133/1, 4134/1, 4135, 4113, 4114, 4100, 4101, 4128, 4129/4, 4129/3, 4126, 4124, 4123, 4127
12163	100	Vaskapu alja	0100
12164	101	Petőfi utca 56-60.	3624/4, 3824/5, 3824/7, 3803, 3696/4, 3824/3, 2131/3, 3702, 3704, 3705, 3701/2, 3703/1, 3703/2, 3696/3, 3699/1, 3698, 3699/2, 3700, 3701/1, 3822, 3623
12165	102	Deákvári fasor	5563, 6560, 5561
12166	103	Nagy Sándor József utca	1932/6, 1932/7, 1934/6, 1936/1, 1937/1, 1945, 1946, 1938, 1923/1, 1932/9, 1955, 1954, 1953, 1952, 1949, 1948, 1943/1, 1943/2, 1944, 1947
12167	104	Magyar város - Városház	3467/1, 3777, 3759, 2131/6
12168	105	Magyar város - Pestl kapu	3517, 3518, 2131/3
12169	106	Magyar város - Kászim bej mecset	3515/1, 2131/3
12170	107	Magyar város - Török fürdő	3515/1, 3517
12171	108	Magyar város - Budapesti főút	3760, 3759, 3758, 3761, 3748, 3757
12172	109	Magyar város - Köztársaság út	3159, 2131/6, 3162/1, 3467/1
12173	110	Magyar város - Szentháromság tér	3146, 2131/6, 3167/1, 3166, 3161, 3162/1, 3158
12174	111	Magyar város - Petrőczy utca	3467/1, 3468
12175	112	Magyar város - Galamb utca	3486, 3487, 3488, 3491, 3482, 3471, 3470/5
12176	113	Magyar város - Tímár utca	3501, 3502

12177	114	Magyar város - Konstantin tér	3468, 3467/1, 3467/2, 3466, 3446, 3428
12178	115	Magyar város - Múzeum utca	3753, 3754, 3755, 3757, 3761, 3762, 3763, 3759, 3756
12179	116	Német város - Városvál	3204, 3236
12180	117	Német város - Bécsi kapu	3069, 3070/1, 2131/6
12181	118	Német város - Hatvani kapu	3086, 3098, 3195/5, 3198/2, 3266
12182	119	Német város - Rádl kapu	3265, 3426, 3427, 3430
12183	120	Német város - Hegyes torony	2912
12184	121	Német város - Vízi kapu (Révkapu)	2936, 2937, 2942, 3115, 3148, 2883/3, 2883/2
12185	122	Német város - Szent Mihály-templom	3097
12186	123	Német város - Szent Jakab-kolostor	3142, 3145, 2131/6, 3146, 3147, 3134, 3181, 3182, 3144
12187	124	Német város - Haszán Vojvoda mecset	3105, 3106, 3107, 3109, 3109
12188	125	Német város - Révkapu borozó	3097, 2131/6
12189	126	Német város - Március 15. tér 9. és 11. (Török fürdő)	3498/2, 3483, 3499, 3482, 3500, 3501, 3515/1, 2131/3
12190	127	Német város - Március 15. tér	3097
12191	128	Német város - Köztársaság út	3182, 3183, 3184, 2131/6
12192	129	Német város - Széchenyi utca	3088, 3090, 3093/1, 3096, 3194, 3195/1, 3195/5
12193	130	Német város - Kossuth utca	3285, 3431, 3434, 3435, 3436, 3439, 3440, 3441, 3442
12194	131	Német város - Bartók Béla utca	2842, 3107, 3108, 3109, 3110, 2131/6
12195	132	Német város - Tabán utca	2832, 2934, 2941, 2898, 2943/3, 2943/4, 2943/6
12196	133	Német város - Katona Lajos utca	3112, 3136, 3137, 3138, 3098, 3099/2, 3102/2
12197	134	Német város - Hajnik Pál utca, Mézeskalács utca	2915, 2916, 2918, 2896, 2950, 2951, 2955, 2944/1, 2944/2, 2131/6
12198	135	Német város - Rév köz	3141, 3098, 3099/1
12199	136	Német város - Cházár András utca, Szarvas köz	3042, 3057/3, 3057/4, 3058, 3059/1, 3059/2, 3060, 3061
12200	137	Német város - Káptalan utca	3211, 3212/1, 3213, 3214, 3215/1, 3216, 3217, 3218, 3219/1, 3220, 3215/2, 3233
12201	138	Német város - Piarista utca, Kossuth tér	3164, 3165
12202	139	Német város - Köztársaság út, Tabán utca, Mátyás király utca, Dombay utca	2882, 2991, 2965, 2966, 2969, 2131/6, 2170/2, 2971, 2972, 2973, 2974, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2869, 2870, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3011, 3012, 3013, 3014, 3018/1, 3018/5, 2970/2, 2990, 2989
12203	140	Német város - Eötvös utca, Törpe utca	3041, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3028/1
12204	141	Német város - Görgey Artúr utca, Széchenyi utca, Zichy Hippolyt utca	3206/1, 3240, 3236
12205	142	Német város - Duna-part	3148, 3117/1, 3117/2, 3118, 3120, 3119/1, 3574/1
25554	143	Duna-meder a Büntetésvégrehajtó Intézet és a komp között	2864/3, 2863/1, 2885
26551	145	Flórián u. 33.	3968, 4045, 4046, 4047, 3266, 4076/1, 4044, 4043
26552	146	Mária utca 6.	3638, 3637, 3639, 3640, 3630, 3619, 3620, 3621
26553	147	Quel Rudolf utca 4.	3598, 3599, 3600, 3602, 3596, 3601

26554	148	Gombási út	6443, 6444/1, 6449, 6442, 6446
26551	145	Flórián u. 33.	3968, 4045, 4046, 4047, 3266, 4076/1, 4044, 4043
26552	146	Mária utca 6.	3638, 3637, 3639, 3640, 3630, 3619, 3620, 3621
26553	147	Quel Rudolf utca 4.	3598, 3599, 3600, 3602, 3596, 3601
26554	148	Gombási út	6443, 6444/1, 6449, 6442, 6446
34791	150	Piac utca	3208, 3206/2, 3236, 3233, 3215/2, 3214, 3215/1
34869	151	Káptalan u. 9.	3177
48160	153	Kőhíd	1891/57, 1891/54, 1891/55, 1891/27, 1891/28, 1891/47, 1891/49, 1891/50, 1891/51, 1891/52, 1891/40, 1891/42, 1891/43, 1891/44, 1891/46, 1891/30, 1891/31, 1891/32, 1891/33, 1891/34, 1891/35, 1891/36, 1891/37, 1891/38, 1891/39, 1891/5, 1891/13, 1891/15, 1891/16, 1891/18, 1891/19, 1891/20, 1891/21, 1891/24, 1891/25, 1891/26, 1891/53, 1891/58, 1890, 1891/17, 1891/9, 1891/3, 1891/4, 1833/2, 1891/22, 1891/23, 1891/29, 1891/59, 1891/2, 1891/60, 1891/63
49790	154	Siketek Intézete	3084
56560	156	Alsó-Csipkés (Gombás)	21091, 21082, 21093/2, 21093/3, 21093/4, 21094, 21095, 21096/1, 21098/2, 21097, 21093/1
56562	157	Domb u. 6.	22698/4, 22700, 22701, 22702, 22686/5, 22686/4, 22703/1, 22703/2, 22705, 22706/3, 22706/9, 22687
56565	158	Földváry kastély	4527, 4520, 4521, 4522, 4526/8
56566	159	Papvölgy-dűlő	25/7, 28/1, 25/8, 25/2, 25/5, 25/6
56567	160	Nagyszál	0111/9
56573	161	Szt. Mihály-hegy	1440, 1829/56, 1439
12214	6	Maloml-táblák	30322/1, 029, 030, 0325, 0324, 0322/2, 0322/1, 0323, 031/4, 052/4, 031/5, 031/3, 031/2, 028, 036/1, 063, 053, 052/2, 054

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban három *fokozottan védett* vagy *kiemelten védett* régészeti lelőhely található:

Vác – Géza király tér (vár) 12064. lelőhely
 Vác – Pogányvár (Vártető, Sánci-dűlő) 12076. lelőhely
 Vác – Német város – Hegyes torony 12183. lelőhely

A Kötv. általános elvei alapján *ex lege* védett minden, jelenleg nyilvántartott régészeti lelőhely (157 db), a további ismert, de még nem nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében a bejelentést követően a központi közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásba való bejegyzéssel, külön jogi aktus nélkül, az általános védettséget az újonnan előkerült régészeti lelőhelyek is megkapják.

Örökségi értékek elemzése

Jelenleg az alábbi korú és jellegű lelőhelyekről van ismeretünk:

- Őskőkori (paleolitik) telep: 3 és 1 ?
- mezolitik telep: 1
- Őskori telep (pontosabb datálás nélkül): 8 és 4 ?
- Őskori (?) hamvasztásos temetkezés: 1
- újkőkori telep: 7
- Kottafejes kerámia csoportja (újkőkori) telepe: 6
- Zselizi kultúra (újkőkori) telepe: 5
- Lengyeli kultúra (újkőkori) telepe: 5
- Lengyeli kultúra telepe vagy kora rézkori telep: 1
- Lengyeli kultúra telepe vagy középső rézkori telep: 1
- Újkőkori végi vagy rézkor eleji telep: 3
- Rézkori telep: 1
- Tűzdelt barázdás kerámia kultúrája (középső rézkor) telepe: 1
- Bodrogkeresztúri kultúra (középső rézkor) földvára/telepe: 1
- Bodrogkeresztúri kultúra (középső rézkor) telepe: 1
- Bodrogkeresztúri kultúra (középső rézkor) temetője: 1

- középső rézkori telep: 3
- Badeni kultúra (késő rézkor) telepe: 11
- Badeni kultúra (késő rézkor) szórt hamvas sírja vagy telepe: 1
- Bolerázi csoport (késő rézkor) telepe: 7
- Makói kultúra (kora bronzkor) telepe: 1
- Nagyrévi kultúra (kora bronzkor) telepe: 1
- harangedényes kultúra (kora bronzkor) telepe: 1
- harangedényes kultúra (kora bronzkor) hamvasztásos temetője: 1
- Hatvani kultúra (kora és középső bronzkor) földvára/telepe: 1
- Hatvani kultúra (kora és középső bronzkor) telepe: 3 és 1 ?
- Vatyai kultúra (középső bronzkor) földvára/telepe: 1
- Vatyai kultúra (középső bronzkor) urnatemetője: 1
- Bronzkori telep: 8 és 2 ?
- Bronzkori hamvasztásos temetkezés 1 ?
- Halomsíros kultúra (késő bronzkor) telepe: 2
- Halomsíros kultúra (késő bronzkor) temetője: 1
- Urnamezős kultúra (késő bronzkor) telepe: 6
- Pilinyi kultúra (késő bronzkor) telepe: 1
- Csekei csoport (késő bronzkor) telepe: 1
- késő bronzkori telep: 2 és 2 ?
- Késő bronzkori vagy kora vaskori telep: 1
- Kora vaskori (szkíta) földvár/telep: 2
- Kora vaskori (szkíta) telep: 6
- Vaskori telep: 1
- La Tene-kultúra (kelták) telepe: 22
- La Tene-kultúra (kelták) vegyes rítusú (csontvázas, urnás, szórt hamvas) temetője: 1
- kvád telep: 15 és 2 ?
- kvád telep vagy temető: 2 ?
- Szarmata telep: 5
- Római éremlelet: 3
- 5. századi germán temető: 1
- Népvándorlás kori telep: 1
- Kora és közép avar kori temető: 1
- Középső / késő avar telep: 6
- Késő avar kori telep: 5
- Avar telep vagy temető: 1
- Avar temető: 2
- Honfoglalás kori telep: 6 és 3 ?
- Honfoglalás kori vagy Árpád-kori telep: 2
- Honfoglalás kori és / vagy kora Árpád-kori temető: 2
- Pontosán nem lokalizálható honfoglalás kori temető: 1
- középkori telep: 3
- Árpád-kori telep: 34
- Árpád-kori vagy késő középkori telep: 1
- Árpád-kori temető: 3
- Árpád-kori éremlelet: 2
- Pontosán nem lokalizálható Árpád-kori szórványlelet: 2
- Árpád-kori székesegyház (török korig fennállt): 1
- Árpád-kori építésű templom: 4
- Valószínűleg Árpád-kori földvár: 1 ?
- Késő középkori építésű templom és ispotály: Szent Kereszt-templom és ispotály
- Későközépkori városfal árokkal: 1
- Későközépkori városkapu: 4 és 1 ?
- Későközépkori városháza: 1
- Későközépkori kőépületek, kőpincék
- Későközépkori kolostor: 1
- Középkori (pontosabban nem datálható építésű) templom és temetője: 3
- Középkori (pontosabban nem datálható építésű) templom: 1
- Késő középkori és török kori temető: 1
- Késő középkori telep: 19 és 2 ?

- Későközépkori szórványlelet: 1
- Pontosan nem lokalizálható későközépkori szórványlelet: 1
- Középkori vas kincslelet: 1
- Késő középkori püspöki vár (török korban is használatban van): 1
- Török kori telep: 12
- Török dzsámi minarettel: 1 (átalakított székesegyház)
- Török kori dzsámi: 2
- Török kori török fürdő: 2
- Török kori török rítusú temető: 1
- Későközépkori vagy török kori szórványlelet: 1
- Török kori szórványlelet: 3
- Török kori fém „kincslelet”: 1
- Török kori éremlelet: 1
- Török kori sánc: 2
- Török kori vagy 18. századi vízszállító csatorna (malomcsatorna?): 1
- késő középkori vagy török kori vagy 18. századi kivégzőhely
- Későközépkori halastógát: 2
- Középkori és török kori halastavak (ismeretlen számú) gátakkal, zsilippel: 1 lelőhely
- Ismeretlen korú csontvázas temető: 3
- Ismeretlen korú faragott kő: 1

A régészeti lelőhelyek jellegéből adódóan a pontos lokalizáció, még inkább a pontos kiterjedés általában nem határozható meg pusztán a felszíni jelenségek alapján. Az adattári és szakirodalmi adatok, valamint az elvégzett helyszíni beazonosítások alapján az azonosított lelőhelyekkel érintett területek a hozzájuk tartozó helyrajzi számokkal részletesen az 5. sz. mellékletben található.

Régészeti érdekű területek azok a területek, ahol a földrajzi adottságok és az adatgyűjtés során szerzett információk alapján egyéb lelőhelyek feltételezhetők. A régészeti lelőhelyek elhelyezkedését leginkább meghatározó vízfolyások Vác határának középső részén viszonylag ritkán helyezkednek el. A belvárostól keletre található, vízfolyásokat nélkülöző, kelet felé, a Török-hegy felé emelkedő részen kevés és kisebb területű lelőhelyek találhatóak. A város területének északi, északkeleti részén a Naszály és a környezete meredek oldalaival és erdős felszínével szintén kevésbé volt alkalmas megtelepedésre az előző évezredekben – annak ellenére, hogy erők, kisebb patakok találhatóak a hegyoldalakban. E részen azonban több korszakban is alakultak ki kisebb települések, melyek közül az erdős felületeken még számos eddig ismeretlen lelőhely rejtőzhet. A vízfolyások melletti lankás vagy sík területeken még várható új lelőhelyek előkerülése, de az eddigi topográfiai kutatások, terepbejárások után viszonylag kis számú a nem ismert lelőhely. A lokalizálatlan lelőhelyek, köztük temetők szereplése a fenti listában arra mutat, hogy vannak még rejtőzködő régészeti értékek a város külterületén. A beépített területeken is több lelőhely előkerülésére lehet még számítani. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ahol már egyetlen telekről, egyetlen pontról ismert régészeti leletanyag, ott a közelben számítani lehet újabb leletek előkerülésére. Az Árpád-kori telepek viszonylag kis kiterjedésűek, de az őskori településeknél az első lelettől akár 200-300 méterre is várható a hasonló korú kerámia vagy objektumok előkerülése.

2.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára

Vác város önkormányzata Az építészeti és természeti értékek helyi védelméről szóló 9/1992. /IV.13./ sz. többször módosított rendeletével létrehozta a települési értéktár elemeinek rendszerét, azok közhiteles nyilvántartását, és fenntartásukra, megőrzésükre vonatkozó szabályozást.

A rendelet értelmezi és szabályozza az értékek védelmének szakmai megalapozó eszközeit. Az értékvédelem szakmai alapja egyrészt a Törzskönyv, mely a védett értékek helyrajzi és történeti adatait, leírását és fényképét, esetenként felmérési rajzait, a védelem indokát és a védelmi határozat számát tartalmazza, másrészt az egyedi értékvizsgálat, mely engedélyezési eljárások alkalmával egyes emlékekre készül.

A rendelet két védelmi kategóriát hozott létre, a területi és az egyedi védeltséget.

A területi védeltség Vác történeti belvárosának nagy részére terjed ki. A területi védeltség kategóriájába tartoznak a védett utcaképek, ezek védeltségének sajátosságait azonban nem választja külön a rendelet a területi védeltségtől. A nyilvántartott védett utcaképi területek közül négy teljes egészében a Belváros védett területén helyezkedik el, és csak egy ezen kívül. Az utcaképi védelem tehát Vác esetében nem jelent külön definiált védelmi kategóriát.

Az egyedileg védett értékek nyilvántartását pontos lehatárolásokkal történeti városrészek szerint csoportosította a rendelet.

Az így lehatárolt városrészek a rendelet szerint a következők:

1. Belváros
2. Duna-part
3. Kisvác-Szérúskert-DDC
4. Szent Mihály-hegy
5. Deákvár
6. Papvölgy-Bácska-Altány
7. Törökhegy
8. Kórház és környéke
9. Közép- és Alsóváros
10. Déli terület
16. Külterület

Az egybefüggő védett terület a Belváros, a Duna-part és Kisvác-Szérúskert területeit egyaránt magába foglalja.

Az elsőként védetté nyilvánított hat épített érték – ide tartozik a Belváros területi védeltsége – külön nyilvántartási csoportban maradt.

A műalkotások, védett műszaki elemek nyilvántartását külön listákon, külön csoportokban tartja nyilván a rendelet, ezek a következők:

12. Temetők, sírok
13. Bel- és kültéri feszületek
14. Köztéri szobrok, emlékművek, kutak
15. Épületek és egyéb építmények kiegészítő elemei (Pl.: kovácsoltvas rácsok, kilincsek, stb.)
Külön sorozatot képeznek a védett utcaképek (11.).

Jelen örökségvédelmi hatástanulmányban a települési értéktár elemeit vizsgáltuk szemrevételezéssel az érvényben levő nyilvántartás alapján, melyeket szemrevételezéssel további értékekkel egészítettünk ki.

Az értéktár rendeletben nyilvántartott elemeinek nyilvántartási adatait, az érték meglétét és műszaki állapotát, a védett terület esetén az egyedileg védett értékek környezetének állapotát is vizsgáltuk. Az értéktárba való felvétel a Helyi védelmi rendelet szerint értékvizsgálati tanulmányon alapulhat, mely történeti, esztétikai és szerkezeti értékvizsgálati fejezetből áll.

Az egyedi értékvizsgálati tanulmányok elkészítésére jelen hatástanulmány keretében nem volt lehetőség, azonban megjelöltük a vélelmezett értékeik alapján további védettségeket megalapozó értékvizsgálatra érdemes területeket és egyedi építményeket.

Az értékvizsgálat javasolt módszereire az értékvédelmi tervben részletesebben kitérünk.

Megjelöltük a szemrevételezés alapján további vizsgálat nélkül is egyértelműen védelemre érdemes építményeket, itt is szükség van azonban a védettséghez a rendelet szerinti egyedi értékvizsgálat elkészítésére.

Az értéktárban külön jelöltük meg és ismertettük azokat a területeket, amelyek a korábbi intézkedések értelmében a rendezési terv új építésre jelöl ki, emiatt az itteni meglévő épületállomány bontására fog sor kerülni. Három ilyen egybefüggő területet jelöl meg a terv, ezek egyikén egy egyedileg védett épület áll. Az egyedileg védett épület bontása esetén értékvizsgálatot ír elő az érvényes szabályozás, erre az értéktárban utalunk. A területek többi részén olyan, részben értékes történeti épületek állnak, melyek vizsgálata, dokumentálása, értékes szerkezetek mentése fontos a bontást megelőzően illetve annak során.

2.4.1. Településszerkezet bemutatása

A város szerkezetét meghatározó fő elemek:

- A város beépítésre szánt területe/belterülete, mely nagyjából összefüggően helyezkedik el.
- Az M2 autópút és a 2. sz. és 12. sz. fút, melyek a város gyorsforgalmi és fúthálózati kapcsolatát biztosítják.
- A város nyugati határát adó Duna folyam területe.
- Nagy kiterjedésű lakóterületek
- Az intézményi és szolgáltatási funkciót befogadó településközponti vegyes területek
- Belterületi közparkok és zöldterületek
- Különálló lakóterületek elszórtan a város déli területein
- Kereskedelmi-szolgáltató, valamint ipari-gazdasági funkciójú gazdasági területek a belterület szélein minden irányban
- Üdülöterületek
- Sajátos funkció befogadására alkalmas különleges területek elszórtan a város területén.
- Bányaterület a Naszály hegy oldalában, valamint cementgyár területe a belterülettől északra.
- A külterületek meghatározó területhasználatai: mezőgazdasági területek a belterülettől keletre és északra, erdőterületek jellemzően a város északi részén.

Vác város közigazgatási területe építési szempontból beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekre tagolódik. A beépítésre szánt területek jellemzően, de nem kizárólag a meglévő és tervezett belterületek. A beépítésre nem szánt területek jellemzően, de nem kizárólag a külterületek.

Vác városszerkezete és a térség legfontosabb szerkezeti elemei a Duna, a városon áthaladó 2. sz. út, a városon áthaladó vasútvonal, a várost elkerülő M2 út és a sugárirányú forgalmi utak, melyek a Vác körüli térséggel jó kapcsolatot biztosítanak. Vác központjának jellegzetes városszerkezeti eleme az ún. „szilvamag”, amely a központi területeket foglalja magában.

A szilvamagon belüli területek Vác történelmi belvárosának nemcsak múltja, hanem jelenben betöltött kiemelkedő közigazgatási, kereskedelmi, szolgáltatási funkciója miatt is a legfontosabb városrész. A területen található műemléktemplomok, kiemelt zöldfelületek, műemléki épületek nemcsak a helyiek, de az ide látogató turisták számára is valódi értékeket jelentenek. A városközpont - a középkori városmag, a védett műemléki környezet - területén helyezkedik el Vác műemléki és helyi védett épületeinek jelentős része. Vác jellemző város- és utcaképei, építészeti értékei ezen a szilvamagon belül kisvárosias jellegű, belvárosi területen sűrűsödnek. Vác meghatározó városi arculatát adja a történelmi városközpont földszintes, és 1-2-3 emeletes zárt sorú beépítésű, lakó- és intézményi funkciójú területe, ahol jelentős középületek találhatók.

A városközpontot és a többszintes kiterjedt lakóterületeket kiterjedt földszintes, családi házas, kertvárosias beépítés és egy területen lakótelepi beépítés övezi néhány intézménnyel, kereskedelmi-szolgáltató és ipari-gazdasági területekkel vegyesen. Egy-két kisebb méretű lakóterületi rész is található a város szélső területein, melyek jellemzően kertvárosias lakóterületek.

A régi 2. sz. út és a Duna között terül el a történelmi város, a főút és a vasút közötti terület vegyes, lakó-, intézmény- és gazdasági terület, melyben nagy mértékben megtalálható a gazdasági funkció is. A nagyobb méretű gazdasági területek jellemzően a 2. sz. út, az M2 út és a város sugárirányú útjai mentén helyezkednek el.

A vasúton túli, újabb városrésznek nagyobb, északi része lakóterület. A délkeleti részén az utóbbi évtizedek alatt szolgáltató és termelő gazdasági terület és a kórház együttese létesült, illetve folyamatosan bővül.

A város északi részén kisebb méretű mezőgazdasági területek és a Naszály-hegyen erdők valamint a mészkőfejtő és az 1963-ban létesült cementgyár területe található, a várostól délre és keletre pedig inkább nagyobb méretű mezőgazdasági területek és egy-két kisebb kertes mezőgazdasági terület található.

Az utóbbi évtizedekben a város településszerkezetében a legjelentősebb változást az M2 út Vác belterületét elkerülő szakaszának megépítése jelentette. Ezáltal a Belváros és a belterület mostmár mentesül a nagy átmenőforgalomtól, ugyanakkor a város közlekedésszerkezeti és területfelhasználási hangsúlya a város északkeleti, eddig periférikus területeire terjed át és e területek értékét megnöveli. Az új út, mivel a belterület szélén, vagy közel a szélén halad, egyúttal le is zárja a várost, ezzel körülhatárolja a város távlatban felhasználható fejlesztési területeit.

A település területén jelentős a mezőgazdasági művelés alá eső területek aránya, így az ismert régészeti lelőhelyek többsége a szántott területekre esik, az egykori lelőhelyek jó része a hagyományos régészeti módszerekkel felderíthető.

Vác belterülete a Duna bal, keleti partján egy a folyó átlagos szintje fölé néhány méterrel kiemelkedő nagyjából lapos kisebb fennsíkon alakult ki. A Gombás-patak déli partjától kezdve észak felé egészen a bőrtőnig folyamatosan középkori és török kori (10-17. századi) régészeti lelőhelyeket találunk, melyek a Pest irányából, illetve az Alföldről észak felé, valamint a Duna mentén nyugat felé vezető út mellett alakultak ki.

A város későbbi kialakulású, 19-20. századi keletkezésű városrészei már a belvárostól távolabb, változatos felszíni formákon alakultak ki. A belterülettől keletre levő rész (Deákvár és környéke) egy viszonylag kevés vízfolyással ellátott, kelet felé emelkedő, a keleti városhatár közelében már meredek domboldalon terül el, így e részen kevesebb és kevésbé jelentős lelőhelyeket találunk. Délkeleten és északnyugaton az Árpád-korban kialakult és a török korban elpusztult templomos falvak helyét kezdik (400 év után) újra beépíteni, így itt több középkori leletre kell számítani. E részen nemcsak középkori eleink, hanem a Felső- és az Alsó-Gombás-patak termékeny partvidékét kedvelő népvándorlás kori és őskori elődeink nyomai is sűrűn jelentkeznek. A város területének északi részén a Naszály tömbje a meghatározó. Az erdős terület kutatásra sem alkalmas, viszont régészeti lelőhellyel is viszonylag kevéssel számolhatunk itt, hiszen ez száraz, vízmentes meredek, köves domboldal mezőgazdasági művelésre nem volt alkalmas. A hegyes területen a földvárak, megerősített telepek a legjelentősebb régészeti jelenségek.

A beépített részen az utóbbi évtizedek aktív régészeti tevékenységének és a földmunkáknak köszönhetően számos lelőhely ismert, azaz a beépítettség nem akadályozta a lelőhelyek ismertetését.

A római kori határvédelemnek a Duna két partján ismert objektumait, őrtornyait vizsgálva felmerült, hogy a váci vár területén vagy annak közelében (Gombás-patak torkolata) is létezhetett egy barbaricum őrtorony, hídfő. A hatástanulmányban a váci vár lelőhelyénél (12064. lelőhely) említett feltételezhetően római kori fal további feltárását, vizsgálatot érdemel és igényel. Ennek lefolytatásáig nem jelenthető ki, hogy Vácon létezett római kori épület.

A római korban és a népvándorlás korában itt élt népek viszonylag gazdag leletanyaggal képviseltetik magukat a város területén. Említésre méltó, hogy csaknem fél évezreden át Vác területén húzódott egy igen lényeges határ, a germán kvádok és az iráni eredetű, az Alföldet lakó szarmaták közti választóvonal.

A honfoglalás korából csak köznépi temetkezések ismertek, a honfoglalók keleti eredetű, harcos rétegének sírjai nem kerültek eddig elő. A 11-12. században a püspöki központtá vált, az észak-déli országút mellett hosszan elnyúló Vácon jelentős számú templom épült, melyek az egyes városrészekhez kötődtek.

2.4.2. Telekstruktúra és az utcavonal-vezetés bemutatása

Telekmorfológia és telekméret vizsgálat alapján megfigyelhető főbb jellemzők:

- belterület-külterület
- úthálózat
- a településmagok szabálytalan alakú kistelkes struktúrája,
- az újabb területeken kialakult négyzethálós elrendezésű, tervezett tömbök
- lakóterületek
- üdülőterületek
- egyedi funkciókhoz igazodó vegyes, gazdasági és különleges területek
- felaprózódott mezőgazdasági területek
- nagytelkes erdőterületek és mezőgazdasági területek
- vízfelületek

Vác város területén a telekstruktúra meglehetősen változatos képet mutat, a város méretének megfelelően.

Az ősi településmag területe a természeti adottságokhoz alkalmazkodva É-D-i irányban fejlődött, eredetileg Vác a Duna-part mentén hosszan elnyúló, egyutcás település volt. A város történelmi városmagjának alapjait erre a főútvonalra felfűződő terek sorozata, együttese alkotja. A korábbi főútvonal mentén nagyrészt erre merőlegesen kialakult telkek figyelhetők meg, melyek később, újabb utcák megnyitásával megosztásra kerültek, de az alapvető telekstruktúra itt megmaradt, a korábbi főútvonalra és a Dunára merőleges telkek a jellemzőek ezen a területen. A telekméreteket illetően sok a 400-500 m² körüli telek, de 700 m² körüli telkek is előfordulnak itt.

A Március 15. tér, a Fő tér a város polgári életének központja, fóruma volt. A tér alaprajzaiban és térfalaiban egységes barokk tér. Szokatlan, háromszög alakú formája, a betorkolló utcák teljes egészében őrzik a régi utca- és térrendszert. A tér dél felé szélesedik, tölcséresedik, és legyezőszerűen kinyílva utcák nyílnak belőle.

A tértől délre már szabálytalan, nőtt utcarendszer látható, mely egészen a régi 2. sz. főútig tart (Dr. Csányi L. krt.). Ezen a területen szabálytalan utcahálózat figyelhető meg, kisebb-nagyobb utcák, utcácskák, melyek párhuzamosak vagy merőlegesek a Dunára, valamint íves utcavonalak is megfigyelhetők itt. Ennek következtében itt a kialakult telkek is inkább sokszor szabálytalanok. A telekméreteket tekintetében jellemzően itt is 400 m² körüli az átlag a kisvárosias lakóterületeken, de előfordulnak 500 m² körüli telkek is. Az ezek között kialakult intézmények telekméretei ettől eltérőek, a funkciótól függően kisebb-nagyobbak, és változatos formájúak lehetnek.

Ennek a területnek a szélén az egykori városfalakon kívül, a régi főútcával párhuzamosan épült a régi 2. sz. főút, majd utána a hegyek felé a vasút. E két párhuzamos, illetve déli irányban széttartó közlekedési vonal a város további területét keskeny csíkokra szabdalta, majd ez osztódott később további kisebb-nagyobb telkekre.

A 2. sz. úttól keletre fekvő területeken is vegyes a kép: a nagyterjedésű kertvárosias lakóterületek nagyrészt tervezett szabályos utcahálózattal és nagyjából azonos 700 m²-es telkekkel rendelkeznek, de adódhatnak ettől eltérő telekméretek is. A dombra felfutó területeken már szabálytalan, a domborzathoz igazodó utcahálózat alakult ki, itt a telekméretek is nagyobbak, inkább 1000 m² körüliek vagy annál nagyobbak.

A Deákvár központi nagyvárosias lakóterületein tömbházas lakótelepi beépítés figyelhető meg, itt különböző méretű tömbtelkeken társasházak találhatók. Közötte illetve ettől északra kisvárosias lakóterületek is találhatóak, családi házas, sorházas, ikerházas beépítéssel, nagyjából 250-500 m² telkméretekig.

A Külső-Rádi úttól délre fekvő kertvárosias lakóterületeken a telkméretek 500 m² körüliek, a Gödöllő felé vezető út mentén pedig jellemzően 1000 m²-esek.

A déli részen a Kisderecske területén a kertvárosias lakóterületeken 7-900 m²-es nagyjából szabályos telkek figyelhetők meg.

A város területén található falusias lakóterületen a Külső-Rádi út mellett a telkek szabályos kialakításúak és nagyjából 1000 m²-esek. A város egyetlen üdülőterületén a telkméretek 720 m² körüliek.

A város déli és keleti gazdasági és ipari területein különböző kisebb-nagyobb méretű telkek alakultak ki, a különböző funkcióknak megfelelő méretű telkekkel és tömbökkel.

A mezőgazdasági területek igen vegyesek, találhatóak itt nagyobb méretű szántóterületek és többféle méretű, kisebb kertes mezőgazdasági területek is, mivel Vácnak évtizedek óta jelentős területű kiskertjei vannak. A kiskertek területhasználata továbbra is a beépítésre nem szánt területeken belül a mezőgazdasági célú hasznosítás.

2.4.3. Településkép és utcaképek, utcaképrészletek bemutatása

Vácson az ősi településmag a „szilvamag” területe, mely Vác történelmi belvárosának nemcsak múltja, hanem jelenben betöltött kiemelkedő közigazgatási, kereskedelmi, szolgáltatási funkciója miatt is a legfontosabb városrész.

A területen található műemlék templomok, kiemelt zöldfelületek, műemléki épületek nemcsak a helyiek, de az idelátogató turisták számára is valódi értékeket jelentenek. A városközpont - a középkori városmag, a védett műemléki környezet - területén helyezkedik el Vác műemléki és helyi védett épületeinek jelentős része. Vác jellemző város- és utcaképei, építészeti értékei ezen a szilvamagon belüli kisvárosias jellegű, belvárosi területen sűrűsödnek. Vác meghatározó városi arculatát adja a történelmi városközpont földszintes, és 1-2-3 emeletes zárt sorú beépítésű, lakó- és intézményi funkciójú területe, ahol jelentős középületek találhatóak.

A városközpontot és a többszintes kiterjedt lakóterületeket kiterjedt földszintes, családi házas, kertvárosias beépítés és egy területen lakótelepi beépítés övezi néhány intézménnyel, kereskedelmi-szolgáltató és ipari-gazdasági területekkel vegyesen. Egy-két kisebb méretű lakóterületi rész is található a város szélső területein, melyek jellemzően kertvárosias lakóterületek.

A régi 2. sz. út és a Duna között terül el a történelmi város, a főút és a vasút közötti terület vegyes, lakó-, intézmény- és gazdasági terület, melyben nagy mértékben jelen van a gazdasági funkció is.

A város központjában a Március 15. tér épületegyüttese a város főtere, amely az észak-déli és a kelet-nyugati egykori fő útvonalak keresztezésénél alakult ki, nem véletlen tehát, hogy a kereskedelmi és a közigazgatási központ itt alakult ki. Egyedülálló háromszögű alakját 1761-ben kapta, amikor a Fehérek temploma előtt álló, nagyon rossz állapotban lévő Szent Mihály templomot lebontották. E téren épültek fel a XVIII. század elején a legszebb középületek és polgárházak és itt működött a piac is 1951-ig. A teljes - Március 15. teret körülvevő - történelmi belváros műemléki jelentőségű terület.

A belvárosi barokk szobrok műemlékek, műemlék jellegűek. Szent József és Szűz Mária kőszobrai a főtéren, a Fehérek temploma oldalánál állnak, Szent Sebestyén és Szent László a Püspöki Palota előtt, a Pieta pedig a Géza Király téren található. Különlegesek a Székesegyház előtti festett, üreges fém - ú.n. spiater - Szent Józsefet és Szűz Máriát ábrázoló szobrok. A Gombás-patak hídjának szobrai külön-külön is védett műemlékek és a barokk épületek homlokzati szobrai is megtekintésre érdemesek. A köztéri alkotások többsége puha homokkőből készült.

A történelmi belvárosban számos műemlék és műemlék jellegű lakóház található, melyek nagy többsége barokk, de klasszicista, eklektikus és romantikus stílusban épültek is vannak köztük, általában egy és két emeletesek.

Az utcaképek bemutatása a 3. sz. mellékletben található.

2.4.4. Településkarakter egyéb elemeinek bemutatása

A helyi művi értékvédelem alatt álló és arra érdemes épületek nagy része jellemzően a város központjának környezetében található.

A város központjának egésze műemléki jelentőségű területként kezelt, helyileg védett terület - a műemléki jelentőségű terület kibővítéséig - az egész történelmi városmag, a Belváros, az ún. „Szilvamag”, melynek határai: a Barabás utca - Köztársaság út - Szent János utca - Dr. Csányi László krt. - Földvári tér - Diadal tér - a József Attila sétány és meghosszabbításában tervezett utca-Ady E. sétány és a Liszt F. sétány által határolt terület.

A belváros területén a leggyakoribb beépítési mód jellemzően a zártosú vagy félig zártosú beépítés, ahol az épületek korábban oldalhatáron állók lehettek. Jellemzően előkert nélküli beépítés figyelhető meg a központi településrészen, nagyrészt utcával párhuzamos tetőgerinccel, 1-2 szintes, néhol ennél magasabb épületekkel.

A város központjában a Március 15. tér épületegyüttese a város főtere, amely az észak-déli és a kelet-nyugati egykori főközlekedési útvonalak keresztezésénél alakult ki, ezért itt alakult ki a város kereskedelmi és a közigazgatási központja. Egyedülálló háromszögű alakját 1761-ben kapta, amikor a Fehérek temploma előtt álló, nagyon rossz állapotban lévő Szent Mihály templomot lebontották. E téren épültek fel a XVIII. század. elején a legszebb középületek és polgárházak és itt működött a piac is 1951-ig. A teljes - Március 15. teret körülvevő - történelmi belváros műemléki jelentőségű terület.

A belvárosi barokk szobrok műemlékek, műemlék jellegűek. Szent József és Szűz Mária kőszobrai a főtéren, a Fehérek temploma oldalánál állnak, Szent Sebestyén és Szent László a Püspöki Palota előtt, a Pieta pedig a Géza Király téren található. Különlegesek a Székesegyház előtti festett, üreges fém - ú.n. spiatér - Szent Józsefet és Szűz Máriát ábrázoló szobrok.

A Gombás-patak hidjának szobrai külön-külön is védett műemlékek és a barokk épületek homlokzati szobrai is megtekintésre érdemesek. A köztéri alkotások többsége puha homokkőből készült.

A történelmi belvárosban számos műemlék és műemlék jellegű lakóház található, melyek nagy többsége barokk, de klasszicista, eklektikus és romantikus stílusban épültek is vannak köztük, ezek az épületek általában egy, és két emeletesek.

A település turisztikai és kulturális szempontból értéket képviselő területei, építményei jellemzően jó állapotúak, gondozottak, de folyamatos karbantartást, felújítást igényelnek.

A település kialakult szerkezete és a Duna által befolyásolt tájkarakter a település terjeszkedését erősen korlátozza, ezért a település fejlesztési iránya elsősorban a kialakult és beépült területekre korlátozódhat.

Az egyes városrészek részletes bemutatása

Alsóváros

Az Alsóváros a Dunapart-volt tenispálya déli oldala – Vár lépcső – Géza király tér – Budapesti főút – Iskola utca – Szent Miklós tér – Flórián utca – Honvéd utca – vasút – Alsóvárosi temető déli határa – Derecske utca – Duna part által határolt területen fekszik. A belvárossal szomszédos terület része az önálló nevet hordozó Burgundia. Az Alsóváros Duna-parti sávját Burgundiának nevezték el a Gizella királynéval érkezett telepések emlékére. A Burgundia rész zártosú beépítésű, magas népsűrűségű, szlömösödéssel veszélyeztetett terület. A hagyományos bérházas lakóövezet egységes historizáló házzállományával és kis tereivel Vác egyik jellegzetes városrésze, mely felépülte óta szinte teljes

épségben megőrizte hagyományos arculatát. A rendszerváltást megelőző időszakban az elmulasztott felújítások miatt erőteljes szlómősődés indult be, a városrész számos bérháza igen rossz állapotban van. Az itteni lakások ugyanakkor nagyobb méretűek és zömében magántulajdonban vannak, kevesebb épület maradt tisztán önkormányzati tulajdonban. Az elmúlt évtizedben az ingatlanárak emelkedése miatt a területen a lakások felértékelődtek. A pozitív jelenségek mellett az utcakép, a korábban egységes, historizáló városszövet már számos helyen itt is megbomlott. A városrész központi fekvésű, jó tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkezik, emiatt egyre inkább keresett lakóterület. A közterületek száma és állapota átlagos, a zöldfelületek aránya alacsony, állapotuk közepes. Az Alsóvárosi részen, a Földvály tér környékén lakótelep (Földvály lakótelep) épült a '60-as, '70-es években ide települt gyárak dolgozói részére. A 4 – 10 emeletes panelházak között kevés zöldterület található.

Belváros

A Belváros a Dunapart - volt tenispálya déli oldala – Vár lépcső – Géza király tér – Budapesti főút – Iskola utca – Szent Miklós tér – Flórián utca – Honvéd utca – vasút – Lemez utca – Zrínyi utca – Füredi Mihály utca – Köztársaság út – Kórház utca – Duna part által határolt területen fekszik. A város magját jelentő területen önálló névvel rendelkezik a Belváros – Tabán.

Vácon az Európa-szerte ismert többsejtű településszerkezet alakult ki, melynek magja a hajdani vár volt. Itt a tatárjárás után emeltek kővárat a korábbi földvár helyett. A vár előtt, a mai Géza király tér helyén volt a piactér, körülötte jött létre a váralja (suburbium). A váraljától északra a németek új városrészt (Német város) hoztak létre. Ma ez a két terület adja a Belvárost, melyet a Csányi körút, a 2. számú főút váci szakasza szel át. A Belvárosban a zömében barokk műemlékek és védett épületek, épületegyüttesek kiemelkedő építészeti értéket képviselnek. Jelenleg az épületek állapota, megjelenése, homlokzata és belső tartalma, funkcionalitása igen eltérő, akárcsak a lakosság összetétele. A Belvárosban helyezkedik el Vác közoktatásának és felsőoktatásának nagy része, jelentős múzeumok és intézmények is találhatóak itt, valamint nagyvonalú polgári lakásokat tartalmazó épületek. Itt található az Apor Vilmos Katolikus Főiskola, a Piarista Gimnázium és Kollégiuma. A közintézmények többsége itt van, arányaiban kevés a lakás célú ingatlan, amelyek azonban összkomfortosak. Ezen a területen 2006-ban már megindult megújulás és funkcióváltás folyamata, új identifikációs-kulturális elemekkel történő bővítése, és egységes örökségvédelmi kezelése, kiegészítve a kapcsolódó szolgálatások fejlesztésével.

A városrész megközelíthetősége kiváló mind tömegközlekedéssel, mind közúton. A belső forgalom gyakran egyirányúsított, részben csillapított, részben korlátozott. A közterületek és az épületek állapota zömében leromlott annak ellenére, hogy az utóbbi időben több közterületen is voltak felújítások, a kisebb utcák útjai rossz állapotban vannak. Főképp a magántulajdonba került védett lakóépületek és környezetük állagának romlása miatt kedvezőtlen a lakókörnyezet állapota, mivel nincs elegendő saját forrás felújításukhoz. A városrész klasszikusan vegyes használatú terület, amely jelentős szerepet tölt be Vác és a közeli Budapest kulturális, kereskedelmi, oktatási, egyházi, igazgatási és idegenforgalmi funkcióiban, több országos és fővárosi jelentőségű intézménnyel, ugyanakkor kiterjedt lakóövezet is. Hosszú távon e funkciók megőrzése és erősítése a célja a városrésznek.

Kisvác

Kisvác a belváros északi határától a város északi belterületi határáig húzódik. A Vasút – Lemez utca – Zrínyi utca – Füredi utca – Köztársaság út – Kórház utca – Duna part – Tópart utca – Belterületi határ – Kőhid utca - Belterületi határ – Balassagyarmati út – Vasút által határolt városrész, amelynek 5 önálló névvel rendelkező része van: Kisvác – Limbus, Kisvác – Krakó, Kisvác – Buki, Kisvác – Iskolaváros, Kisvác – Kőhid. Ma már Kisvácot is a történelmi városrészként emlegetik, melyet a protestánsok alapítottak az ellenreformáció idején, miután kiűzettek a városból és az északi parton telepedtek le. Ezt a városrészt a Dózsa György út és az Árpád út (2. sz. főút) osztja három részre, melyek párhuzamosak a folyóval, északi határán épült meg a régi laktanya a Szérús kertben, melyet megszüntettek még a szocializmus alatt, mára már rekultiválták a területet, egy része az iskolapark, a szélső területein ipari telephelyek, Tűzép telepek és autószalonok találhatóak. Kisvác a Duna és a vasút közé van ékelve, itt a vasút mellett több gyár is épült. A városrész még hasznosítatlan részének felhasználásaként barnamezős beruházásként, lakásépítést terveznek.

Vácnak a szlómősődéssel egyik leginkább veszélyeztetett része a Kisvác-Limbus nevű városrész. A többségében zártosrú, sűrű beépítésű terület alacsonyabb, zömében földszintes házakkal beépített, melyek udvarai szűkek, sötétek. Ebben a városrészben a legnagyobb az alacsony komfortfokozatú

lakások aránya, a lakások mintegy egyharmada fürdőszoba nélküli, egyszobás kislakás. A városrész külső elérhetősége közúton és tömegközlekedéssel kiváló, viszont a parkolási lehetőségek kedvezőtlenek, bár jobbak, mint a belsőbb részekben.

Deákvár

A legnagyobb földrajzi kiterjedésű belterületi városrész a Vasút – 0244/4 út - 0253/2 út - 5911 út - Gombási út - M2 út-0287/2 út – belterületi határ között helyezkedik el. A Deákvár a következő részekből áll: Deákvár – Szentmihály, Deákvár – Téglaház, Deákvár – Altány, Deákvár – Papvölgy, Deákvár – Bácska, Deákvár – Törökhegy, Deákvár – Óváros, Deákvár – Lajostelep, Deákvár – Kertváros. A Belvárostól északkeletre kezdett el a város terjeszkedni, a dombokra, melyet Deákvárnak neveztek el az itt várostromosat játszó deákokról, ez a név később az egész vasúton túli részre ráragadt. Ez régen a város üdülőövezete volt, több polgári kúria és hétvégi ház is épült, melyek közül néhány még ma is áll. Ettől Kisvác irányában jött létre a két világháború között Lajos-telep, majd északra alakult ki a Deákvári lakótelep (Petőfi lakótelep), amely még ma is kizárólag lakóövezet, egy-két emeletes házakkal. 1970 után ettől északkeletre jött létre a Gombási úti lakótelep (Radnóti telep), mely a város legfiatalabb övezete. A szocializmusban több kétemelletes lakóépületet emeltek itt, ez ma már kertvárosi övezet. A település térbeli terjeszkedése során a belterületek folyamatosan kiterjedtek a valamikori külterületekre: a régi telkek és veteményesek helyén új kertvárosi övezet van kialakulóban, Törökhegyen és az úgynevezett Kertvárosi részen. Fontos egészségügyi központ funkciót lát el ez a városrész, hiszen itt található a Jávorszky Ödön Kórház, amely a térség központi kórháza.

Derecske

Az Alsóvárostól délre fekvő területen új ipari létesítményeket alakítanak ki. Az alsóvárosi temetőn túl található. Lakóterületei infrastrukturálisan ellátottak. A városrész óvodával, alapfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik, azonban a közeli belvárosi területeken ezek elérhetők. A település déli részén húzódik a tervezett váci Duna-híd és az M2 utat összekötő út, amely a terület felértékelődését hozhatja magával. Derecske területén található két szegregátum: a Csatamező dűlő és a Dr. Csány L. körút határolásával, valamint a Pásztor utca és a Külső Rádi úttal határolt részen mutatható ki szegregátum.

Márialiget (külterület)

Derecskétől keletre található városrész Márialiget, mely zömében mezőgazdasági és felparcellázható terület, Vác külső, szórt elhelyezkedésű lakóövezeti területe (külterületi lakott hely). Volt mezőgazdasági termelőközpontokban a mezőgazdaság dominál, azonban jelentős ipari-szolgáltató aktivitás nem jellemző a területen. Elsősorban a dűlőutak fejlesztésére, néhány helyen villamosításra van szükség.

Sejce (külterület)

Vác legészakibb területe Sejce. Kevesen lakják, akik jellemzően a Cementgyár dolgozói. Lakóterülete infrastrukturálisan ellátott. Az utak és járdák burkolatának fejlesztése szükséges. Jelentős közösségi, gazdasági és igazgatási funkciói nincsenek.

2.4.5. Építményrészlet, jellemző anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás

A város különböző területeinek beépítése változatos képet mutat. A városban megtalálható a zárt sorú, hézagosan zárt sorú, villaszerű, oldalhatáron álló, hosszúházaz, fésűs beépítés és a szabadon álló beépítés, ezen kívül a teleszerű beépítés is.

Vácon a régi 2. sz. úton belüli területen az Óváros területén többnyire a város központi funkciói, intézményei, valamint kisvárosias lakóterületek találhatók. A Belvárosban és annak közelében a városias jellegű telekhasználat a jellemző, ahol zárt sorú, utcával párhuzamos tetőgerinccel földszintes és emeletes lakóházak és középületek helyezkednek el.

A Burgundia városrészben található nagy népsűrűségű terület jellemzően hagyományos bérházaz lakóövezet zárt sorú beépítéssel, mely egységes historizáló házállománnyal és kis tereivel Vác egyik jellegzetes városrésze, mely felépülte óta szinte teljes épségben megőrizte hagyományos arcát. A rendszerváltást megelőző időszakban az elmulasztott felújítások miatt erőteljes szlömösödés indult be, ezért a városrész számos bérháza igen rossz állapotban van.

A Kisvác-Limbus nevű városrészben a többségében zárt sorú, sűrű beépítésű területen alacsonyabb, zömében földszintes házak találhatók, sűrű beépítéssel, ahol az épületek udvarai szűkek, sötétek.

Az ezektől a városrészekről kifelé elhelyezkedő területeken a beépítés már inkább hézagosan zárt sorú, oldalhatáron álló vagy szabadon álló, ezért a területek beépítése már jóval lazább, szellősebb.

A hagyományos, régi lakóépületek ma is megtalálható formája a városban a háromszatú ház, utcára merőleges tetőgerinccel, amely mögött hátrafelé helyezkednek el a gazdasági jellegű építmények. E típus továbbfejlődésének első változata az ún. toldalék tornác utca felőli szakaszának beépülése.

Következő típus az a változat, amikor ez utóbbi épületbővítmény önálló szárnyként épült ki utcával párhuzamos tetőgerinccel, ez a hajlított házas típus első változata. Míg ez utóbbi esetben az eredetre utaló oromfal még jelen van az utcai homlokzaton, az életmód változása nyomán ez eltűnt. Ilyen hézagos zárt sorú, de még mindig hajlított házas beépítés többnyire utcavonalas beépítéssel ma is sok helyen található a városban.

Ezek a hajlított házak a városiasodás során fokozatosan zárt sorúvá váltak, és a kapuk jellemzően az oldalhatáron álló szárnyakkal ellentétes oldalon helyezkedtek el. Arra is látható néhány példa, hogy az udvar másik oldalhatára is beépült és a kert felé nyitott udvarházas elrendezés jött létre.

Ezek után a bérház jellegű fejlődés következett a belvárosi településszövetben, amely a Belváros szinte egészében látható: ezeken a területeken jellemzően az udvar végébe melléképületek kerültek és így átrium jellegű zártudvaros beépítés jött létre, Vácon jellemzően földszintes vagy földszint plusz 1-2 szinttel.

Tömegformálás

A területek fejlesztésénél fontos az új létesítmények megfelelő építészeti eszközökkel való környezetbe illesztése (mérsékelt tömegalakítással, hagyományos arányrendszer-kialakítással, anyaghasználattal, stb.).

Törekedni kell a nem országosan védett, de még mindig meglévő, karakteres, régi épületek és az általuk biztosított településképi értékeinek megőrzésére. Ezzel együtt azonban a védelem módját, mértékét a település anyagi lehetőségei fogják meghatározni. Fontos, hogy a helyi védettségű épületek helyreállítása is a műemléki épületekkel azonos gondossággal történjen meg.

Anyaghasználat és homlokzati jellemzők a városban:

- téglavagy kőfalazat
- vaskozott homlokzat
- kőlabazat
- jellegzetes magas, kontyolt tető
- utcára néző kontyolt oromfal
- cserépfedés
- jellegzetes saroktoronyok, homlokzati téglaburkolatok, oromzat kialakítás
- magas főpárkány (vagy attikafallal)

Nyílászárók, amelyek a városban jellemzően előfordulnak:

- szalagkeretezésű ablakok, felettük gyakran stukkódíszekkel, az emeleteken egyszerű, egyenes szemöldökpárkányok alkalmazása,
- övpárkány keretezett ablakokkal, ívsoros főpárkány,
- félköríves kapuk,
- kosárvél záródó kapuk,
- íves szemöldökpárkány
- rácsos földszinti ablakok
- kovácsoltvas ajtók.

2.4.6. Táj- és kertépítészeti alkotás, egyedi tájérték, növényzet bemutatása

Több helyi védettségű természeti terület is található Vácott. A helyi védett területek és objektumok a kormányzati szakterületi nyilvántartás (TIR) szerint az alábbiak:

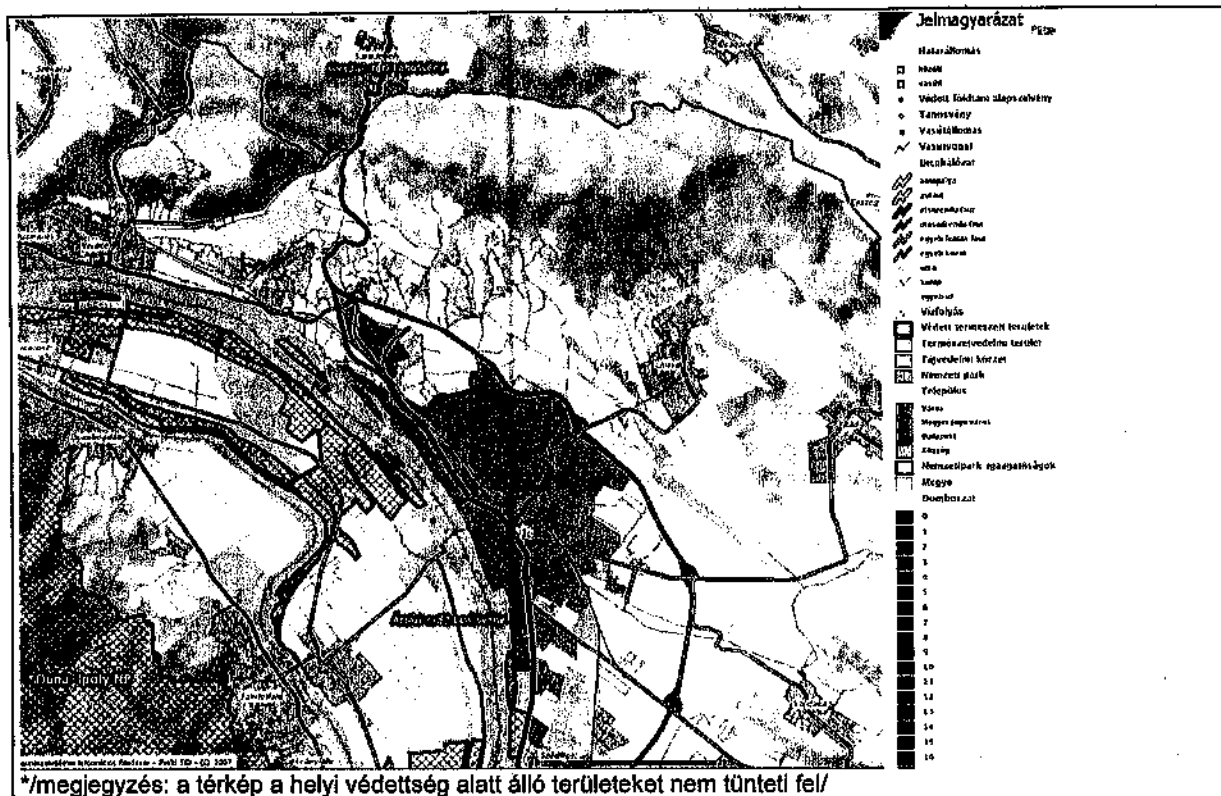
Település, Megnevezés:	hrsz.	Védettségi szint	Védelmi kategória (TT v. TE*), (ha):
1 Váci Duna-parti sétányok fasorai	2884, 3148, 3149/1		helyi j. TE (0)
2 Váci Gyadai-rét	0112/1 - 0125b		helyi j. TT (106,37)
3 Váci Kálvária-domb és környéke	415/1-417, 419- 425		helyi j. TT (5,39)
4 Váci Naszály-hegy (Kosdot is érinti)	0111/2, /5, 0164, 0166-0167		helyi j. TT (1034,18)
5 Váci Táncsics M. Mezőgazd. Szakközépiskola botanikus kertje 700/2			helyi j. TT (3,55)
6 Váci-liget	4543-46, 4551/1,-/2		helyi j. TT (5,55)
7 Váci Vadgesztenyefasor	0342/3		helyi j. TE (0)

*/TT= természetvédelmi terület; TE= természeti emlék/

A TIR adatbázis térképi megjelenítése az alábbi ábrán látható. /Forrás: <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm/>

A felkapcsolt rétegek*:

- Nemzeti park (NP), Tájvédelmi körzet (TK), Természetvédelmi terület, Védett természeti terület, Védett földtani alapszelvény, Tanösvény

Védelemre tervezett területek, értékek, emlékek

Tervezett természetvédelmi kategóriaként tudomásunk van a Nyugat – Cserhát Tájvédelmi Körzet (TK) megalakítási tervéről, amely Vác egyes külterületeit is érintené, a DK-i határánál csak néhány kisebb, az ÉK határánál nagyobb területekkel (Naszály, Gyadai rét).

A TK megalakulása esetén értelemszerűen átstrukturálná a helyi és az országos szinten védett természeti területek rendszerét: több, jelenleg helyi védettségű terület országos szintű védelmet kapna, továbbá jelenleg nem védett területek is bekerülnének a TK területébe. (Az esetleges változással érintett területek a tervi munkarészben kerülnek pontosításra, a DINPI adatszolgáltatása alapján.)

A terelőzmény a helyi értékvédelem körének bővítésére, valamint az egyéb természeti területek és értékek meghatározására is javaslatot tesz, az alábbiak szerint:

„Helyi védelemre tervezett értékek a következők:

- a Püspöki palota kertje
- Damjanich tér
- Nem védett ártéri erdők
- Tímár rét nem védett része
- Buki- sziget
- Duna-parti fasorok
- A Gombás patak FORTE telephelyéig terjedő szakasza
- Szent Miklós téri platán
- A Cifrakerti Kígyófa
- Rózsakert
- FORTE fenyves"

Az egyéb természeti területek és értékek közé sorolhatók a következők:

- Bükkös hegy
- Diós hegy
- Monyók völgy
- Cselöte völgy".

A város nem rendelkezik történeti temetővel és temetkezési emlékhellyel, viszont négy történeti kert is szerepel az ágazati nyilvántartásban (forrás: *Történeti Kertek Adattára*: <http://www.historicgarden.net/?ország=1&megye=14&...>)

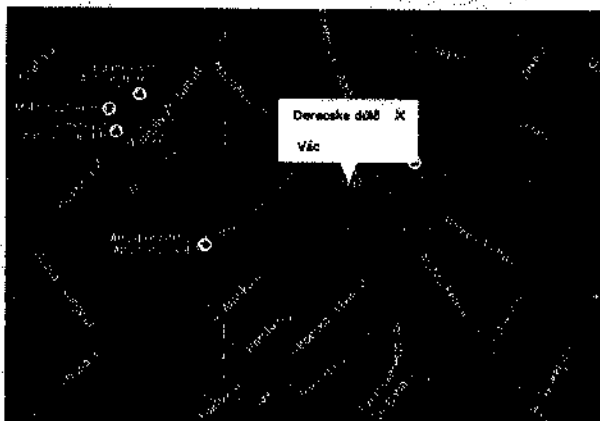
1/ Vác, Derecske dűlő

Kert azonosítója:

1194

Kert neve:

Derecske dűlő

leírása nem ismert

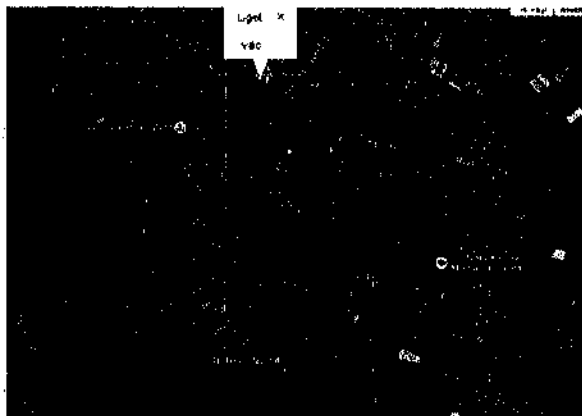
2/ Vác, Liget

Kert azonosítója:

1195

Kert neve:

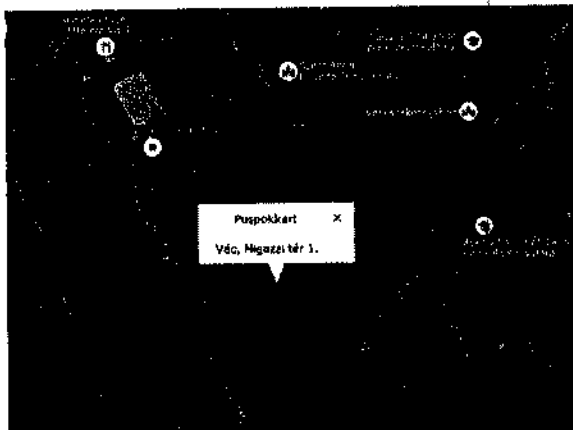
Liget

leírása nem ismert

3/ Vác, Püspökkert

Kert azonosítója és neve:	1196 Püspökkert
Kert jelenlegi nagysága:	5 ha
Utca:	Vác, Migazzi tér 1.
Tulajdonos, kezelő:	Váci Püspökség
Kert típusa:	Kastélykert, kúriakert
Kert stílusa:	barokk
Kert értéke, jelentősége:	nemzetközi jelentőségű
Műemlékvédelem típusa:	műemlék jellegű

4/ Vác, Mária udvar

Kert azonosítója:	1197
Kert neve:	Mária udvar

leírása nem ismert

2.4.7. Jellemző szobrok, képzőművészeti alkotások, utcabútorok bemutatása

A jelentősebb képzőművészeti alkotások, és jellemző utcabútorok bemutatása a 3. sz. mellékletben található.

2.4.8. Helyi örökségi értékek felsorolása és elemzése (javasolt helyi védelem)

Az alábbiakban bemutatunk néhány még védhető helyi értéket képviselő épületet, épületrészletet. Minden olyan ingatlant, objektumot bemutatunk amely fekvése, tömege miatt a településkép szempontjából jelentősnek minősül. Rögzítettük a helyi hagyományokat őrző jellegzetes épületeket, olykor egy-egy részlet kedvéért is. A lista segítséget nyújthat az önkormányzatnak a 2016. évi LXXIV. a településkép védelméről szóló törvény alapján a Településképi véleményezési eljárás és Településképvédelmi rendelet és arculati kézikönyv megalapozására is.

A helyi művi értékvédelemre érdemes épületek többsége a Belvárosban található. Ezek a települési múltja jellemző karakteres épületek (XVIII-XIX.-XX. sz.) helyi építészeti emléket őrző objektumok, amelyekből számos épület fennmaradt. A megmaradt épületek közül szerencsésen kevés épület esett áldozatul az esztétikai érzéket és szakértelmet nélkülöző bővítéseknek, átalakításoknak, de a legjellemzőbb az épülettípushoz nem illő nyílászárók, színezések használata. A belvároson kívüli területrészekben a lakóépületek felújítása során sajnos egyre több ilyen negatív példát látunk.

A fejlesztéseknél fontos az új létesítmények megfelelő építészeti eszközökkel való környezetbe illesztése, (mérsékelt tömegalakítással, hagyományos arányrendszer-kialakítással, anyaghasználattal, stb.).

Az értékvédelemre javasolt értékek felsorolása a 4. sz. mellékletben található.

3. A tervezett változtatások hatáselemzése:

3.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

3.1.1. Településhálózat, tájhasználat, településszerkezet, területhasználat, infrastrukturális változás bemutatása

Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás

Az Alátámasztó és jóváhagyandó munkarészekben olvasható, hogy a szennyvíztisztító és a büntetés végrehajtási intézet területén a beépítés intenzitásának növelése van tervbe véve, továbbá a Vásártér területének újszerű felhasználása és új övezetbe sorolása várható.

A börtön udvarában és az intézmény keleti, valamint déli szomszédságában már számos késő középkori, török kori temetkezés került elő, hiszen a börtön helyén keresendő az egykori Szentlélek-ispotály és temploma, mely köré a 14-15. századtól a 17. (esetleg 18.) századig temetkeztek a váci lakosok. A sírok és egyéb leletek előkerülésére már kis mélységben, akár 40-50 cm-en is számítani lehet, ahogyan ezt az előző években a börtön udvarán tett megfigyelések mutatják. Az építkezések veszélyeztetik az itteni maradványokat. A beruházás megvalósulása esetén ennek földmunkái előtt számítani kell próbafeltárás vagy megelőző feltárás elrendelésére. Amennyiben a földmunkák során kőfalak, alapozások kerülnek elő, ezek valószínűleg a Szentlélek-ispotály vagy temploma maradványai és így megtartandó védett műemléki elemek. Megtartásuk az építkezések áttervezését is eredményezheti, a beruházót áttervezésre kényszerítheti.

A Vásártértől keletre, a vasút keleti oldalán a Deákvári fasor és a Rádra vezető országút sarkán (a mai TIGÁZ épületének földmunkáikor) csontvázas temetkezés került elő, ez a 12165. számú (MRT 31/102.) lelőhely. Nem tudni, hogy e sír egy nagyobb temető része-e, vagy magányos temetkezés? A Vásártéren tervezett földmunkák esetében a területnek a TIGÁZ épületéhez közelebb eső részein elképzelhető hasonló temetkezések felbukkanása. Ekkor leletmentésre kell számítani, mely költségei a feltárási múzeumot terhelik. A Kötv. nem szab határidőt a leletmentést végző intézmény számára, így a múzeum anyagi eszközeinek szűkössége esetén számítani kell a leletmentés elhúzóására. (Előfordult már, hogy a leletmentés meggyorsítása érdekében a beruházó önként finanszírozta a múzeum által végzendő leletmentést.)

A Gombáson tervezett csomóponttól délre tervezett Gksz jelű terület délnyugati részén található a 12154. számú lelőhely, melyet a tervezett módosítás veszélyeztet. Amennyiben a lelőhely nem kerülhető el, úgy próbafeltárássra vagy megelőző feltárássra kell számítani a földmunkák előtt.

Ugyanezen módosítás érintheti esetleg a 12154. számú lelőhelyet, mely pontosan nem köthető lelőhelyhez. Erről a nem lokalizált lelőhelyről egy vas kincslelet került elő, melyet a talajlazító sok száz méterrel is vontathatott, mielőtt a traktoros észrevette a talajlazító pengék közt fennakadt leleteket. Emiatt a beruházás során arra lehet esély, hogy a vas kincslelet esetleg földben maradt darabjai előkerülnek, de emiatt megelőző feltárás előírása nem indokolt szakmai szempontok alapján. Ellenben régészeti szakfelügyeletre ezen lelőhely kapcsán is számítani lehet.

A 12086. lelőhely keleti, délkeleti része és a 12087. számú lelőhely egész területe „távlati belterület” minősítésű területre esik, így fokozottan veszélyeztetett. Ha lehetséges, el kell kerülni a lelőhely beépítését! Ha a lelőhely területén építési telkeket jelölnek ki és ezeken földmunkák történnek, ez a lelőhely nagy részének megsemmisülésével jár.

Ha nem lehetséges a beépítéstől eltekinteni, legalább az egyetlen cég vagy beruházó által elvégezhető útépitések és közműépítések előtt a tervezett utak és közművek helyét javasolt feltárni. Amennyiben ezen néhány méter széles területeken próbafeltárás folyhatna, ennek eredményeként kiderülne az is, hogy a lelőhely melyik része mennyire intenzív és így az egyes építési telkek esetében már

pontosabban felmérhető, hogy milyen jellegű régészeti munkákra van szükség az ottani földmunkák előtt: régészeti megfigyelésre, próbafeltárássra vagy megelőző feltárássra? Régészeti szempontból szintén jó megoldás – ha nem kerülhető el a belterületre való átalakítás – az, hogy ha a területet a közművesítés és a telkek kiosztása előtt egyetlen nagy felöllelként tárják fel. Ebben az esetben az egész, a beépítésre kiszemelt terület feltárássra kerülne, amivel elkerülhető lenne az örökségi elemek károsodása.

Infrastrukturális változás

Az M2 főút autóúttá történő átépítése, szélesítése az alábbi lelőhelyeket érinti és egyben veszélyezteti:

38. Vác – Csörögi rét, 12102. számú lelőhely (MRT 31/39. lelőhely) – több korszakos, igen intenzív lelőhely a Gombás-patak meglepedésre igen alkalmas déli oldalán.

94. Vác – Kosdi út, 12158. számú lelőhely (MRT 31/95. lelőhely) – pontosan nem lokalizált őskori lelőhely, mely valahol a Kosdra vezető mélyút falában került elő, de nem lett pontosan feljegyezve a leletek helye. Mivel a 2. számú út építése előtti régészeti munkáknál nem került elő ezen a részen, így nagyon kicsi az esélye, hogy a tervezett útépités földmunkáikor jelentkezne a lelőhely, de számítani lehet erre a lehetőségre is.

59. Vác – Kis-Hermány, 12123. számú lelőhely (MRT 31/60. lelőhely) – középkori leletanyaggal rendelkező egy korszakos, kis kiterjedésű lelőhely volt, mely területének túlnyomó többségét már a 2. számú út építéskor feltárták, elfedték. Ha maradt belőle bolygatatlan rész, ezt érinthetik a tervezett földmunkák.

62. Vác – Kis-Hermány, 12126. számú lelőhely (MRT 31/63. lelőhely) – Árpád-kori leletanyaggal rendelkezett ez a kis lelőhely, mely 95%-át a 2. számú út építéskor feltárták, majd a helyére utat, csapadékvíz elvezetőt építettek. Ha maradt belőle bolygatatlan rész, ezt is érinthetik a tervezett földmunkák.

84. Vác – Nyulas, 12148. számú lelőhely (MRT 31/85. lelőhely) – az itt talált pattintott pengék alapján valószínűleg őskori (újkőkori-bronzkori) kis kiterjedésű lelőhely, mely helyén elképzelhető, hogy megelőző feltárássra kerül sor.

A 2. számú út szélesítése kapcsán a Forster Központ 2016-ban Előzetes Régészeti Dokumentációt készített, bejárva az út nyomvonalát. A 12102. számú, Csörögi rét nevű lelőhelynek a földmunkákkal érintett részének feltárássra 2017 tavaszán indul a szentendrei Ferenczy Múzeum régészeti igazgatójának tájékoztatása szerint.

A váci Duna-híd és a hídhoz kapcsolódó új útszakaszok építése kapcsán több lelőhely is érintett. A 78943. számú lelőhely éppen a tervezett híd keleti végén terül el, így veszélyeztetett. Amennyiben a híd a tervezett nyomvonalon épül meg, nem kerülve el a lelőhelyet, úgy próbafeltárással vagy megelőző feltárással várható itt.

A 12112. számú lelőhelyet jelenlegi tudásunk szerint nem terjed ki a hídra vezető út területére, de számítani lehet rá, hogy a földmunkák esetleg érintik a lelőhely eddig nem ismert részletét.

Az Avar utcai temető keleti sarkánál tervezett körforgalom és a belőle induló útszakaszok érinthetik a 12081. számú lelőhely fel nem tárt részleteit. Itt, az egykori kavicsbánya helyén kiemelkedő jelentőségű lelőhely létezik, ahol több korszak és nép temetői egy helyen fordulnak elő. A lelőhely jelentős része feltárássra került, de valószínű, hogy rejtőznek a földben még az egykori temető sűrűbb, feltárt részétől távolabb levő, eddig meg nem talált sírok.

A fenti csomóponttól keletre levő területen épül majd a tervek szerint a Göd-Vác vasútvonal nyugati oldalán egy útszakasz. Ez a 12127. számú lelőhely közelében halad el, elképzelhető, hogy érinti és így veszélyezteti a lelőhely esetleges, jelenleg nem ismert keleti részét.

A tervezett hídról levezető útszakaszról délkelet felé induló, a Göd-Vác vasúton felüljáróval áthaladó útvonal felüljáró környéki részén, a vasútvonal és a Tó utca közti területen található a 12089. lelőhely, mely érintve lesz a földmunkák során. Próbafeltárással vagy megelőző feltárással indokolt lesz a lelőhely területén.

A város területének északi részén a Gombáson az M2 úton tervezett csomópont és a hozzá kapcsolódó útszakaszok több lelőhelyet is érintenek. A csomópont északi részén található a 12106. számú lelőhely

déli része, így a beruházás veszélyezteti a lelőhelyet. Amennyiben az M2 út szélesítése a tervezett módon valósul meg, próbafeltárássra vagy megelőző feltárássra kell számítani.

A csomóponttól délre lévő, hozzá csatlakozó, kelet-nyugati irányú útszakasz egy része a 12107. számú lelőhelyet érinti. E lelőhelyen a 2. számú út építésekor váratlanul avar kori temető került elő. E temető ismeretlen része, illetve a lelőhely más korú elemei is előkerülhetnek a tervezett beruházási, építési területen. Meg kell kísérelni a lelőhely elkerülését a földmunkákkal. Ha ez nem lehetséges, itt is próbafeltárássra vagy megelőző feltárássra kerülhet sor.

3.1.2. Műemléki értékek középtávon tervezett a települési értékleltárban szerepeltetett létesítmények megjelenését érintő beavatkozások megnevezése és rövid ismertetése

Változtatás		Érintett műemléki érték		A beavatkozások rövid ismertetése
jele	Leírása	száma	megnevezése	
2.6	Az Avar utca, Eperfa utca, Fonó utca, Kertész utca, Szélsősor Vk-7, Fácán utca Ln-2 és Kötő utca Vk-11 garázssorok övezeti rendezése, mivel jelenleg nem lehet bővíteni egyiket sem. Új övezet létrehozását javasolja a tervmódosítás.			Csak övezeti módosítást jelent.
2.6.3		12.5 13.18 13.19	Zsidó temető Kereszt Kereszt	A garázssor a területtel közvetlenül szomszédos dombhát szélén helyezkedik el, a változás a terület látványában jelentkezhet.
2.6.4		9.6	üzem	A garázssor közvetlenül a védett üzem oldalhomlokzata előtt található, így látványa befolyásolja a homlokzat látványát.
2.6.7		9.1	v. huszárlaktanya	A garázssor a laktanya kerítése előtt helyezkedik el, az oldalhomlokzaton túl, megjelenése a laktanya közvetlen környezetében jelent változást.
2.17	A Bácska utca keleti oldalán Lke-1-ről Lke-4 övezetre módosítás	6.1	lakóház	A védett épület közvetlen környezetének beépítettsége megváltozik, sűrűbbé válik. (Romos, erősen pusztuló épületről van szó.)
2.25	Hulladékgazdálkodás – hulladékudvar jelölése	0.2 1.47	Belváros védett területe lakóház	A hulladékudvar közvetlenül a vár környezetében jelenne meg a vár környezetéből feltehetően látható módon.
2.32	Volt Kakas javasolt építési övezetei: Kálvin utca 2404 hrsz. Lk ból Vt-be sorolás, 2121 hrsz Vt-be, 2406 hrsz Vt új övezet 2404 hrsz Vt zárt sorú övezet	0.2 2114	Belváros védett területe Református templom	A védett területen a beépítés változását jelenti az átsorolás. A műemlék épület közvetlen környezetében számottevő új funkció jelenik meg.
2.34	3901 hrsz. Hattyú u. 26. számú ingatlan javasolt beépítési %-a	0.2	Belváros védett területe	A belváros védett területén az utcaképet meghatározó hat

	60%. Lk4-bk övezetből Lk15-aK sorolja a terv.	11.3	Hattyú utca védett utcakép	szomszédos, jelentős történeti városképi értékű lakóház övezeti besorolása változik. Az utca egy városképi egységet alkotó házainak övezeti besorolása különböző lesz.
2.36	Börtön terület beépítésének növelése miatt a területfelhasználás megváltoztatása intézményi területté.	3.27	fegyház	A börtön épületeiben bővítések és átépítések következnek be.
2.41	1415/2 hrsz. közterület, Lépcső utca szélességének növelése, Sövény utcától a temető területéből történő szabályozás 10 m szélességben.	12.2	kisváci temető	A temető területe 10 m szélességgel csökken, az Itteni sírok felszámolásával.
2.43	A Kálvária utca szabályozási vonalának áthelyezése közvetlen a gazdasági övezetben lévő telkek határára. 402/17 hrsz. út folytatása	7431	Kálvária	A Kálvária előterének beépítettsége kis mértékben változik.
2.48	4 méter széles út kiszabályozása, telekalakítása és az 5145 hrsz. elérése és beépíthetősége miatt a szomszéd 2 telek rovására 5144-5143 telekrész	6.1	lakóház	A védett épület telke szűkül, az új kerítések kialakítása érinti a látványt. (Romos, erősen pusztuló épületről van szó.)
2.55	A Huszár utca és a vasút közötti terület rész visszarendezése kertvárosi lakóövezetbe, Lke-5-be. A szab. vonalak levétele és új út szabályozás a vasúttal párhuzamosan 12 m szélességben, mint a szomszéd területen.	12.4	rabtemető	A kegyeleti park szélső sávjának leválasztása és közlekedési területté alakítása.
2.69	A kegyeleti park területének zöldterületbe sorolása 2.69.1, 2.69.2	12.5	Zsidó temető	Ezen övezet alkalmazása a mai jogszabályi környezetben megszűnt, ezért változik az övezet neve.
2.71	Beépítésre szánt terület visszaminősítése beépítésre nem szánt területté	12.5 13.18 13.19	Zsidó temető Kereszt Kereszt	A védett temetővel szomszédos terület besorolása változik, nem jön létre beépítés.

4. A változások hatásai:

4.1. A változások hatásai a régészeti örökségre

A mezőgazdasági tevékenység különösen veszélyezteti az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emlékeket, amelyek közé elsősorban a kőből és/vagy téglából készült, középkori épületek földben rejtőző (többnyire az alapozáshoz tartozó) falmaradványai tartoznak. Ezen régészeti emlékek pusztulása a szántás mélységének növekedésével, illetve az erózió által okozott hatások miatt olykor igen látványos. A tervezett beruházások szempontjából korlátozó tényező lehet, hogy a 39/2015. (III.11.) Korm. r. értelmében a földmunkával járó beruházással el kell kerülni az ilyen régészeti emlékeket (4. § (3) c)) is. Mezőgazdasági művelés alatt álló területen ilyen falmaradvány a középkori Csörög falu templomának ma körbeszántott, de szántóhoz tartozó maradványai a Gombás-patak közelében, attól délre: a hatástanulmány 27. lelőhelye, neve: Vác – Kláraháza – Török-domb, lelőhely-azonosító: 12091., MRT 31/28. lelőhely. Bozótos hegytetőn találhatóak a középkori Naszály falu templomának és temetőjének maradványai a Gombás nevű területen. A templom alatti faluhely egy része kertekben, szántókon található, így szintén veszélyeztetett.

Érdemes megemlíteni, hogy a középkori Vác határában, a középkori városon kívül, azaz a mai belvároson kívül vélhetőleg más, szilárd anyagból (kőből és téglából) épített középkori, illetve török kori épületekkel is számolhatunk, amelyekre szintén vonatkoznak – pontos fekvésük ismeretlen volta ellenére is – a fenti megfontolások.

4.2. A változások hatásai a történeti településre, település- és tájszerkezetre

A jelenleg tervezett fejlesztések következtében a város településhálózati szerepe, illetve kialakult területfelhasználása valamint tájhasználata nem változik.

Vác meglévő lakó-, vegyes, gazdasági funkciói kiteljesednek további kisebb-nagyobb mértékű lakó-, vegyes, gazdasági és rekreációs funkciókkal is, ezzel erősítve a település Budapesti Agglomerációban és a településhálózatban betöltött szerepét.

Fontos, hogy a város megőrizze és tovább növelje jelenlegi térségi szerepkörét igazgatási, oktatási és idegenforgalmi téren, illetve szorosabbra fűzze egyéb regionális kapcsolatait is, és ennek során adottságait a lehető legkedvezőbben használja ki, ahogyan ezt a településfejlesztési koncepcióban megjelölte.

Országos és regionális közlekedési kapcsolatok

A Vác térségét érintő fejlesztések az Országos Területrendezési Terv és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve szerint, melyek egy része a szerkezeti tervbe beépült:

Fontos útvonal az M2 autópálya, amelynek nyomvonala érinti a város igazgatási területét. Ezzel egy országos és egyúttal nemzetközi útvonalon keresztül a város még inkább elérhető lesz, amely tovább javítja a település közlekedésföldrajzi helyzetét.

A tervezett fejlesztések megvalósulása a kialakult természeti állapotra kisebb hatással lehet. Kis mértékben nőnek a beépítésre szánt területek, de jelentős számú, új beépítés rövid távon nem valószínű, ezek beépülése csak hosszabb idő alatt valósulhat meg.

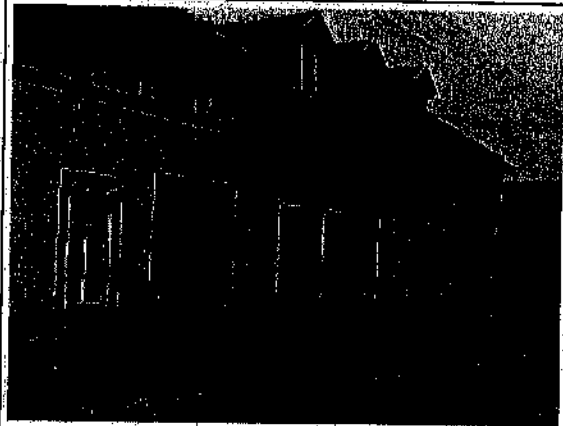
4.3. A változások hatásai a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre

Változtatás		Érintett műeml. érték		A változás hatása
jele	Leírása	száma	megnevezése	
2.6	Az Avar utca, Eperfa utca, Fonó utca, Kertész utca, Szélsősor Vk-7, Fácán utca Ln-2 és Kötő utca Vk-11 garázsorok övezeti rendezése, új övezet létrehozását javasolja a tervmódosítás.			Csak övezeti változást jelent.
2.6.3		12.5 13.18 13.19	Zsidó temető Kereszt Kereszt	Az új garázsok a látvány lehatárolásától függő mértékben a temető összképét befolyásolhatják.
2.6.4		9.6	üzem	A garázsok kitarthatják a védett épületet, illetve megváltoztathatják a területhasználatot. Látványuk befolyásolja az élet megjelenését.
2.6.7		9.1	v. huszárlak-tanya	A védett épület környezetének megnövekedő beépítése a környezet jelenlegi rendezettségén ronthat.
2.17	A Bácska utca keleti oldalán Lke-1-ről Lke-4 övezetre módosítás	6.1	lakóház	A megnövekedett beépítés révén az épület környezetének jelenleg meghatározó külterületi jellege elveszhet.
2.25	Hulladékgazdálkodás – hulladékudvar jelölése	0.2 1.47	Belváros védett területe lakóház	A hulladékudvar zavaróan hathat a kiemelkedő jelentőségű műemlék közvetlen környezetében, amennyiben érzékelhető, látható (eltakarása, elkerítése nem megfelelő módon biztosított).
2.32	Volt Kakas javasolt építési övezetel Kálvin utca 2404 hrsz. Lk ból Vt-be sorolás, 2121 hrsz Vt-be, 2406 hrsz Vt új övezet 2404 hrsz Vt zárt sorú övezet	0.2 2114	Belváros védett területe Református templom	A műemlék környezetében új építészeti hangsúly jöhet létre. Ennek színvonala, kialakítása meghatározó lehet a műemlék környezetére.
2.34	3901 hrsz. Hattyú u. 26. számú ingatlan javasolt beépítési %-a 60%. Lk4-bk övezetből Lk15-aK övezetbe sorolja a terv.	0.2 11.3	Belváros védett terület Hattyú utca védett utcakép	Az épületeken várhatóan átalakulások indulhatnak el. Jelentősebb, akár nagy fokú épületszerkezeti átalakításokra, bontásokra kell számítani. Fokozott esélye van a külsőt érintő változásoknak. Kellően nem tájékozott tulajdonosok szabálytalan átalakításokat tervezhetnek. Az utcaképben eltérő megjelenésű szakaszok alakulhatnak ki, a védett történeti utcaképet megbontva.

2.36	Börtön terület beépítésének növelése miatt a területfelhasználás megváltoztatása intézményi területté.	3.27	fegyház	A védett épület külső és belső megjelenése változik, amely értékek megváltozását, eltűnését okozhatja.
2.41	1415/2 hrsz. közterület, Lépcső utca szélességének növelése, Sövény utcától a temető területéből történő szabályozás 10 m szélességben.	12.2	kisváci temető	A szabályozás síremlékek felszámolásával jár, a védett temető e szélső sávjában értékes, történeti síremlékek nem találhatóak.
2.43	A Kálvária utca szabályozási vonalának áthelyezése közvetlen a gazdasági övezetben lévő telkek határára. 402/17 hrsz. út folytatása	7431	Kálvária	A beépítéssel kialakuló új építmények befolyásolhatják a Kálvária látványát, de elsősorban csak a közeli területről.
2.48	4 méter széles út kiszabályozása, telekalakítása és az 5145 hrsz. elérése és beépíthetősége miatt a szomszéd 2 telek rovására 5144-5143 telekrész	6.1	lakóház	Az útszabályozás kerítés építését jelentheti, amely bizonyos védelmet jelenthet az épületnek, melynek telke jelenleg bekerítetlen. A látványt ronthatná is az új kerítés, azonban a ház erősen veszélyeztetett, romos.
2.55	A Huszár utca és a vasút közötti terület rész visszarendezése kertvárosi lakóövezetbe, Lke-5-be. A szab. vonalak levétele és új út szabályozás a vasúttal párhuzamosan 12 m szélességben, mint a szomszéd területen.	12.4	rabtemető	A kegyeleti park egy része megszűnik zöldterületként. A környezet közlekedése kedvezőbb lehet.
2.69	A kegyeleti park területének zöldterületbe sorolása 2.69.1, 2.69.2	12.5	Zsidó temető	A változtatásnak a védett értékekre gyakorlati hatása nincs.
2.71	Beépítésre szánt terület visszaminősítése beépítésre nem szánt területté	12.5 13.18 13.19	Zsidó temető Kereszt Kereszt	A védett temető környezetének szabad tér jellege megmarad. Nincs változás, az érték megőrzésére kedvező.

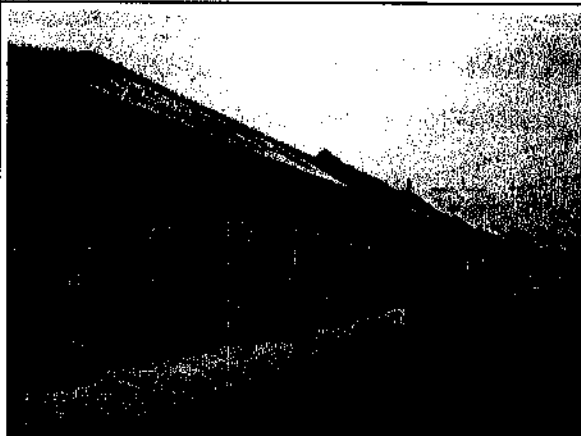
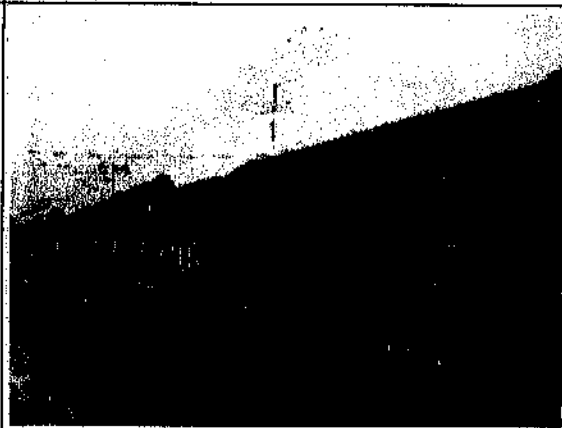
Javaslatok:

A Hattyú u. 26. sz. épület eltérő homlokzatszínezése jelenleg a városképvédelmi előírással ellentétes, tetőtéri ablakai az utcaképbe nem illeszkednek. Az épület városképi korrekciója lenne szükséges.

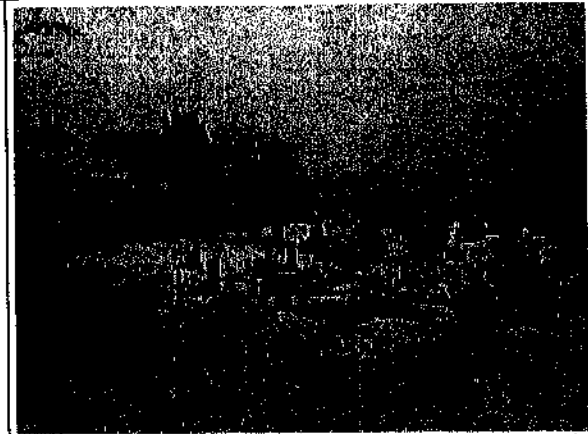
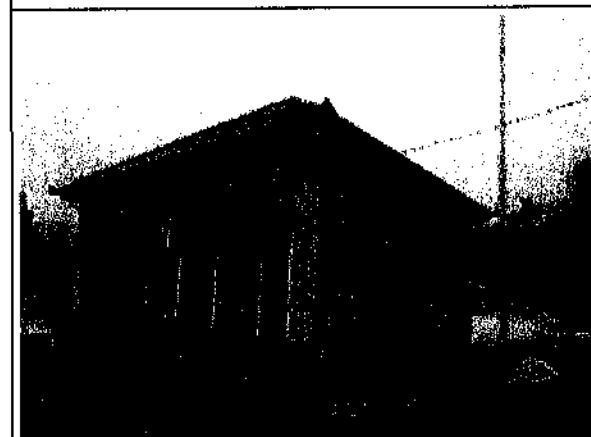

A Hattyú u. 26. sz. ingatlan és környezete a védett utcaképben, a városképvédelmi rendeletbe ütköző elemekkel.

A tervezett változtatással érintett, történeti formáikat még őrző, értékes városképi együttest alkotó lakóházak.

A tervezett változtatással érintett ingatlanokkal szemközt, történeti formáikat őrző, értékes és védett városképi együttest alkotó lakóházak.

	<p>Az Ambró utcai védett temető változtatással érintett szélső sávja, ahol síremlékek nem találhatóak</p>
<p>A temető szélső sávja, új, nem történelmi értékű síremlékeivel.</p>	
	<p>A temető egyszerű történelmi részletformákat mutató ravatalozója, a szabályozás következtében mellette fog húzódni a temető kerítése.</p>

4.4. A régészeti emlékek, műemléki értékek feltárhatóságának, megmaradásának, elfedésének, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei

A város épített értékeit a tervezett változások alapvető módon nem befolyásolják. Legfontosabb hozadéka a védett terület övezeti besorolásában tervezett változtatásnak van (2.34. sz. változtatás). Itt a város egyik legértékesebb, a műemléki jelentőségű területhez szorosan kapcsolódó utcájának egyik jó megtartású, igen értékes szakaszát érheti jelentős változás, mely az értékek pusztulásának lehetőségével jár. Az utcaképen belüli egyenetlen szabályozási viszonyok gazdasági-társadalmi feszültséget is kiválthatnak.

A jelenlegi területhasználat és területi állapot (mezőgazdasági művelés, illetve zártkertek művelése) a kulturális örökség régészeti elemeit nagymértékben érinti. Különösen veszélyeztetettek a beépített vagy beépítésre szánt területekre eső lelőhelyek. Jelentősen károsodhatnak az intenzív talajművelésnek és erózióknak kitett területek, ami minden szántóföldi lelőhelyet hátrányosan érint.

A régészeti lelőhelyeket az építkezések és a talajművelés súlyosan károsította és továbbra is veszélyezteti. Az ismert lelőhelyek esetében ez már eddig is nagyfokú pusztítást eredményezett. Amennyiben a mezőgazdasági területeken fennmarad az intenzív talajforgatásos művelés (vagyis a szántás), akkor ez a pusztulás is folytatódik, hosszú távon pedig megsemmisülést eredményezhet.

4.5. A műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági lehetőségei

Az érintett műemléki értékek fenntartása – a változtatások vonatkozásában – nem igényel külön, sajátos gazdasági természetű beavatkozást, ha a szabályozás lépései megfelelőek.

4.6. A környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései

A 2. sz. főút megépítése és tervezett bővítése optimálisan minimálisra csökkentette a történeti városmag műemlékekben gazdag területének legfőbb veszélyforrását, a közlekedésből származó környezeti terhelést. Ezzel a város területén már jelenleg is biztosított a műemlékek zavartalan gyalogos látogathatósága, és ezzel együtt lehetőségessé vált az épületek műszaki állapotának tartós megóvása is. A közlekedés további átszervezésével minimálisra csökkenthető a történelmi épületekre ható veszélyforrás, ezért kárenyhítésre nincs szükség.

A város egyes külső fejlesztési területein (pl. a gazdasági területeken), tehát nem a Belváros területén azonban a különböző területfelhasználások kijelölésével és megvalósulásával együtt a környezetterhelés jelenlegi mértéke azonban kisebb mértékben növekedhet.

4.7. Folyamatok iránya, visszafordíthatósága

A jelenlegi károsan ható folyamat (talaj bolygatása) a fokozatos állagromlást jelenti a lelőhelyek számára. E folyamat elméletileg visszafordítható vagy legalább is megállítható lenne, ha a területeken a talajművelést a lentebb felvázolt módon megváltoztatnák. Ehhez a helyi adminisztráció (Önkormányzat), a szakemberek (örökségvédelmi hatóság, Tragor Ignác Múzeum, szentendrei megyei hatókörű Ferenczy Múzeum) és az érintett magánszemélyek vagy vállalkozások konstruktív együttműködése szükséges. Ellenkező esetben a folyamat megfordíthatatlannak látszik és előbb-utóbb menthetetlenül a régészeti lelőhelyek teljes megsemmisüléséhez vezet.

4.8. A kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei

A védett utcaképet érintő beépítettségi változás során jelen esetben kiemelkedően fontos az utcakép maradéktalan megőrzése, mely a fokozott tájékoztatással és felügyeleti tevékenységgel érhető el.

A Kötv. 9. §-a alapján a régészeti lelőhelyeket – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak. A fenntartható használat a Kötv. 7. § 4. pontja szerint a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosított fennmaradásuk a jelen és jövő nemzedékek számára. A Kötv. 10. § (2) bekezdése kimondja, hogy a régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

A fenti irányelvekhez kapcsolódóan régészeti lelőhelyek kapcsán felmerülő kárenyhítési lehetőségek az alábbiak:

4.8.1.1. Megelőző jellegű intézkedések

1. A nyilvántartott régészeti lelőhelyeket lehetőség szerint el kell kerülni a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal, ezért a beruházásokat megelőzően már a terület kiválasztás szintjén érdemes tájékozódni a célterület régészeti érintettségéről, és amennyiben ez lehetséges, elkerülni a régészeti lelőhelyet a tervezett beruházással. A Kötv. 19. § (1) bekezdése alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon kötelezően el kell kerülni. Ezek az esetek a Korm. r. 4. § (3) bekezdése alapján a védett régészeti lelőhelyek, a nyilvántartott tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek és az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emlékek. Ez utóbbi főszabály alól az örökségvédelmi hatóság csak belterületi ingatlanok, valamint örökségvédelmi vagy természetvédelmi célú beruházások esetén térhet el.

2. Régészeti érdekű területeken tervezett beruházás esetén megelőző régészeti kutatás vagy örökségvédelmi hatástanulmány készítése javasolható. *Régészeti érdekű terület* a Kötv. 7. § 29. pontja alapján valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető. Örökségvédelmi hatástanulmány készíttetését az örökségvédelmi hatóság is előírhatja a Korm. r. 63.§ (4) bekezdése szerinti engedélyezési eljárásokban.

3. Amennyiben a tervezett tevékenység a Kötv. szerint nagyberuházásnak minősül, az örökségvédelmi jogszabály külön szabályait kell alkalmazni az engedélyezés és a megvalósítás folyamán. A nagyberuházásokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárásokban a tervezett tevékenység örökségvédelmi hatásainak felmérésére Előzetes régészeti dokumentáció (ERD) készítését írja elő a Kötv. Az ERD-t a jogszabályban meghatározott szerv készíti el, ezt az első olyan hatósági engedélyezési eljárásban be kell nyújtani, amely földmunkák végzésére jogosít. Az ERD részét képező feltárási projektterv alapján kerül sor a konkrét régészeti feladatellátás meghatározására, amelyet – amennyiben engedélyköteles tevékenységről van szó – az örökségvédelmi hatóság engedélyez.

4.8.1.2. Mentő jellegű intézkedések

1. A védett régészeti lelőhelyek esetében örökségvédelmi engedélyt kell kérni a Korm. r. 40. §-a értelmében az örökségvédelmi hatóságtól – a más hatóság (örökségvédelmi szakhatóság hozzájárulásával vagy szakkérdés vizsgálata alapján kiadott) engedélyéhez nem kötött – minden 30 cm mélységet meghaladó földmunkához, tereprendezéshez, valamint depó, feltöltés, töltés létesítéséhez. Ebben az esetben – a Korm. r. 65. §-a szerinti kivételek fennállása esetén – a szükséges megelőző régészeti feltárást követően, illetve azzal párhuzamosan végezhető az engedélyezett tevékenység.

2. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében a szakhatóságként vagy szakkérdés vizsgálatában közreműködő örökségvédelmi hatóság a földmunkával járó beruházás kapcsán előírja a szükséges megelőző régészeti feltárást.

3. Régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárással jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

A kárenyhítés lehetőségeinek figyelembevétele a beruházások szempontjából mindenképpen fontos, hiszen a régészeti feltárások költségeit annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált, így régészeti érintettség esetén a régészeti munkák költségével és időigényével is számolnia kell a beruházónak. A beruházások kapcsán célszerű lehet az előzetes egyeztetés az örökségvédelmi hatósággal.

A Vác város területére eső nyilvántartott lelőhelyek száma 157, ezek közül belterületen található a lelőhelyek kb. fele része. A belterületi vagy egyéb beépített területrészekben azok az építési munkálatok, amelyek talajbolygatással járnak (pl. ház-, pince- vagy kerítésalap ásása, közművek vezetése, tereprendezés, oszlopállítás, fásítás, árokásás, útépités stb.), veszélyeztető forrásnak minősülnek, az ilyen jellegű beavatkozás engedélyezése során az örökségvédelmi hatóság is részt vesz az eljárásban a hatályos jogszabályok alapján. A fentiek mellett bármilyen újabb beruházás (pl. alagcsövezés, melioráció, talajlazítás, csatornaásás, homok-, agyag- vagy földbányászás, magas- vagy mélyépítés,

útépítés, stb.), essen az bel- vagy külterületre, jelentős károkat okozhat a régészeti lelőhelyekben, ezért a fenti tevékenységek esetében az örökségvédelmi hatóság az engedélyezés során érvényesíti az örökségvédelmi érdekeket és előírja a szükséges örökségvédelmi hatáscsökkentő eljárást a beruházó számára, amely a gyakorlatban a megelőző régészeti feltárás valamely formáját jelenti. A hatóság saját hatáskörében eljárva mérlegeli a tervezett beruházás és az általa a régészeti örökségben keletkező visszafordíthatatlan folyamatok arányát, viszonyát, majd a jogszabályokkal összhangban, ezek alapján kikötésekkel engedélyezi vagy – jogszabályi feltételek fennállása esetén – elutasítja az engedélykérelmet.

A külterületi lelőhelyek kb. 50 százaléka teljesen vagy részben jelenleg általános mezőgazdasági területen, szántó művelés alatt található. Az érintett lelőhelyek az intenzív talajművelés miatt lassan, de biztosan pusztulnak. A szántás – különösen a mélyszántás – az erózióval kiegészülve folyamatos állagromlást okoz az érintett lelőhelyekben, tartós, több évtizedes ilyen jellegű használat során pedig a teljes megsemmisüléssel fenyeget. Ezeket a területeket a szántóként való használatot, mint az eddigi használati módot, az esetek többségében korlátozni ugyan nem szükséges, de javasolt a művelési ág megváltoztatása úgy, hogy az a lelőhelyek tartós és további romlással nem járó fennmaradását garantálja. Javasolt a gyepek művelési ág és ennek megfelelően a füvesítés után kaszálóként vagy legelőként való hasznosítás bevezetésének megfontolása.

A gyep, rét, legelő művelési módok a régészeti lelőhelyek állapotának háborítatlan megőrzése szempontjából kifejezetten kedvezőek, ilyen – egykor mezőgazdaságilag művelt – területeken jelenleg a lelőhelyek kisebb része található. Javasolt törekedni e felületek megőrzésére és lehetséges kiterjesztésére a régészeti lelőhelyeken és környezetükben.

A kert, szőlő vagy gyümölcsös kialakítása, illetve erdő telepítése többnyire jelentős veszélyt jelenthet a régészeti lelőhelyekre nézve, ugyanis a szőlő- és kertműveléshez, illetve az erdőgazdálkodáshoz általában kapcsolódó műveletek (pl. tuskózás, rigólizás) a lelőhelyek vagy lelőhelyrészek megsemmisülésével járhatnak. E tevékenységeket ezért a régészeti lelőhelyek területén kerülni kell. Az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi hatástanulmány készíttetését írhatja elő újrahatszósításra, más célú hasznosításra vagy telekalakításra irányuló földhivatali eljárás esetén. Kertes mezőgazdasági területen jelenleg három lelőhely található részben vagy egészben, teljesen vagy részben erdővel fedett területen pedig hét lelőhely (12085, 12088 – ez nagyrészt szántó, 12104, 12120, 12133, 12139 lelőhely).

A különleges területek közül a DCM egykori, vasút melletti agvabányája helyén egy lelőhely volt (12122.), mely egy részét már biztosan elpusztították a 19-20. században. A Naszály oldalában a Gombás feletti részen lévő bánya felett egy másik lelőhely található, mely, ha pusztult is korábban, az 1970-es évek óta nem bányásznak a területéből. A város déli részén lévő két kavicsbánya területén három régészeti lelőhely fekszik, fekvésük részben vagy teljesen. A kelta és avar sírokat rejtő temetőt évtizedekkel ezelőtt sikerült feltárni, a vasút és régi 2. sz. főút közti bánya helyén létezett 12103. számú lelőhely valószínűleg teljesen megsemmisült, a helyén jelenleg vízfelület látható, a közeli 12160. számú lelőhely (valószínűleg török kori sánc) északi része szintén a kavicsbányászat áldozatává válhatott.

Régészeti érdekű terület a település közigazgatási területére eső valamennyi vízfolyás vagy állóvíz partszakasza, még ha ezekben ma már nem is található víz. A jelen művelési ágaktól eltérni ezen területeken nem kell, jelenségek vagy leletek észlelése esetén azonban a jogszabályok által előírt tennivalókon túl értesíteni kell a helyi jegyző útján a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központot, valamint a területileg illetékes örökségvédelmi hatóságot és megyei hatókörű városi múzeumot is, hogy a lelőhely bekerülhessen a közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásba. Amennyiben ezeken a területeken belül azonosítani sikerül a konkrét lelőhelyeket, azokra a továbbiakban a nyilvántartott régészeti lelőhelyekre vonatkozó szabályok és eljárások vonatkoznak. Újabb, jelentős földmunkával járó beruházás vagy változtatás ezért egyik ilyen területen sem javasolt. Amennyiben mégis beépítésre kerül régészeti érdekűként számon tartott terület, fel kell készülni régészeti lelőhely előkerülésére, ami az ott folyó munkálatokat lelassíthatja.

Egy-egy nagyobb területet érintő beruházás esetén – így esetleg útépítés, zöldmezős beruházás nyomvonalának, helyének végleges meghatározását megelőzően – célszerű külön örökségvédelmi hatástanulmány készíttetése. A hatástanulmány készítése során alkalmazott, nem roncsoló módszerek (légi fotó, terepbejárás, geofizikai felmérés) és szondázó kutatások segítségével a lelőhely kiterjedése és jellege viszonylag jól meghatározható. A terv véglegesítését megelőzően, saját megrendelésre készített örökségvédelmi hatástanulmány révén elkerülhető, hogy az engedélyeztetési fázisban az

örökségvédelmi hatóság a kérelmet elutasítsa vagy a tervek módosítását írja elő. Egy-egy konkrét beruházás tervezési fázisában ezért mindenképpen érdemes egyeztetni az illetékes örökségvédelmi hatósággal.

Amennyiben a lelőhelyeken és régészeti érdekű területeken kívül kerülne elő lelet vagy jelenség, akkor a korábban részletesen leírt jogszabályok szerint kell eljárni.

Régészeti szempontból alapvetően fontos, hogy minden egyes nyilvántartott lelőhelyet érintő munkálat esetében, biztosított legyen a régészeti felügyelet. Tekintettel azonban a törvényi szabályozásra, amely szerint a beruházások esetében a szükségessé váló régészeti feltárások költségét a beruházónak kell állnia, valamint a váratlanul előkerülő lelőhelyek kapcsán szükséges mentő feltárások által okozott időkiesésre egy-egy beruházás során, a nem kellően motivált felek miatt a gyakorlatban továbbra is számolni kell a régészeti jelenségek egy jelentős részének dokumentálatlan pusztulásával. Ennek elkerülése érdekében szükséges az előrelátó tervezés, valamint a fejlesztések során az örökségvédelmi többletköltségek tervezése.

Vác területén a 12139. számú lelőhely (jelen hatástanulmányban a 75. számú lh., neve: Vác – Vaskapu, MRT 31/76. lh.) védelemre való felterjesztése indokolt, hiszen kora vaskori földvárként kiemelt védeltséget ír elő a Kótv. vonatkozó része. (A Duna-Ipoly Nemzeti Park adatszolgáltatása szerint az itteni adatbázisban az „ex lege” védett földvárak közt szerepel a lelőhely.)

Vác területén az egyes régészeti lelőhelyek többnyire jól hozzáférhetőek a kutatás számára, tervezett feltárásukat jelenleg semmi nem indokolja. Beruházást megelőző régészeti kutatás azonban szükség esetén minden területen lehetséges, sőt indokolt.

A váci lelőhelyek közül jelenleg egyiket sem javasoljuk régészeti bemutatóhely kialakítására.

5. Értékvédelmi terv

5.1. Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények

Vác történelmi belvárosának, mint az egyik legértékesebb magyarországi történelmi városközpontnak épített értékei országos szintű műemléki védelem alatt állnak. A területi védelem a Március 15. térre, mint műemléki jelentőségű területre terjed ki. E területen az épületek többsége egyedi védelem alatt áll, ezen kívül a városképet meghatározó, egyedileg és környezetükkel országos szinten védett épületek állnak a Szentháromság és a Konstantin téren, valamint a három teret összekötő Köztársaság úton. A városközponton kívül is található országosan védett épületek, mint a Vörös-ház, a Spinyér-kápolna, a Kálvária és a Hétkápolna.

A városképet, a város önazonosságát alapjában meghatározó műemléki városközpont épületállományának szabályozási eszközökkel való védelme nem Vác önkormányzatának elsődleges feladata. A város hatáskörébe tartozik azonban az, hogy ezen épületek megfelelő használatának körülményeit megteremtse, és elősegítse fenntartásukat és megújulásukat.

Az országosan védett városközpontot körülvevő történelmi – 1950 előtti – városrészek védelmét azonban szabályozási szinten is, mind területi, mind egyedi védeltségekkel, eljárásokkal és szakmai háttérrel a város Önkormányzata látja el.

5.1.1. A jelenlegi szabályozás

Vác város Önkormányzata az épített örökség védelmét törvényi eszközökkel, eljárásokkal és szakmai döntéshozó szervekkel biztosítja.

A szabályozás legfontosabb elemei a következők.

Az építészeti és természeti értékek helyi védelméről szóló 9/1992. /IV. 13./ rendelet a helyi védelem alatt álló épített értékek kategóriáit, területi csoportjait, a területi védelem keretét, a védelem szakmai eszközeit (értékvizsgálat, törzskönyv), az építményekre vonatkozó eljárások szabályait határozza meg, továbbá tartalmazza a védett értékek – azóta többször bővített – közhiteles nyilvántartását. A rendelet nyomán jött létre a Törzskönyv, mely eltérő részletességgel, de az egyedi értékek esetében többségében megfelelő megalapozottsággal rögzíti azok megítéléséhez, a döntéshozatalhoz szükséges történeti és műszaki információkat. A Törzskönyv tartalmazza az épületeken végzett munkák ismertetését, az értékvédelmi célú támogatások megítélését, felhasználásuk módját is.

A védett területek nagy számú épületére vonatkozóan a rendelet általánosságban eljárásokat határoz meg, műszakilag, tartalmilag konkrét szabályokat azonban nem fogalmaz meg.

A rendelethez tartozó, közhiteles nyilvántartást képviselő értéktárban az egyedi és területi védettség mellett megtalálható a védett utcakép fogalma. A rendelet a védett utcaképet és a védett területet szabályozás szempontjából nem különbözteti meg, és a nyilvántartás sajátos ellentmondása, hogy az őt nyilvántartott védett utcaképi terület közül négy egészében a védett belváros területén belül van. A védett utcakép meghatározása a rendeletben nem található meg.

Az egyedileg védett építményekre, valamint a védett terület épületeire vonatkozó konkrét műszaki követelményeket és előírásokat, eljárási szabályokat és szakmai döntéshozatali eszközöket Vác város helyi építési szabályzatáról szóló rendelet (HÉSZ) III. fejezete (Az épített környezet és a településkép alakítására vonatkozó előírások), ezen belül az épített környezet értékeinek védelméről szóló 16. és a Városvédelem, látványvédelem című 17. alfejezet tartalmaz.

A HÉSZ ezen fejezete hatékony és részletes eszközöket, konkrét szabályokat ad a településkép, az épített értékek védelméhez, és a védett értékek kapcsán kiegészíti a helyi védelemről szóló rendeletet. Az eljárások szakmai eszközeinek vonatkozásában azonban a HÉSZ ezen része nem biztosít egyértelműen követhető, konkrét döntéshozatali alapokat, ugyanis a védett terület vonatkozásában minden egyes épületnél a rendelet szerint figyelembe veendő „eredeti állapot”, „eredeti homlokzati kialakítás, tömegforma” definiálása sem itt, sem a Helyi védelmi rendeletben nem található meg. Egy városképileg jelentős, ám részleteiben többször átalakított épület esetén ugyanis az eredeti állapot fogalma nem egyértelmű, kutatást és vizsgálatot igényel. A vizsgálat és dokumentálás (esetleges törzskönyvi nyilvántartás) nélkül az „eredeti állapot” műszakilag meghatározatlan és nem alkalmas szabályozási eszközként.

A HÉSZ határozza meg a Szabályozási terv és Településszerkezeti terv településrendezési eszközeit is. A védett Belváros területének nagy részének besorolása Kisvárosias lakóterület, ezen belül döntően K besorolású terület, ahol a beépítés a kialakult állapotot kell, hogy megőrizze.

5.1.2. Az értéktár elemei és állapota

Az országosan védett műemlékekről és a műemléki jelentőségű területről döntően az állapítható meg, hogy használatuk, fenntartásuk többségében méltó az értékükhöz. A műemlékek többségén folyamatos karbantartás folyik, és jelentős felújításokra került sor, melyek színvonala magas. A városközpont több műemlékén mindemellett azonban a homlokzat és a homlokzati nyílászárók karbantartása szükséges, amely nem mutat túl a tulajdonosi gondoskodás keretein, támogatást és szakmai útmutatást tehet szükségessé.

A műemléki jelentőségű terület három, a terület képét meghatározó történeti épülete (Március 15. tér 1-3-5) a homlokzatok kivételével a 2000-es években elpusztult, és e három földszintes lakóháznak csak homlokzati falai állnak a homlokzati nyílászárókkal, ideiglenes állagvédő lefedéssel. E három épülethomlokzat állapota aggályos a műemléki jelentőségű terület arculatára nézve, állapotuk veszélyeztetett és mielőbb megfelelő rendezést igényel.

Egy országos egyedi védettségű műemlék lakóház a Dózsa György utcában 2016-ban megsemmisült.

Az országosan védett terület mellett a váci helyi védettségű terület több része is szintén Magyarország legértékesebb történeti épített környezetei közé tartozik, és ez egyértelműen a meglévő önkormányzati szabályozás hatékonyságának köszönhető.

Az egyedileg védett épületeken és környezetükben ugyanakkor tapasztalhattunk jelentős számú olyan változást, mely potenciálisan csökkenti az épületek és a terület egészének arculati koherenciáját, műemléki-városképi egységét. Ilyen változás a történeti jellegzetességektől erősen eltérő színű, osztású, illetve egy épületen többféle új ablakok megjelenése történeti épületeken, a meglévő homlokzatok, tetőformák egységét zavaróan megbontó homlokzattagolások, homlokzati felületek és színezések, típusában nem illeszkedő új nyílászárók mind új épületeken, mind történeti és egyedileg védett épületeken.

Az említett negatív változások egy jelentős része szerint a jelenlegi szabályozás alapján elvileg elkerülendő lett volna. Ennek alapján megerősíthető az az észrevétel, hogy a jelenlegi területi védettségi szabályozás következetlenségeket és hiányosságokat mutat. A hiányos, illetve ellentmondásos szabályozás alapvetően nehezíti a megértést, a szabályok betartását is.

A kedvező folyamatok elindulásának érdekében a szabályozás új érték- és karaktervizsgálati alapokra és egyéb örökségvédelmi szakmai eszközökre támaszkodó megújítására van szükség, melyet az értékvédelmi tervben és a helyi településképvédelmi rendelet előírásaira vonatkozó javaslatban ismertettünk.

Az értéktárban egyedi védelem alatt álló két épület és egy képoszlop állapota romos, erősen pusztuló. Egy városképileg jelentős védett épület a törzskönyvtől eltérően történeti homlokzati tagolását, nyílászorítását egy felújítás következtében elvesztette.

5.1.3. Szempontok a szabályozás módosításához ill. továbbfejlesztéséhez

5.1.3.1. Meglévő védettségeket érintő módosítások

Az országosan védett műemléki jelentőségű terület kiterjesztése az egyedileg védett műemlékek elhelyezkedését és minőségét tekintve a műemléki együttes érdekét szolgálhatja. Az országos területi védelmet a Köztársaság út - Szentháromság tér - Konstantin tér együtteseivel indokolt lenne kiegészíteni. E területen az épületek döntő többsége egyedileg védett, így az ex lege műemléki környezetek lehatárolása adminisztratív szempontból is egyszerűbbé válna, mint az egyedi épületek esetén.

Egy helyi egyedi védettség alatt álló épület (Váczy-Hübschl-villa) kiemelkedő építészeti minősége révén országos védelemre javasolható.

Az önkormányzati szintű területi védelem kereteinek egyszerűsítése érdekében a védett utcaképek külön nyilvántartása nem indokolt, ezek törendők és jelenlegi védett területet a Dózsa György út valamennyi ingatlanával egyetlen területben célszerű egységesíteni. A Dózsa György úthoz közvetlenül kapcsolódó keresztutcák: Szent János u, Füredi u, Kinizsi u, Foktövi u a területbe vonandók. A területen új, történeti változásokra forrásvizsgálattal is kiterjedő, minden épületet érintő értékvizsgálat elvégzése vált aktuálissá, ennek nyomán az épületek történeti érték alapján három kategóriába való besorolása célszerű.

A védett területeken kívüli történeti városrészekre is fontos ugyanezen irányú értékvizsgálat elvégzése, melynek nyomán a területi védettség kiterjesztése mérlegelendő. Ennek során hangsúlyosan veendő figyelembe, hogy az egyedi védettség csak területi arculati szabályozással együtt alkalmas az értékek hatékony védelmére. A területekre kiterjedő új értékvizsgálat elvégzéséig emiatt e területeken új egyedi védettség csak veszélyeztetettség esetén fontolandó meg.

5.1.3.2. Városképvédelmi rendelet, eljárások az építési engedélyezésben

A védett területen a változtatások egyedi elbírálásának lehetősége az eddigi szabályozáshoz hasonlóan fenntartandó, ehhez azonban szükséges létrehozni az önkormányzati hatáskörben védendő értékek új, kutatás alapján kiterjesztett törzskönyvét és az arculati kézikönyvet, mely a kérelmezőknek és az elbíráló testületnek egyaránt információkat ad, fenntartva az eseti mélyebb vizsgálat eszközét is.

5.1.3.3. Javaslat az alkalmazandó új értékvizsgálatok módszertanára

Az új védésekhez, a területi védettség, a törzskönyvi nyilvántartás kidolgozásához és a döntéshozatalhoz szükséges értékvizsgálatokat meghatározott tartalommal javasoljuk elvégezni.

Az értékvizsgálatokba minden esetben részletesen bevonandó archívumok illetve forrásanyagok:

- Vác Város Levéltára
- Vác Város Önkormányzata, Építési iratok
- Tragor Ignác Múzeum Adattára
- Vác kataszteri térképe, 1885
- Vác védett műemléki értékeinek törzskönyve (2016. évi állapot)

Szakirodalom:

Tragor Ignác: Vác története. Vác 1927

Tragor Ignác: Az emberi élet Vácon és vidékén az őskortól napjainkig. Vác 1936

Dercsényi Dezső. Pest megye műemlékei. Magyarország Műemléki Topográfiája V. Budapest 1958

Dercsényi Dezső – Granasztói Pál: Vác. Városképek – Műemlékek. Budapest

Helyszíni megfigyelés

A szemrevételezéssel megállapítható jellemzőkön alapuló építészeti leírás.

A vizsgálatnak a kiinduló archív és szakirodalmi adatok teljes körű felhasználásával a következő szempontokra kell kiterjednie:

- telektörténet
- a ma álló épület lényeges építési korszakai, azok kormeghatározása, jellemzése
- birtoklás- illetve használatstörténet

A feldolgozásban az adatok ismertetése és a következtetések egymástól elkülönítve mutatandók be.

Megőrzendő illetve helyreállítandó, történeti értéket képviselő kialakítás meghatározása:

A városképi megjelenés és történeti érték megőrzése illetve helyreállítása szempontjából mértékadó meglévő, illetve a kutatás alapján feltételezett külső jegyek illetve belső kialakítás elemeinek leírása közérthető, műszakilag egyértelmű módon, alaprajzi illetve homlokzatrajzi megjelenítés.

5.1.3.4. Műemléki kutatási, megfigyelési és dokumentációs tevékenység

A védett terület városképi jelentőségű, országos szinten nem védett történeti épületeire és az egyedileg védett épületekre vonatkozóan adattárat kell fenntartani, melyben az értékvizsgálatok anyaga, a megőrzendő illetve helyreállítandó állapot dokumentációját alátámasztó forrásanyagok helyezendők el. Az értékvizsgálatot és a megőrzésre vonatkozó előírást az épületeken történő építési beavatkozások során helyszíni megfigyelésekkel és célzott vizsgálatokkal kell bővíteni és pontosítani. Az Önkormányzatnak a megfigyelések elvégzésére, a műemléki adattár kezelésére műemléki érték dokumentálása és műemléki épületkutatás szakterületen képesített kutatót indokolt foglalkoztatnia.

A védett épületek esetén a változtatási kérelmek elbírálásánál – az országos védettségekhez hasonlóan – egyedi építéstörténeti kutatás lehet indokolt, mely mélyebb, konkrét információkat adhat a kérdéses részletekről.

A célzott kutatásoknak a homlokzati színezések kutatására, az átépítések, esetleges értékes korábbi építési periódusok nyomainak megfigyelésére, az ismert értékekre vonatkozó adatok pontosítására kell irányulnia. Az így nyert adatok a műemléki adattárban helyezendők el, a jelentősebb kutatási eredmények publikálандók a város nyilvánossága számára.

5.1.3.5. Kiemelt értékvizsgálati feladatok

Ahhoz, hogy az új szabályozás lépései pontosak és célirányosak tudjanak lenni, területeket átfogó vizsgálatokra van szükség, melynek során egyedileg kell meghatározni az országos szinten műemlékileg nem védett épületek kimutatható történeti értékét, és az épületállományon, városképi együttesen belül elfoglalt szerepét, annak változását. Fontos tekintetbe venni, hogy az egyedi védettségek önmagukban nem, csak területre vonatkozó arculati szabályozással együtt alkalmasak az értékek védelmére. Az arculati tervezésnek a történeti értékek feltárásán és elemzésén kell alapulnia. Az új, területet átfogó értékvizsgálata nyomán jelenlegi védett területen az épületek egyedi besorolása szükséges, melyen a hatékony szabályozás alapulhat.

A vizsgálat eredményei alapján mérlegelendő a területi védelem határainak kiterjesztése, elsősorban Kisvác területén.

A jelen hatástanulmányban készített értéktár a területi értékvizsgálati javaslatok mellett tartalmaz olyan kiemelt, részben sürgős egyedi értékvizsgálati javaslatokat is, ahol külön fel kell hívni a figyelmet feltételezhető rejtett értékekre.

5.1.3.6. Közvetlen védési javaslatok

Az épületállomány azon csoportjára, mely látható külső jegyei alapján is közvetlenül egyedi védelemre érdemes, az értéktár védési javaslatot tartalmaz. Egy helyi védettségű épületre országos védelem irányozható elő. Ezen épületek védettsége a szabályozás értelmében értékvizsgálat nyomán rendelhető el. Az országos műemléki nyilvántartásba vétel a műemlékek nyilvántartásával foglalkozó hivatalnak egyszerű javaslat benyújtásával kezdeményezhető.

5.2. Önkormányzati feladatok

5.2.1. Irányítás

5.2.1.1. Rendeletalkotás, a szabályozás módosítása és fejlesztése

Az elvégzendő részletes új értékvizsgálatok alapján a szabályozási feladat elsősorban a területi védettség új kereteinek kialakítása és megerősítése, emellett mind a területi, mind a helyi védettség rendszerének megerősítése.

Az új területi szabályozás az országos rendelkezések szerint várhatóan elkészítendő településképi rendeletben alakítható ki. Ennek tartalmára a 6. fejezetben tettünk javaslatokat.

5.2.1.2. Kutató-feltáró és dokumentáló tevékenység biztosítása

Az Önkormányzatnak intézményrendszerében műemléki kutatói feladatellátást szükséges biztosítani, mely a szükséges értékvizsgálatok elkészítésére, a nyilvántartás folyamatos, naprakész vezetésére, az értékvizsgálatok kiegészítéseire, a helyszíni megfigyelésekre, a döntéshozatal szakmai támogatására, a jelentős eredmények publikálására kell, hogy kiterjedjen.

5.2.1.3. Magas szakmai megalapozottságú egyedi döntéshozatal

A részletes adatgyűjtéssel létrehozott adattár és értékvizsgálatok, a védett építmények megőrzendő illetve kutatások alapján helyreállítandó értékeinek pontos meghatározása alapozza meg a városi hatóság, a főépítész illetve az önkormányzati bizottság szakszerű döntéseit.

5.2.2. Tájékoztatás

5.2.2.1. Ismeretterjesztő kiadványok készítése és közreadása

A védett építészeti örökségre vonatkozóan összegyűlt tudásanyagot közérthető, szemléletes, jól áttekinthető, hivatkozásokkal és kultúrtörténeti utalásokkal ellátott formában közzétéve az értékek olyan fokú ismerete érhető el mind a település lakóinak körében, mind országos szinten, mely az értékvédelmet elemi módon segítheti elő.

5.2.2.2. Információ-átadás az interneten

Az értéktár mindenki számára megismerhető adatait az interneten célszerű közzétenni. Nyilvánvalóan nem feltétel nélkül közreadható, bizalmasan kezelendő adatok az épületek aktuális alaprajzai, műszaki dokumentumai, melyek a műemléki adattár részei.

5.2.2.3. A védett épületek ismertető táblával való megjelölése

A hatályos helyi védelemről szóló rendelet előírása a védett értékek táblával való megjelölése. Az eddig nem érvényesülő előírás nyomán olyan táblák kihelyezése lenne célszerű, melyek az értékre vonatkozó alapvető információkat is ismertetik. Ilyen típusú táblák a városlakók azonosságtudatát, helyismeretét jelentősen elősegíthetik.

5.2.3. Ösztönzés, támogatás

A nemzetközi tapasztalatok fokozottan azt erősítik meg, hogy a műemléktulajdonosok ösztönzésére, az anyagi jellegű támogatások különböző formái és a nem anyagi típusú ösztönző eszközök egymás hatását kiegészítik illetve erősítik, így együttes alkalmazásuk célszerű.

5.2.3.1. Anyagi támogatás, ösztönzés

5.2.3.1.1. Felújítási támogatás

A védett terület illetve egyedileg védett épületek műemléki értékeit támogatással indokolt elősegítenie az Önkormányzatnak. Célszerű egy több évre terjedő támogatási tervet kidolgozni az épületek állapotfelmérése, a beavatkozások sürgőssége alapján, meghatározni az épületállományon elvégzendő felújítási-karbantartási munkák prioritási sorrendjét, és értesíteni az érintett tulajdonosokat a várható támogatási ütemezésről, a hozzájárulás mértékéről. Biztosítani kell a veszélyelhárító, állagmegóvó beavatkozások elvégzésének lehetőségét.

A költségek jelentős mérséklését teszi lehetővé a folyamatos karbantartás. Az épülettulajdonosok figyelmét ennek fontosságára tájékoztatással szükséges felhívni.

5.2.3.1.2. Felújítási forgóalap

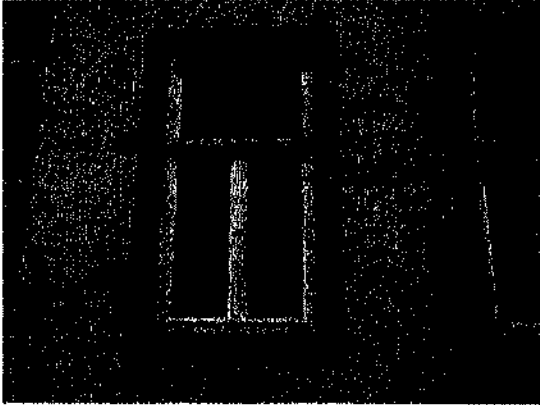

Az egy összegű vissza nem térítendő támogatások mellett fontos szerepet játszhat a számos helyen bevált kedvezményes, általában kamatmentes kölcsön, mely a támogatási juttatásokat egészítheti ki az egyes munkák hatékony finanszírozása érdekében. A forgóalpból a kölcsönök visszaérkezésének ütemében újabb kölcsönök adhatók ki, a támogatást a kamatmentesség jelenti. A felújítási forgóalapok

bevezetése természetéből eredően a karbantartás gyakorlatát tudja elterjeszteni, hiszen a tervezett évi ráfordítások kialakítására vezeti rá, ehhez segíti hozzá a tulajdonosokat.

5.2.3.1.3. Nem anyagi jellegű ösztönzés

Az anyagi támogatások mellett lényeges az épített értékek megőrzésében, illetve a műemléki környezethez illő minőségű épületek megalkotásáért tevékenyen szerepet vállaló váci lakosokat rendszeres nem anyagi jellegű elismerésben, műemlékekért, épített környezetért kiadott díjakkal, kitüntetésekkel is elismerni. Ezáltal eredményesen lehet felhívni a figyelmet ezen épületekre, az ilyen tevékenység társadalmi jelentőségére, fontosságára.

Ilyen elismerésre adhat elsődleges alkalmat egy-egy épület, homlokzat vagy épületrész, pl. kapu, ablakok példászerű felújítása, veszélyeztetett épületek megmentése, magas színvonalú építészeti alkotás létrehozása. A váci lakosok jelentős munkát, teljesítményt nyújtanak ezen a téren.

<p>Pozitív tulajdonosi hozzáállás: Szakszerűen, minden tekintetben igényesen felújított (nem egyedileg védett) épület a védett területen</p>	
	<p>Pozitív tulajdonosi hozzáállás: szakszerűen felújított ablakok a védett területen</p>
<p>Önkormányzati épület igényes és szakszerű felújítása, mint példamutatás</p>	

Az önkormányzat saját kezelésében levő értékes épületállomány példaszerű kezelésével hívhatja fel a figyelmet a jó megoldások lehetőségére

6. Összefoglalás

6.1. Művi értékek összefoglalója

Vác regionális gazdasági és kulturális szerepének lényeges, meghatározó része a város egyediségét, önazonosságát adó örökség és ezen belül az épített örökség. Az értékek megőrzése nem a jelen állapot konzerválását, hanem olyan harmonikus épített környezet fenntartását jelenti, melyben az örökség értékes elemei meghatározók tudnak lenni, ugyanakkor az örökség megismerésén, megértésén és megbecsülésén alapuló, azzal összhangban álló új, nívós kortárs értékek jöhetnek létre.

A város helyi és országos szinten védett történeti értékű építményeinek és műalkotásainak állapota, fenntartásának módja túlnyomó részt megfelelő. Három egyedi védettségű emlék állapota erősen veszélyeztetett, pusztuló, sürgős állagvédelmet igényelnek. A műemléki jelentőségű terület három történeti épületének megmaradt homlokzatai veszélyeztetettek. Egy országos védettségű épület 2015-16 folyamán megsemmisült.

A műemléki jelentőségű terület kiterjesztése célravezető lehet az országosan védett műemléki együttes hatékonyabb kezelése szempontjából.

A helyi szabályozásban a HÉSZ által egy viszonylag szigorú szabályozás van érvényben, melynek azonban nincs megfelelő szakmai megalapozottsága, háttere.

A védett területen emellett egymásnak ellentmondó szabályozások és szabályozási aránytalanságok vannak jelen. A területi védelem rendszere emiatt felülvizsgálendő. A jelenlegi védett terület védelme fenntartandó, de rendezett formában. Mind erre, mind a történeti városrészek két fő területére sürgősen átfogó, kiterjesztett értékvizsgálat és ezen alapuló városképvédelmi szabályozás indokolt.

A HÉSZ városképvédelmi előírásai fő vonásaikban célravezetők és az új rendeleti keretek között a továbbiakban is irányadónak tekintendők, megtartandók, azonban kiegészítésük szükséges.

A városképi értékek védelmét új, kiegyensúlyozott értékvédelmi rendszerrel lehet biztosítani, melyet szilárd örökségvédelmi szakmai eszközökkel szükséges megalapozni. A szakmai eszközökre az értékvédelmi terv fogalmaz meg javaslatokat.

6.2. Régészeti értékek összefoglalója

A település bel- és külterületén máig összesen 157 régészeti lelőhely (terület) áll a Kötv. általános elvei alapján védelem alatt.

Ezek között három kiemelten védett és fokozottan védett régészeti lelőhely található:

Vác – Géza király tér (vár) 12064. lelőhely

Vác – Pogányvár (Vártető, Sánci-dűlő) 12076. lelőhely

Vác – Német város – Hegyes torony 12183. lelőhely

A vonatkozó kormányrendelet értelmében a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen a hatóság örökségvédelmi engedélye szükséges – a más hatóság (örökségvédelmi szakhatóság hozzájárulásával vagy szakkérdés vizsgálata alapján kiadott) engedélyéhez nem kötött – minden, 30 cm mélységet meghaladó földmunkához, tereprendezéshez, valamint depó, feltöltés, töltés létesítéséhez és a régészeti emlék megóvási, konzerválási munkálataihoz.

Minden ismert és nyilvántartott lelőhely esetében már a jelenlegi humuszréteg bolygatása (eltávolítása) is sérti a régészeti örökség földben rejlő emlékeit. Amennyiben ezek területén elkerülhetetlen az építési tevékenység, annak eljárásába – már a tervezés fázisában – a szakhatóságot be kell vonni. Ilyen esetben megelőző régészeti feltárássra kell számítani, amelynek költségeit a beruházónak kell viselnie.

A jelenleg hatályos jogszabályok szerint a település területén a régészeti feladatellátásra nagyberuházások kivételével a Tragor Ignác Múzeum (2600 Vác, Zrínyi utca 41/A.) jogosult. Régészeti ügyekben szakhatóságként, illetve szakkérdés vizsgálatában jelenleg a Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Hatósági Főosztálya Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya (Örökségvédelmi Iroda címe: 1052 Budapest, Városház utca 7. tel.: 1-485-6969, e-mail: jarasihivatal.erd@pest.gov.hu) az illetékes.

Ez a hatástanulmány a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján készült. A település területén időközben előkerülő lelőhelyekről a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ vezet közhiteles nyilvántartást. Javasolt minden tervezett beruházás előtt a lelőhellyel való érintettségéről időben meggyőződni.

6.3. Javaslatok

6.3.1. Javasolt előírások

"(1) Régészeti érintettség esetén a hatályos jogszabály¹ alapján kell eljárni.

(2) Nyilvántartott régészeti lelőhelyet érintő talajbolygatással járó tevékenység végzéséhez kapcsolódó eljárásban, amennyiben ezt jogszabály előírja, az illetékes örökségvédelmi hatóság szakhatóságként, illetve szakkérdés vizsgálatában vesz részt.²

(3) A védett régészeti lelőhelyen végzett 30 cm-t meghaladó földmunka örökségvédelmi engedély köteles tevékenység.³

(4) Minden olyan esetben, amikor régészeti lelet vagy annak tűnő tárgya, régészeti emlék vagy régészeti jelenség kerül elő, a területileg illetékes jegyzőt értesíteni kell, aki haladéktalanul tájékoztatja a Kötv. szerinti, jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szervet, a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft-t (a 496/2016. (XIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (3) alapján). A további intézkedésig a munkálatokat fel kell függeszteni, a terület őrzéséről a megtaláló köteles gondoskodni.⁴

(5) A jogszabályban meghatározott nagyberuházások⁵ esetében a régészeti feladatok tartalma előzetes régészeti dokumentáció elkészítése után kerül meghatározásra, az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére, a jogszabályban meghatározott szerv jogosult.

(6) Nagyberuházások esetén a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárásban, az adott beruházásra vonatkozó előzetes régészeti dokumentáció az eljáró hatósághoz benyújtott kérelem kötelező melléklete.⁶

(7) A régészeti örökséget és a műemléki értéket érintő kérdésekben a központi közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásban⁷ és a rendezési tervhez készített örökségvédelmi hatástanulmányban foglaltak együttesen irányadók."

¹ Jelenleg a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és a hozzá kapcsolódó kormányrendeletek és miniszteri rendeletek.

² A régészeti örökség és műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 39/2015 (III. 11.) Korm. rendelet 63–65. §.

³ 39/2015 (III. 11.) Korm. rendelet 40. §.

⁴ 2001. évi LXIV. tv. 24. §.

⁵ 2001. évi LXIV. tv. 7. § 20. pontja, 39/2015 (III. 11.) Korm. rendelet 19. §.

⁶ 39/2015 (III. 11.) Korm. rendelet 22. § (6).

⁷ 2001. évi LXIV. tv. 71. § (1); a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilváníttásának, valamint a régészeti lelőhely és lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet 2. §.

6.3.2. Helyi településképvédelmi rendelet előírásaira vonatkozó javaslat

A védett terület lehatárolása felülvizsgálatot igényel.

A védett területen valamennyi épületet három kategória egyikébe sorolandó be, és ennek megfelelő szabályozás alkalmazandó:

1. Védett területen álló nem történeti épület
2. Városképi jelentőségű történeti épület
3. Egyedileg védett történeti épület

A besorolást új értékvizsgálat alapján lehet elvégezni, melynek javaslatunk szerint az értéktárban megjelölt értékvizsgálati területek egészére, valamennyi épületére ki kell terjedni a módszertan alapján.

Városképi jelentőségű történeti épület mindaz, amely a védett területen 1950 előtt épült, illetve ilyen korú, meghatározó épületrészeket foglal magába, a védett területen ez önmagában is városképi történeti jelentőséget jelent.

A védett területen kívül az 1950 előtt épült, értékvizsgálat alapján megállapított városképi jelentőségű történeti épületek sorolandók e csoportba.

Egyedi védett épületek azok, melyek városképi jelentősége kiemelkedő, illetve egyéb történeti értéket (történeti funkció, jelentős korábbi épületrészek) hordoznak.

Az egyedileg védett és városképi jelentőségű történeti épületek értéket hordozó elemeit, illetve a kikutatható eredeti állapot eltűnt értékes jellemzőit az értékvizsgálat nyomán törzskönyvben illetve annak mellékleteiben kell egyedileg rögzíteni.

Városképi jelentőségű nem történeti épületek esetén arculati kézikönyv határozza meg a változtatások tervezésének és engedélyezésének irányelveit, szempontrendszerét.

Az arculati kézikönyvben az új épületek megjelenésének szabályozására, valamint a meglévő nem történeti értékű épületeket érintő jövőbeli változásokra a történeti épületek kutatásokon alapuló karaktermeghatározó elemeit kell alapul venni.

E karaktermeghatározó elemek valamilyen – a közvetlen környezetet is figyelembe véve – elfogadható kombinációja kell, hogy alapul szolgáljon az új épülettervekhez és a meglévő nem történeti épületek átalakításaihoz

Az egyes elemek Vácra jellemző vonásait, időbeli, korszakra is vonatkoztatott bontásban kutatásokkal kell meghatározni és az erre vonatkozó adatbázist, váci történeti szinkatológust folyamatosan kiépíteni, így például feltárásokkal és színmérésekkel, szinkartyás dokumentálással, anyagmeghatározásokkal mind a homlokzatokra, mind a homlokzati nyílászárókra.

Az arculati szabályozásnak Vác védendő történeti városrészei esetén a nem történeti épületekre vonatkozóan a következő jellemzőkre kell kitérnie:

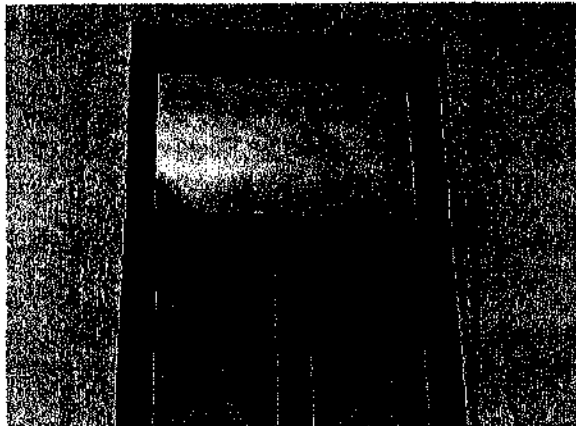
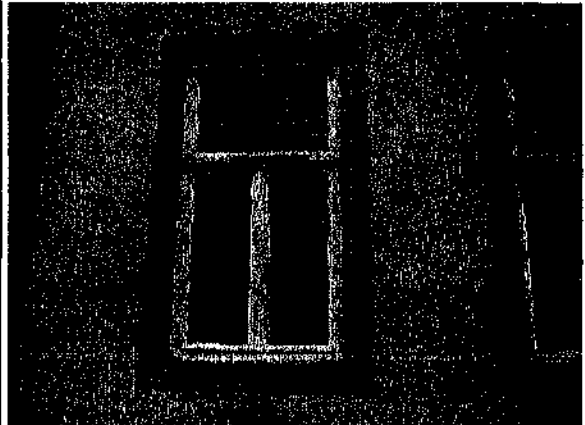
1. párkánymagasság
2. párkányprofil, párkányképzés (a homlokzat teljes hosszan egységesen)
3. homlokzati kapu és ablakok mérete és oldalarányai
4. homlokzat és lábazat felületképzése és színezése
5. homlokzattagolás
6. tető hajlásszöge
7. tetőfelépítmények
8. homlokzati nyílászárók osztása
9. homlokzati nyílászárók színe

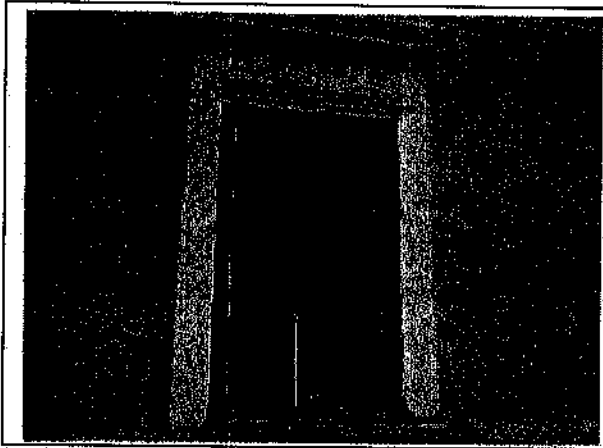
Valamennyi változtatás városképi véleményezés alapján történő jóváhagyást igényel.

Amennyiben az építető ill. tervező mindezen jellemzőkre nézve a megadott szabályozást követi, a véleményező testület hozzájárulhat a terv megvalósításához.

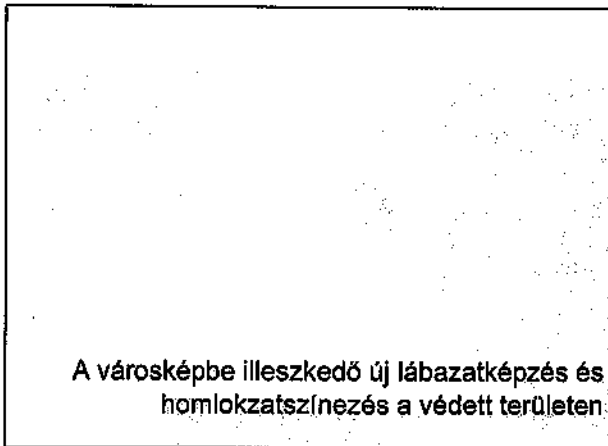
Ha bármely jellemzőben eltérést mutat a szabályozástól, a terv csak akkor engedélyezhető, ha a főbb jellemzőkben követi az előírásokat, és a véleményező testület állásfoglalása szerint magas kortárs építészeti minőséget mutat fel.

Jó megoldások példái:

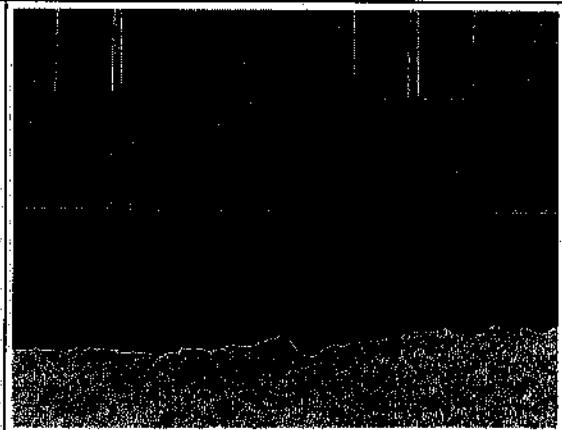
<p>Az eredeti ablakokkal pontosan megegyező, magas minőségű utángyártott homlokzati ablakok helyi védett épületen.</p>	
	<p>Az eredeti ablakokkal pontosan megegyező, magas minőségű utángyártott homlokzati ablak a védett területen.</p>
<p>Minőségi munkával felújított történeti ablakok a védett területen.</p>	

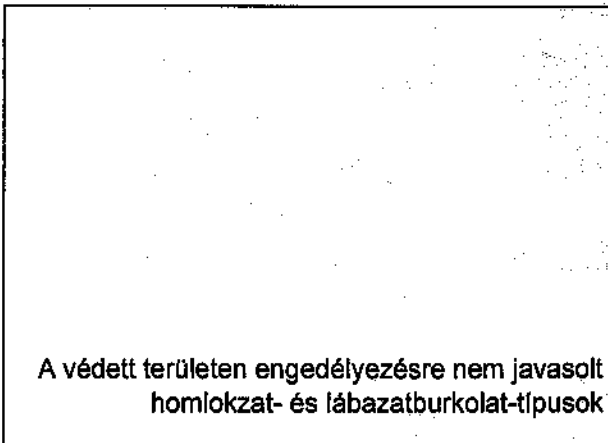
Történelmi ablak szakszerű felújítás alatt a védett területen.

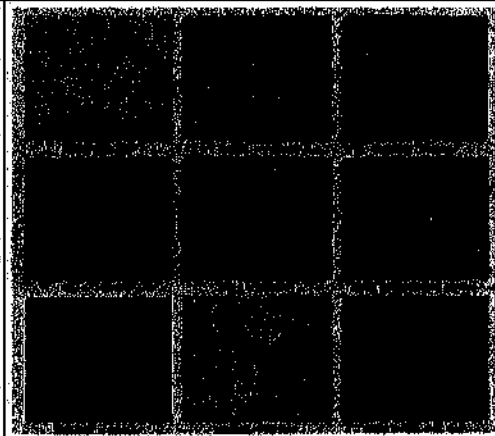
A városképbe illeszkedő új lábazatképzés és homlokzatszínezés a védett területen.

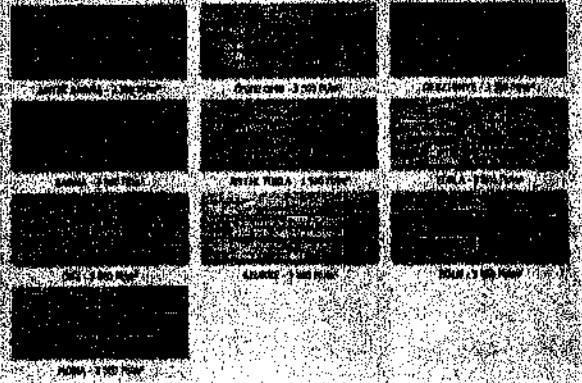

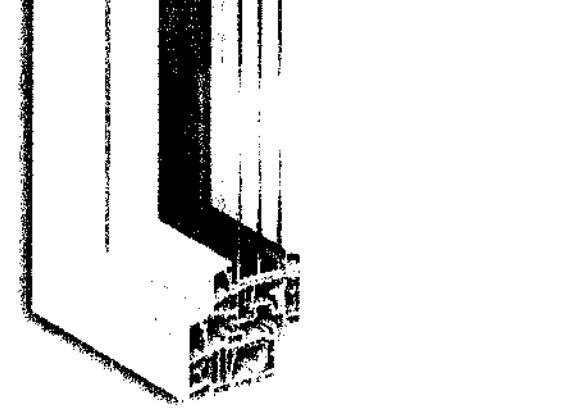

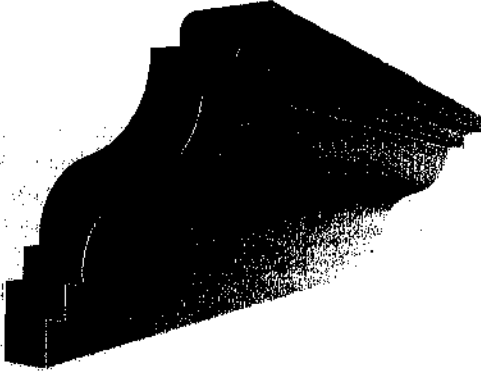
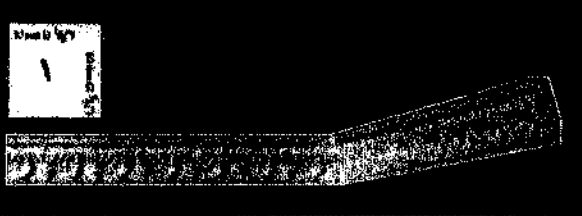
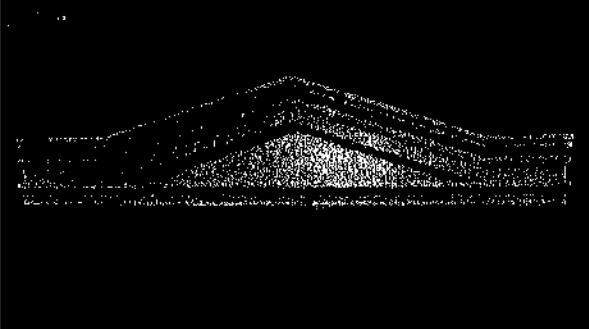
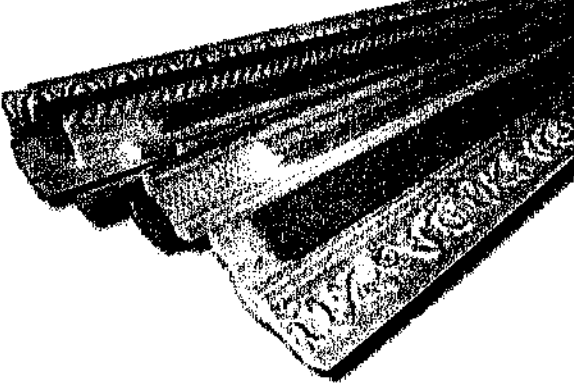
A történelmi városrészekben kerülendő műszaki megoldások példái:

A védett területen engedélyezésre nem javasolt homlokzat- és lábazatburkolat-típusok

	
	
<p>A védett területen engedélyezésre nem javasolt ablak- és redőnytípus</p>	
	

	
<p>A védett területen engedélyezésre nem javasolt szerkezetek: új típusú homlokzati gipsztukkó tagozatok</p>	
	
<p>A védett területen engedélyezésre nem javasolt szerkezetek: polisztirol homlokzati díszítő tagozatok</p>	

7. Nyilatkozat

A hatástanulmány készítőjeként kijelentem, hogy a hatástanulmány régészeti munkarésze az örökségvédelmi jogszabályok és a hatósági eljárások figyelembe vételével készült.

A hatástanulmány egy nyomtatott, aláírt példányát és egy digitális változatát a megrendelőnek átadtam.

A hatástanulmány készítőjeként kijelentem, hogy régész diplomával rendelkezem és a 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 69. §. (2) a) pontja és a 439/2013. (XI.20.) Korm. rendelet 4. § (1) a) pontja alapján van jogosultságom a régészeti szakterületi munkarész elkészítésére.

Batizi Zoltán

2634 Nagybörzsöny, Széchenyi utca 41.

tel.: 20-824-3847

Régész diploma száma: 649/2001. sz. (ELTE-BTK)

Régészeti szakértői nyilvántartási szám: 17-003

Nagybörzsöny, 2017. április 20.

Művi értékvédelmi szakág:

A Vác Településrendezési eszközök kidolgozásához Örökségvédelmi Hatástanulmány Művi értékvédelmi fejezetét készítő építész tervező nyilatkozik, hogy a művi értékvédelmi tanulmányt 496/2016. (XII. 28.) Korm. Rendelet és a hatósági előírásoknak megfelelően készítette el, a tervezett megoldások megfelelnek a hatályos jogszabályoknak. Továbbá nyilatkozik, hogy a tanulmány elkészítésére jogosult.

Rácz Miklós PhD

építészmérnök-régész

műemlékvédelmi szakértő, műemléki érték dokumentálás: 21-0007

Budapest, 2017. április 20.

A Vác Településrendezési eszközök kidolgozásához Örökségvédelmi Hatástanulmány Művi értékvédelmi fejezetét készítő építész tervező nyilatkozik, hogy a művi értékvédelmi tanulmányt 496/2016. (XII. 28.) Korm. Rendelet és a hatósági előírásoknak megfelelően készítette el, a tervezett megoldások megfelelnek a hatályos jogszabályoknak. Továbbá nyilatkozik, hogy a tanulmány elkészítésére jogosult.

Mátyás-Varga Eszter

okl. építészmérnök, településrendezési vezető tervező, É 01-4863 TT/1 01-4863

Budapest, 2017. április 20.

8. Hatályos jogszabályok:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről – amely a földvárak és halmok (temetkezési helyek) védelméről rendelkezik (23. §),
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről,
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2001. évi LXIV. törvény a Kulturális örökség védelméről (a továbbiakban: Kötv.),
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól – az I. fokú örökségvédelmi hatóság hatósági eljárásait ez alapján végzi,
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartó rendszerről – különösen az alábbi szabálysértésnek minősülő cselekmények: lopás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, szándékos rongálás ötvenezer forintot meg nem haladó értékre – 177. § (3) bekezdése szerinti minősített esetei,
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről – különösen az alábbi bűncselekmények: műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása – 357. §, védett kulturális javakkal visszaélés – 358. §, lopás – 370. § (3) bekezdés bb) pontja, rongálás – 371. § (3) bekezdés ba) pontja és (4) bekezdés b) pontja, jogtalan elsajátítás – 378. § (2) bekezdése, orgazdaság – 379. § (3) bekezdés b) pontja szerinti minősített esetei,
- 149/2000. (VIII. 31.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Európa Tanács tagállamai között 1992. január 16-án kelt, Valletában aláírt, a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről,
- 47/2001. (III. 27.) Korm. rendelet a muzeális intézményekben folytatható kutatásról,
- 191/2001. (X. 18.) Korm. rendelet az örökségvédelmi bírságról,
- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről,
- 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról
- 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól.
- 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

9. Mellékletek

1. számú melléklet: Műemléki értékek értékleltára

Külön dokumentálva.

2. számú melléklet: Országos műemléki védelemre érdemes további értékek

Külön dokumentálva.

3. számú melléklet: Hatályos helyi védelem elemeinek értékleltára

Külön dokumentálva.

4. számú melléklet: Javasolt helyi védelem elemeinek értékleltára

Külön dokumentálva.

5. számú melléklet: Vizsgált régészeti lelőhelyek leírása és értékleltára

Külön dokumentálva.

6. számú melléklet: Örökségvédelmi tervlap

7. számú melléklet: Örökségvédelmi tervlap-Régészeti értékvédelem

Váci Városfejlesztő Kft.
Vagyonhasznosítási részleg
2600 Vác, Köztársaság út 34.

Dr. Varga Borbála
Vagyonhasznosítási részlegvezető

Érkezett: 2019 MÁRC 05.
Iktatószám: VV71345-1/RD/P
Melléklet: 0 db
Előadó: Postahe M. Judit
Irattári tételszám:
Alapszám:

Tisztelt Dr. Varga Borbála!

A Rubra Art Lounge Kft (2600 Vác, Dr. Csányi L. krt. 52.) képviseletében szándéknyilatkozatot tesz a Vác város főterén található „Barlang étterem” hasznosítására.

Korábbi funkcióját megtartva, vendéglátás céljára kívánjuk hasznosítani az ingatlant.

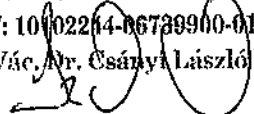
Hosszútávra szeretnénk, az ingatlant visszahelyezni a várost megillető nívós, neves turisztikai és vendéglátó létesítményeinek sorába.

Ismerve az ingatlan jelenlegi állapotát, a 2019-es szezonban az étterem, felszínen lévő teraszát kívánjuk hasznosítani, majd reményeink szerint a továbbiakban Vác város és a Rubra Art Lounge Kft közötti kölcsönösen előnyös konstrukció keretében nagyobb mérvű rekonstrukciót végrehajtva a teljes éttermet helyre kívánjuk állítani, hogy ismét szín foltja lehessen a város főterének.

A Rubra Art Lounge Kft 2012-óta sikeresen, vendégei meglégedésével működteti a Rubra éttermet a váci „Vörösházban”, ami szintén egy sikeres közös konstrukció keretében újult meg és szolgálja már 2006-óta a város lakóit és az idelátogatókat.

Vác, 2019. március 4.

 RUBRA ART LOUNGE
Adószám: 23120460-2-13
BIRT: 10102264-06739900-01003006
2600 Vác, Dr. Csányi László krt. 52.

Szabó László
ügyvezető
Rubra Art Lounge Kft

